

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije
published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1

, letnik 24, ljubljana, 1980

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije

published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

1

, letnik 24, str. 1 - 98 , Ljubljana, marec 1980, udk528-863

Uredniški odbor: Predsednik uredniškega odbora - Vlado Kolman, glavni in odgovorni urednik - Jože Rotar, urednik za znanstvene prispevke - Boris Bregant, urednik za splošne prispevke, informacije in zanimivosti - Peter Svetik, član Božo Demšar, tehnična urednica - Albina Pregl

Izdajateljski svet: - delegati ljubljanskega geodetskega društva: Tomaž Banovec, Teobald Belec, Milan Naprudnik, Janez Obreza

- delegata mariborskega geodetskega društva: Ahmed Kalač, Janez Kobilica

- delegata celjskega geodetskega društva: Gojmir Mlakar, Srečko Naraks

- delegat dolenjskega geodetskega društva: Franc Jenič

- delegat primorskega geodetskega društva: Anton Špolar

- delegati uredniškega odbora: Vlado Kolman, Jože Rotar, Peter Svetik

Prevod v angleščino: Jure Beseničar

Lektor Božo Premrl

Izhaja: 4 številke na leto

Naročnina: Letna kolektivna naročnina za prvi izvod je 700 din, za nadaljnje izvode 350 din. Letna naročnina za nečlane Zveze geodetov Slovenije je 60 din. Naročnina za člane Zveze geodetov je plačana v članarini.

Naročnino lahko poravnate na naš žiro račun št.: 50100-678-000-0045062 - Zveza geodetov Slovenije, Ljubljana

Prispevke pošiljajte na naslov glavnega oziroma odgovornega urednika: Republiška geodetska uprava, Kristanova 1, 61000 Ljubljana, telefon 312-773 in 312-315. Prispevki naj bodo zaradi lektoriranja tiskani vsaj s srednjim razmikom vrstic.

Tiska Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG v Ljubljani

Naklada 750 izvodov.

Izdajo Geodetskega vestnika sofinancira Raziskovalna skupnost Slovenije

Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št. 4210-35/75 z dne 24.1.1975 je naše glasilo opravičeno temeljnega davka od prometa proizvodov

UREDNIŠTVO BRALCEM

IZ ZNANOSTI IN STROKE

- Posvetovanje o znanstvenoraziskovalnem delu in izobraževanju kadrov v geodetski stroki s kratko vsebino referatov (Peter Svetik)	5
- Uvodni referat (Milan Naprudnik)	12
- Raziskovalno delo v SR Sloveniji od leta 1972 dalje (Miroslav Črnivec)	17
- Informacijski sistemi, znanstvenoraziskovalno delo, geodezija (Tomaž Banovec)	23
- Inštitut geodetskega zavoda SRS - primer geodetske raziskovalne organizacije (Jure Beseničar)	29
- Izobraževanje geodetskih kadrov za opravljanje del in nalog v občinskih geodetskih upravah, vezanih na upravni postopek (Vlado Kolman)	31
- Organizacija geodetske znanstvene dejavnosti na podlagi samoupravnih dogovorov (Ivan Čuček)	34
- O organiziranju in financiranju raziskovalne dejavnosti v SR Sloveniji s poudarkom na geodeziji (Peter Svetik)	36
- Problematika usklajevanja podatkov zemljiškega katastra s podatki zemljiške knjige (Stanko Pristovnik)	44
- Pregled kartografske dejavnosti v tretjem in četrtem trimesečju 1979 (Peter Svetik)	54
- Pregled občinskih, republiških in zveznih predpisov (Peter Svetik)	56
NOVI PREDPISI, RAZISKAVE, KNJIGE, PUBLIKACIJE	60
RAZNE NOVICE IN ZANIMIVOSTI	66
IZ DELA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE IN ZVEZE GIG JUGOSLAVIJE	74
IZVLEČKI	89

C O N T E N T

THE EDITORIAL BOARD TO THE READERS	3
FROM SCIENCE AND PROFESSION	
- The symposium about science - research work and education of personnel in geodetic profession with short content of the papers (Peter Svetik)	5
- Introductory paper (Milan Naprudnik)	12
- Research work in Slovenia from 1972 (Miroslav Črnivec)	17
- Information systems, research work, geodesy (Tomaž Banovec)	23
- Research institute of GZ SRS - example of geodetic research organization (Jure Beseničar)	29
- Education of geodetic personnel for work in the community geodetic authorities - connection to the administrative process (Vlado Kolman)	31
- Organization of geodetic research activity on the base of self - government agreement (Ivan Čuček)	34
- About organization and financing of research activity in Slovenia with emphasise on geodesy (Peter Svetik)	36
- The problems of compatibility of cadastre and land register data (Stanko Pristovnik)	44
- The overview of cartographic activity in third and fourth quarter 1979 (Peter Svetik)	54
- The overview of the community, republic and federal regulations (Peter Svetik)	56
NEW REGULATIONS, RESEARCH, BOOKS, PUBLICATIONS	60
NEWS AND CURIOSITIES	66
FROM THE WORK OF ASSOCIATION OF SURVEYORS, SLOVENIA AND UNION OF GEODETIC ENGINEERS AND SURVEYORS OF YUGOSLAVIA	74
ABSTRACTS	89

UREDNIŠTVO BRALCEM

Dragi bralci! Pred vami je prva številka Geodetskega vestnika 1980 in z njo stopamo v štiriindvajseto leto izdajanja naše priljubljene strokovno-znanstvene publikacije. Pridobili smo si nekaj novih izkušenj in poizkušali bomo upoštevati tudi vse želje, da bo glasilo še bolj zanimivo, brano in vsestransko uporabno ter da bo vsak izmed vas, dragi bralci, v njem našel nekaj zase.

Rad bi opozoril zlasti delavce v geodetskih upravnih službah na v tej številki objavljen zelo zanimiv prispevek tovariša Pristovnika, ki je s svojim referatom sodeloval na posvetovanju zemljiškoknjižnih delavcev in v katerem obravnava nekatera zelo pomembna vprašanja v zvezi z evidencama zemljiške knjige in zemljiškega katastra. Objavljena so tudi nekatera vprašanja zemljiškoknjižnih izvedencev, ki neposredno zadevajo zemljiški kataster in odgovori nanje.

Ko smo uvedli v našem glasilu novo rubriko Iz upravne prakse, smo napovedali, da jo želimo razširiti, in sicer v rubriko z naslovom Iz prakse za prakso. Radi bi vas opozorili, da ta rubrika lahko zaživi le z vašim sodelovanjem. V njej bi lahko tudi odgovarjali na vaša strokovna vprašanja z vseh področij geodetske službe, in če nanja v uredniškem odboru Geodetskega vestnika ne bomo mogli odgovoriti, bomo za odgovore zaprosili strokovnjake s področij, na katera se bodo nanašala vaša vprašanja.

Dragi bralci, torej čimprej peresa v roke in pošljite nam prispevke, bodisi vprašanja ali samostojne prispevke za rubriko Iz prakse za prakso. Opišite postopke in detajle z vašega dela, saj bodo brez dvoma zanimivi za vse naše bralce.

Predsednik uredniškega odbora
Geodetskega vestnika

Vlado Kolman

IZ ZNANOSTI IN STROKE

Peter SVETIK*

POSVETOVANJE O ZNANSTVENORAZISKOVALNEM DELU IN IZOBRAŽEVANJU KADROV V GEODETSKI STROKI S KRATKO VSEBINO REFERATOV

Posvetovanje, ki je bilo v Jajcu 25. in 26. oktobra 1979, sta organizirali Zveza geodetskih inženirjev in Zveza geometrov Bosne in Hercegovine.

Udeležba na posvetovanju je bila izredno velika (po oceni prek 300), prav tako je bilo pripravljenih veliko prispevkov - več kot 50.

Po kvaliteti so bili prispevki zelo različni. Iz množice prispevkov pa vendar ni mogoče dobiti slike o raziskovalnih rezultatih v republikah in pokrajinama, o organiziranju in financiranju raziskovalne dejavnosti itd. Prispevke s to tematiko je ponudila le SR Slovenija.

Ker je bilo iz SR Slovenije izjemno malo udeležencev, sem pripravil daljši zapis s kratkimi vsebinami vseh referatov. Tako si bo bralec lahko ustvaril splošno sliko o obravnavanih temah na tem posvetovanju. Kopije posameznih prispevkov iz knjige pa je mogoče dobiti na Republiški geodetski upravi.

- Ivan Buder in Mitja Grašič: Nekateri pogledi na vsebino in organizacijo znanstvenoraziskovalnega dela v geodetski dejavnosti

V prispevku avtorja najprej opredeljujeta vsebino dosedanjih raziskav (osnovna geodetska dela in drugo), nato govorita o organizaciji dela in o problematiki izmenjave informacij in rezultatov raziskav ter o mednarodnem sodelovanju na tem področju. Predlagata ustanovitev jugoslovanske komisije za znanstveno dejavnost na področju geodezije.

- Mirko Radulović: Sistemski pristop k organizaciji znanstvenoraziskovalnega dela

Prispevek poudarja nekatere zakonitosti v znanstvenoraziskovalnem delu, izhajajoč iz dialektične teorije sistemov. Povzema nekatera dejstva o delovni organizaciji kot poslovnem sistemu, govori o osnovah systemskega pristopa in določanju ciljev v tozidih na področju raziskav, o sodobnih tehnikah pri vodenju znanstvenoraziskovalnega dela in o organizaciji tega dela in sredstev na osnovi dohodkovnih odnosov in interdisciplinarnosti.

- Aleksander Canić: Znanstvenoraziskovalno delo z vidika delovanja občinskih geodetskih uprav

Avtor analizira Geodetsko upravo mesta Beograd in njena prizadevanja za znanstvenoraziskovalno delo. Zaključke posplošuje na delovanje geodetskih uprav drugih mest.

* 61000 YU Ljubljana GU SRS
ing.geod. vodja skupine za GPD
Prispelo v objavo 1979-12-17

- Natalija Bratuljević: Znanstvenoraziskovalno delo na področju mestnih trigonometričnih mrež

V prispevku so na osnovi primerov nekaterih mest potrjeni zelo natančni rezultati mestne trigonometrične mreže. Reševanje vseh problemov, povezanih z mestnimi trigonometričnimi mrežami, so potrdila ujemanje praktičnih rezultatov s teoretičnimi domnevami.

- Dušan Joksić: Raziskovalne naloge pri pripravi fotogrametrične metode pri prostorskem urejanju zemljišč

Avtor analizira in sooča postopke aerotriangulacijskih nizov, ki so bili v dosedanji fotogrametrični praksi izvedeni z metodo blokovne aerotriangulacije. V zvezi s tem predlaga program raziskav v dveh fazah. Za prostorsko urejanje zemljišč šteje predvsem komasacije.

- Vladeta Milovanović: Problemi znanstvenoraziskovalnega dela v geodetski astronomiji

V referatu je govor o pomenu določanja smeri vertikale in astronomskih azimutov, o razvoju metod in instrumentov za terenska dela, o problemih zemljine rotacije in z njo povezanih raziskav, ki zadevajo geodetsko službo, ter o kadrih.

- Aleksander Begović: Naloge znanstvenoraziskovalnega dela na področju inženirske geodezije

Avtor daje pregled razvoja geodezije v inženirstvu in ugotavlja, da se po posvetu v Mostarju na področju raziskovalnega dela ni nič naredilo. Avtor podaja pregled problematike, za katero je na področju inženirske geodezije potrebno začeti z raziskovalnim delom.

- Marko Gostović: Raziskovanja pri urejanju zemljišč s pogledom na šolanje v SAP Vojvodini

Avtor ugotavlja, da v Vojvodini na tem področju sploh še ni steklo raziskovalno delo, da niti niso razjasnjeni nekateri osnovni pojmi. Nato navaja osnovna vprašanja s tega področja in opredeljuje vlogo geodeta. Na koncu ugotavlja, da je v pokrajini zadovoljivo rešeno vprašanje šolanja srednješolskih kadrov, da pa je nujno uvesti tudi višji in visoki študij za geodete v Subotici.

- Boris Paunovski: Samoupravna preobrazba izobraževanja in znanosti v geodetski službi

Avtor je opredelil vlogo, značaj in rezultate znanstvenoraziskovalnega dela, govoril o samoupravni preobrazbi izobraževanja in znanosti, o povezovanju znanosti in gospodarstva ter o novi vlogi znanstvenih institucij in znanstvenih delavcev. Ugotavlja, da bi znanstvene organizacije kot subjekti ustvarjalnega dela v svobodni menjavi dela morale biti v središču družbenega in materialnega razvoja ter da bi morale biti pobudniki povezovanja znanstvenih potreb s prakso.

- Paško Lovrić: Nadaljnji razvoj kartografije v SR Hrvatski

V referatu je govor o kartografski dejavnosti v SR Hrvatski, o kartografskih fondih, nalogah in organizaciji kartografije v tej republiki, o znanstvenoraziskovalnem delu in kadrih. Za nadaljnji razvoj kartografije predlaga ustanovitev nove kartografske institucije z okoli sto delavci, poglobljeno raziskovalno delo in večjo vlogo republiške geodetske uprave.

- Krešimir Čolić: Ob možni vlogi geodezije v geoznanostih

Zelo obširen prispevek je izvleček iz znanstvenoraziskovalne naloge Regionalna raziskava oblike in dihanja Zemlje, ki poteka na zagrebški univerzi že od 1976. leta. Opozarja na vse večjo vlogo geodetske službe v geoznanostih, pri recentnih premikih, potresih itd.

- Laslo Barcal: Raziskovanje prostorske fizične strukture v zvezi z definiranjem osnove prostorskega podsistema splošnega informacijskega sistema

Zelo zapleten naslov, pa enostavnejši in krajši tekst. Gre za že znane elemente fizične strukture prostora (naravni in zgrajeni), o oblikah prikazov (točka, linija, površina, prostornina) in o strukturah tega podsistema (statične in dinamične). Ugotavlja organsko povezanost fizične strukture, prostorskega informacijskega podsistema in geodetske dejavnosti.

- Stjepan Klak: Nivelma velike natančnosti v SFRJ

Prispevek govori o znanstvenoraziskovalnem delu Geodetske fakultete Vseučilišča v Zagrebu - posebej o nalogi Revalorizacije osnovnih geodetskih del v SR Hrvatski. Avtor ima na voljo analize in rezultate te naloge - drugega nivelmaja velike natančnosti na območju SR Slovenije in Hrvaške. Na osnovi teh rezultatov daje načelne pripombe, sugestije in predloge za dokončanje tega nivelmaja v SFRJ.

- Vojislav Džeparovski: Analiza natančnosti trilateracije

Avtor primerja trilateracijo s triangulacijo in ugotavlja, da se napake ene in druge najboljše zmanjšajo s kombinacijo. To dokazuje analiza z mnogimi tabelami ob primeru Paličkega jezera. Vse meritve so bile opravljene z DI-10. Potrjuje velike možnosti trilateracije.

- Radovan Mrkić: Nekateri novi vidiki pri mestnih poligonometričnih mrežah

V prispevku so podana splošna razglabljanja o poligonometričnih mrežah v mestih (metode, merjenje, izravnanja, ocena natančnosti, število meritev itd.)

- Slobodan Kontić: Problemi raziskovanja z namenom povečati natančnost pri elektronskem merjenju dolžin

Prispevek analizira, kaj omogočajo sodobni elektrooptični razdaljemeri pri merjenju linearnih velikosti in od česa je to odvisno. Analiza tudi parametre, ki vplivajo na natančnost, in razjasnjuje probleme, ki nastanejo pri delu s temi instrumenti. Dalje opisuje načine preizkušnje in metode dela s temi instrumenti.

- Dejan Kovačević: Prispevek k raziskovanju praktične uporabe notranje teorije pogreškov pri izravnanju prostih geodetskih mrež

V teoretičnem prispevku je obdelana metoda Mittermayer in Meissl. Avtor ugotavlja, da je metoda Meissl mnogo boljša in jo zato priporoča.

- Mitar Čvorović: Možnost določanja deformacij objektov po principu interferenčne svetlobe

Avtor ugotavlja, da sedanje metode opazovanj deformacij objektov ne omogočajo, da bi premike ugotovili vsak trenutek, kar je zelo pomembno. Zato se zavzema za modificirano zamisel merjenja z efekti interferenčne svetlobe, ki jo uporabljajo pri ugotavljanju premikov kontinentov.

- Djordje Bakoč: Enotna evidenca nepremičnin v Črni gori

Prispevek v prvem delu opisuje bistvene probleme evidentiranja nepremičnin v Črni gori, pravnega stanja in ukrepov upravnih organov. V drugem delu podaja nekaj specifičnosti zemljiške knjige in katastra v Črni gori. Ugotavlja, kaj bi bilo treba raziskati, da bi dosegli optimalne rezultate.

- Nedeljko Frančula: Razvoj in organizacija znanstvenoraziskovalnega dela na Geodetski fakulteti Vseučilišča v Zagrebu

V prispevku je zajet pregled znanstvenoraziskovalnega dela te fakultete po naslednjih obdobjih: 1962-1970, 1971-1975, 1976-1980. Za tekoče obdobje so posebej opisane raziskovalne naloge:

- razvoj instrumentalne in merske tehnike v geodeziji,
- revalorizacija osnovnih geodetskih del,
- znanstvene osnove razvoja kartografije v SR Hrvatski,
- regionalno proučevanje oblike in dihanje zemlje,
- proučevanje nekaterih problemov geodetske astronomije,
- fotogrametrija v gradbeništvu in industriji,
- astronomsko proučevanje sonca in zvezd,
- geodezija v gradbeništvu in agraru,
- matematični modeli, strukture in uporabe v geodeziji,
- hidrološko prognoziranje,
- definiranje vodnega režima melioracijskih arealov,
- sanitarnotehnični vodni aspekti na območju Zagreba,
- uporaba minimuma dimenzionalne disperzije.

Na koncu je še nekaj podatkov o financiranju raziskovalnega dela.

- Dime Lazarov: Pouk, znanstvenoraziskovalno delo in strokovno delo s področja geodezije na gradbeni fakulteti v Skopju

Avtor v referatu podrobno govori o učnem programu in številu diplomiranih geodetov v Skopju (razmerje inženir : geometer = 18 : 1), o znanstvenem in strokovnem delu in izdajanju učbenikov (skript) za geodete. Zanimivo je bilo, da je pred mikrofonom naglasil predvsem sedanjo aktualnost geodezije v SR Makedoniji.

- Božidar Milišić: Sodobna tehnologija vzdrževanja izmer in katastra zemljišč

V referatu je obdelan način in postopek vzdrževanja izmer in zemljiškega katastra v BiH. Avtor predvsem opozarja na uporabo avtomatizacije, posebno pri pisarniških delih, in na nujnost izmenjave mnenj in izkušenj. Ugotavlja, da se sodobna tehnologija prepočasi uveljavlja v praksi.

- Krunoslav Mihajlović: Sodobna obdelava merjenih količin v geodeziji

Osnovna ugotovitev: klasična razdelitev geodetskih mrež po redih se mora modificirati skladno z novimi možnostmi, ki jih dajejo sodobna merilna tehnika in elektronski računalniki. Prav tako je treba na novo ovrednotiti natančnost iskanih količin. Zato je nujno spremeniti obstoječe pravilnike.

- Rade Savić: Nekatere izkušnje pri izdelavi geodetskih načrtov s fotogrametrično metodo v povezavi s kvaliteto materiala, stereorestitucijskimi instrumenti in fotogrametrijskimi kadri

Avtor je v referatu obdelal nekaj problemov, povezanih z izdelavo geodetskih načrtov s fotogrametrično metodo. Na prvo mesto po pomenu po-

stavlja kvaliteto fotomaterialov, nato fotogrametrijske instrumente in kader. Na koncu podaja tudi nekaj razvojnih usmeritev, ki zadevajo predvsem izobraževanje kadrov, raziskovalno delo in izmenjavo dosežkov.

- Toša Ninkov   Nekateri aspekti merjenj deformacij, geodetskih Vladimir Raičkovič: metod proučevanj in poskusni obremenitvi elementov konstrukcij

Avtor ob konkretnem primeru obdeluje metodo geometrijskega nivelmaja in kombinirano metodo geometrijskega nivelmaja ter trigonometrijskega aliniranja. Ugotavlja veliko podobnost med statičnim izračunom in rezultati, ki jih je dobil z geodetskimi merjenji, po čemer sklepa, da so geodetska merjenja zelo primerna za opazovanje deformacij. To ponazarja s tabelami in shemami.

- Marjan Božičnik: Geodezija v informatiki

V zelo obširnem prispevku avtor obdeluje zemljiški informacijski sistem (potrebe, naloge geodezije, organizacijo, osnovno enoto, geometrijske in semantične informacije, gradnjo, tehnično realizacijo in shemo), koncept informacijskega sistema za geodezijo v upravi (naloge, stanje in razvoj), zemljiške banke podatkov in intencije razvoja v SFRJ.

- Bogdan Bogdanović: Usposobljenost geodetskih organov in organizacij v SR Srbiji za izvajanje naloge izmere in katastra zemljišč

V referatu podrobneje obdeluje kadre v upravni službi in geodetskih delovnih organizacijah. Ugotavlja veliko pomanjkanje kadrov. Potreben je program modernizacije geodetske službe v SR Srbiji za 1981-1985, uskladiti je treba raziskovalno delo, pritegniti mlade strokovnjake.

- Anka Čkreljić: Naloge, organizacija, tehnična in kadrovska opremljenost občinskih geodetskih upravnih organov

V referatu je obrazložen obseg del, ki jih morajo izvajati občinske geodetske uprave. Na tej analizi temelji ugotovitev o slabi opremljenosti, predvsem pa o nezadostni izobrazbi, ki jo daje šola zlasti glede upravnih postopkov in premoženjskega prava. Prav znanost je poklicana, da te probleme prouči in jih pomaga rešiti.

- Kosta Hristov: Stanje geodetskega kadra v SR Makedoniji

Avtor podrobno (in s tabelami) opisuje stanje geodetskega kadra v SR Makedoniji in posebej opredeljuje potrebe v gospodarstvu, upravi in šolstvu. Na koncu predlaga ustanovitev posebnega šolskega centra, kjer bi vzgajali geodetske kadre vseh stopenj.

- Želimir Seissel: Prispevek k proučevanju izdelave delovnih programov geodetskih izmer in zemljiškega katastra

Referent ugotavlja, da je vloga geodetske službe pri urejanju prostora nezadovoljiva. Razglablja o tem, kako pospešiti prizadevanja, kaj je treba storiti, da se bo geodetska služba lahko sistematično in operativno vključila v prostorski informacijski sistem. Za izhodišče pri tem jemlje zemljiški kataster in druge geodetske izmere.

- Slobodan Buhalo: Organizacija, tehnična in kadrovska opremljenost geodetske službe v občini in njene naloge

V primerjavi s Čkreljićevo je avtor tega prispevka mnogo bolj temeljit. Podaja sheme organizacije geodetske delovne organizacije v občini. Ugotavlja, da iz mnogih geodetskih uprav zrastejo delovne organizacije.

Govori o širši organiziranosti, o povezovanju, skupni izrabi tehnike itd. Zelo zanimiva razglabljanja.

- Ivan Molnar: Nekatera vsebinska vprašanja izobraževanja kadrov v geodetski stroki

Predpostavka: izobraževanje se mora prilagajati razvoju znanosti in tehnike ter potrebam uporabnikov. V tem smislu so zelo zanimiva razglabljanja avtorja o izobraževanju kadrov. Ugotavlja, da sta "inženir" in "dipl. inženir" dve ravni strokovnjakov, ne pa dve vrsti, da je "dipl.inženirja" izobraziti s "konvertibilnimi" znanji ter da mora biti izobraževanje bolj dinamično.

- Abdulah Muminagić: Izobraževanje kadrov

Tudi v tem prispevku se ponavljajo nekatere zahteve:

- šolstvo se mora razvijati vzporedno s potrebami;
- šolsko znanje mora biti prilagojeno razvoju znanosti in prakse;
- stvarno prakso mora ponuditi neposredna proizvodnja;
- permanentno izobraževanje mora biti organizirano in usmerjeno.

Sicer pa avtor ob konkretnih primerih ugotavlja še vrsto zanimivosti, ki jih je vredno prebrati.

- Krunislav Mihajlović: Permanentno izobraževanje geodetskih strokovnjakov

Avtor razglablja o različnih dilemah v zvezi z načinom študija, diferenciacijo študija, preusmeritvijo vpisov itd. Ugotavlja, da šola lahko daje le temeljne teoretske informacije, da je nujna diferenciacija profilov geodetskih strokovnjakov in predvsem razvijanje kreativnih sposobnosti človekove osebnosti.

- Dušan Benčić: Pomen in vloga podiplomskega študija v geodetski stroki

Avtor opredeljuje vse vrste podiplomskega študija in jih analizira. Ugotavlja, da je nujna reforma izobraževanja, da mora biti izobraževanje kontinuiran proces v vsej delovni dobi, da morajo pri tem sodelovati šolske ustanove in združeno delo, da je treba v celoti realizirati zamisel izobraževanja iz dela in ob delu.

- Jovan Stevanović: Znanstvenoizobraževalno delo in izobraževanje kadrov glede na potrebe Geopreme

Avtor se posveča predvsem tej delovni organizaciji. Obdeluje znanstvenoraziskovalno delo (razvoj, usmeritve, stanje, možnosti) in izobraževanje kadrov (stanje, sistem šolstva, stopnje izobrazbe, usmerjeno izobraževanje, perspektive posameznih stopenj v Geopreme, potrebe Geopreme). Tudi tu najdemo vrsto zanimivih predlogov in ugotovitev, ki izhajajo iz neposredne prakse.

- Pantelija Čosić: Opis razvoja znanstvenoraziskovalnega dela na področju geodezije v SAP Vojvodini

Avtor ugotavlja, da je v SAP Vojvodini le malo tehničnih disciplin, ki bi bile tako slabo organizirane za znanstvenoraziskovalno delo, kot je geodezija. Opisuje stanje, potrebe (za urbanizem, gradbeništvo, vodno gospodarstvo, kmetijstvo in promet) in posledice, ki jih ima geodetska praksa brez znanstvenoraziskovalnega dela. Predlaga zagotovitev organizacijskih oblik in sredstev za to delo, vključevanje pokrajinske zveze geodetov in zakonsko regulativo.

- Venči Krizmanich: Centuriacija jugozahodne Istre

Avtor opisuje raziskovanja jugozahodne Istre, ki segajo v daljno preteklost. Zanimiva so odkritja, da je bil ta del Istre že v času rimskih kolonij izmerjen in je imel poseben sistem kvadratnih mrež, bila so izdelana pravila itd.

- Vladimir Lukić: Izobraževanje kadrov v SR BiH

Podaja pregled stanja geodetskih kadrov po stopnjah izobrazbe in po geodetskih institucijah, govori o povezavi šolstva z združenim delom in o permanentnem izobraževanju. Iz tega izhaja predlog o programiranju izobraževanja v naslednjem srednjeročnem obdobju.

- Krešimir Čolić: Znanstvenoraziskovalna tema - regionalno raziskovanje oblike in dihanja zemlje - in potreba po vključitvi celotnega območja SFRJ

V prispevku avtor obširno poroča o znanstvenoraziskovalni nalogi, ki jo v sklopu projekta Temeljne raziskave na področju geodezije izvajajo na Geodetski fakulteti Vseučilišča Zagreb. Poudarek je na prvem delu raziskav - ugotavljanju odklona vertikalne in geoidnih višin. V drugem delu je govor o ustanovitvi postaje za opazovanje premikov zemeljske skorje. Zagotavlja razširitev raziskave na celotno območje SFRJ.

- Tomislav Krzyk: Vloga geodeta v procesu prostorskega planiranja

V krajšem prispevku je govor o vlogi geodeta pri prostorskem in urbanističnem planiranju v občini, o integralnosti in o vse večjih potrebah po geodetskem kadru.

- Tomislav Krzyk: Geodetske osnove v procesu izdelave prostorskega plana za 14. zimsko olimpiado v Sarajevu

V sicer zanimivem, a kratkem prispevku so navedene vse geodetske osnove za omenjeno olimpiado, opisane težave in podani nekateri posplošeni zaključki - priporočila.

- Brankica Čolić, Krešimir Čolić: Potrebe in možnosti povečanja natančnosti pri redukcijah geodetskih meritev

V prispevku avtorja obravnavata natančnost posameznih geodetskih merenj, njihovo redukcijo, določanje ortometrijskih višin, zahteve po natančnosti redukcij in prikazujeta praktični interpolacijski postopek za določanje odklonov vertikal in geoidnih modulacij. Predlagata tudi znanstveno dognano najbolj primerno metodo.

- Vojo Andjus, Mijat Šašović: Sodobne metode določanja trase ceste

Obširen prispevek, opremljen s kartami, shemami, tabelami itd., podrobneje opredeljuje dela pri trasiranju cest, predvsem z namenom zagotoviti varno vožnjo. Analizira postopke in metode pri vzpostavljanju analitičnih soodvisnosti med koordinatnim sistemom (x, y, z) in operativnim poligonom. Obdeluje vse aktivnosti od idejnega projekta do gradnje ceste.

- Ivan Čuček: Organizacija geodetske znanstvene dejavnosti na osnovi samoupravnih dogovorov

Avtor opredeljuje dejstva, ki bi morala prispevati k boljši koordinaciji znanstvenoraziskovalnega dela. Razvršča jih v tri skupine:

- organizacija dokumentacijske službe,
- organizacija timskega dela in
- publicistična dejavnost.

- Vlado Kolman: Izobraževanje geodetskih kadrov za opravljanje del in nalog v občinskih geodetskih upravnih organih, vezanih na upravni postopek

Avtor najprej ugotavlja stanje, zatem govori o nalogah geodetske službe v upravnem postopku. Ugotavlja, da šolstvo ne sledi praksi, zlasti na področju zemljiškega katastra, komasacije zemljišč in geodetske prostorske dokumentacije. Na koncu ponuja predloge za rešitev problematike.

Poleg referatov, zbranih v knjigi, je bilo še nekaj prispevkov. Iz SR Slovenije so jih prispevali Tomaž Banovec, Milan Naprudnik, Miro Črnič, Jure Beseničar in Peter Svetik. Te bomo v celoti objavili v našem listu.

Milan NAPRUDNIK*

UVODNI REFERAT

Uvod

Cilji posvetovanja so bili objavljeni v razpisu in jih citiram: "Namen posvetovanja je vsestransko proučiti najbolj aktualne teme znanstvenoraziskovalnega dela na raznih področjih geodetske dejavnosti, da bi na znanstvenih temeljih rešili vprašanja definiranja nalog stroke, kadrov v stroki ter posebno organizacije in opremljenosti občinskih geodetskih uprav.

Glede na širino, vseobsežnost in razne vidike problematike znanstvenoraziskovalnega dela in oblikovanja kadrov bi bilo treba na posvetovanju ugotoviti in oceniti družbeno vlogo geodetske dejavnosti in ekonomskih naložb v njen razvoj."

Bil sem zaprosen, naj spregovorim v uvodu k referatom in razpravi na temo o znanstvenoraziskovalni dejavnosti v naši stroki in službi. Če bom v tej uvodni besedi kritičen, bom zato, da odkrito načnemo probleme na tem področju naše dejavnosti in da prihodnje naloge realno načrtamo. V obdobju po letu 1970 smo dosegli pomembne rezultate, ugotoviti pa moramo, da bomo morali še mnogo investirati v različne komponente raziskovalne dejavnosti, začeti pa bo treba z našim lastnim odnosom do te sestavine združenega geodetskega dela.

V pozivu za današnji posvet se sklicujemo na V.kongres ZGIG Jugoslavije iz leta 1975, na katerem pa smo med številnimi prispevki slišali le enega o raziskovalnem delu in v sklepih tega kongresa dobili le zelo načelne usmeritve. Dve leti pozneje smo na prvi konferenci ZGIGJ lahko

---

* 61000 YU Ljubljana GU SRS
dipl.ing.geod., direktor GU SRS
Prispelo v objavo 1979-12-17

poslušali resno opozorilo, da je raziskovalno delo boleča točka naše stroke.

V istem obdobju pa smo pomen raziskovalnega dela pri nadaljnjem razvoju naše družbe opredelili v zvezni in republiških in pokrajinskih ustavah ter ta načela kot najširše družbene norme opredelili v dveh sistemskih zakonih, v Zakonu o osnovah sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije ter v Zakonu o združenem delu. Poleg tega pa so pokrajine in republike sprejele svoje zakone o raziskovalni dejavnosti. Ni nam treba ponavljati določil ustav in zakonov, pa vendarle naj opozorim na stališča X.kongresa ZKJ, v katerih smo zapisali med drugim, da si je treba kar najbolj prizadevati, da bi raziskovalno delo čimprej podružbili v smislu dohodkovnega povezovanja in samoupravne organiziranosti.

Resničnost današnjega stanja

Kot neposredno osnovo za to oceno sem uporabil 15 referatov, ki sem jih od 30 najavljenih dobil na vpogled nekaj dni pred današnjim posvetom. Žal sem moral tudi izmed njih izločiti tiste, ki so faktografskoporočevalski ali preozko tehnični, ker niso direktno težili k ciljem posvetovanja.

Pri uresničevanju menjave dela nam ni treba ponavljati družbenopolitičnih določil o odnosih med delavcem in organizacijo v materialni proizvodnji ter med delavcem v raziskovalni dejavnosti in njegovo organizacijo.

Tov. Paunovski ugotavlja, da znanost v geodetskih vrstah še ni dobila svoje vloge v procesu družbene reprodukcije, in meni, da je znanost bolj spremljevalka kot pa gonilna sila v neposredni geodetski proizvodnji.

Tov. Radulović v svojem prispevku razgrinja teoretično utemeljen in podrobno obdelan sistemski pristop pri organizaciji raziskovalnega dela na modelu tozda, žal pa noben avtor ne obdeluje specifičnih razmer v okviru geodetske stroke, še posebej pa njene tovrstne organiziranosti v občinah.

Vsi združeni v sistemu geodetske proizvodnje, od upravnih organov in v znanstvenoraziskovalnih organizacijah se moramo zavzeti, da se bo znanstveno delo ovrednotilo kot pogoj za naš nadaljnji napredek, za uresničitev tega pa moramo poleg ustreznih samoupravnih norm sprejeti ustrezne instrumente:

Področna organiziranost

Danes ugotavljamo, da smo na sorazmerno nizki stopnji organiziranosti, da se naše raziskovalne organizacije, z eno samo izjemo, ne povezujejo na področju izmenjave informacij in rezultatov (avtorja Buder-Grašič ki opozarjata na potrebnost takšne oblike organiziranosti, ki bo omogočala tudi načrtovanje skupne politike, kadrov in opreme, ne le izmenjave informacij.

Kritični sta tudi mnenji Paunovskega in Svetika, ki ocenjujeta, da je naša znanost razdrobljena in se drobijo poleg raziskav tudi finančna sredstva.

Tov. Svetik dalje analizira področno organiziranost v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije in ugotavlja, da se med vrstami specializiranih panog v okviru gradbeništva teže uveljavlja neposredni interes geodetskih raziskav pa tudi povezovanje z uporabniki. Pomemben korak k boljši organiziranosti je brez dvoma temeljni raziskovalni skupnosti za geodezijo, vezani direktno na RRS.

Na občinski ravni nismo organizirani in dosedanje aktivnosti so bile plod dela posameznikov ali posameznih redkih delovnih organizacij ali občinskih upravnih organov (Svetik); primer slednjega podrobneje opisuje Canić s prikazi praktičnih rezultatov pri racionalizaciji vzdrževanja osnovnih mrež v mestu.

Zmotno je tolažiti se z dejstvom, da je koncentracija raziskovalnih organizacij v glavnih mestih, in da se le-te direktno uveljavljajo pri republiških in pokrajinskih raziskovalnih skupnostih. Problem podružbljanja raziskovalnega dela je v večji zagotovitvi vpliva neposrednih uporabnikov, ki so s stališča geodetske službe neovrgljivo občani in tozdi ter njihove asociacije.

Res je, da tudi na drugih področjih menjave dela še nismo samoupravno organizirani in podaljšujemo proračunsko logiko, res pa je, da z navedenimi izjemami na današnjem posvetu v naših prispevkih tega ne odpiramo, čeprav smo z razpisom posebej poudarili, da gre za "poseben pogled na dejavnost v občinskih geodetskih upravah".

Za organiziranost na pokrajinskih in republiških ravneh smo v prijavljenih prispevkih dobili analizo le za eno republiko (Svetik), zato pa avtorja Buder in Grašič opozarjata na neaktivnost pri medrepubliško-pokrajinskem povezovanju predvsem pri osnovnih delih fotogrametrije in kartografije. Vsi pa ponavljamo, da razvoj proizvodnih sil in družbeno delitev dela zahtevata medsebojno sodelovanje, združevanje, predvsem delovno povezovanje, zlasti v okviru velikih raziskovalnih projektov in tudi v medrepubliških merilih. Ista avtorja kritično razčlenjujeta tudi problematiko na področju mednarodnega povezovanja, kjer ob vseh obvezah Jugoslavije v okviru OZN ali multilateralnih in bilateralnih sporazumov in članstva v mednarodnih organizacijah nastopamo neorganizirano, neracionalno porabljamo sredstva, predvsem pa nimamo skupne politike pri mednarodnem povezovanju.

Vloga raziskovanja v procesu planiranja

Ta vloga je opredeljena v ustavah in v obeh v uvodu citiranih sistemskih zakonih. V resoluciji XI.kongresa ZKJ smo sprejeli obvezo, da moramo zagotoviti vključevanje znanja in znanstvenoraziskovalnih dosežkov v proces izdelave vseh vrst planskih dokumentov na vseh ravneh kot bistveno sestavino in tudi pogoj družbenega planiranja. Nihče od avtorjev ne načenja te teme ob izdelavi srednjeročnih planov geodetskih del, čeprav vsi vemo, da so vsi republiški izvršni sveti in pokrajinska izvršna sveta v programu izdelave družbenih planov za obdobje 1981-1985 temu področju posvetili izreden poudarek.

Temu bi iz kategorije plana dodali tudi vprašanje, kako v naših delovnih organizacijah in naših upravnih organih na republiško-pokrajinskih in občinskih ravneh pripravljamo za izdelavo srednjeročnega plana samih raziskovanj - te podatke smo v prilogi dobili le za eno republiko (Črnivec).

Zakonodajno področje

To področje zasluži pozornost z dveh vidikov. Do danes še nismo analizirali, kakšne raziskave se opravijo pred oblikovanjem zakonov in podzakonskih predpisov (pravilnikov, navodil, norm), vseskozi pa ugotavljamo, da smo še dokaj obremenjeni s preteklostjo hierarhije in pravilnikov ter da se nam škarje pri izvajanju zakonov odpirajo.

Po drugi strani pa nam ne bi smelo biti tuje, da bi vlogo znanosti s konkretnimi določbami opredelili tudi v zakonih s področja geodetske službe, katastrov, izmer in drugih področij naše razširjene dejavnosti, ki jo je tov. Kardelj v svoji študiji Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja takole opredelil:

"Teorija in praksa sta neločljivi od človeka kot družbenega bitja. Zato tudi znanost in na znanosti utemeljene strokovne službe predstavljajo

sestavni in neločljivi del celotne prakse političnega sistema. Znanost in strokovne službe bi morale biti prisotne na vseh ravneh delegatskega sistema, biti bi morale podlaga za delo delavskih svetov, delegatskih skupščin, izvršnih organov, administracije, zveze komunistov, socialistične zveze in drugih socialističnih sil naše družbe".

Znanost in vzgojno-izobraževalni proces

Tudi na tej tako pomembni komunikaciji moramo znati presoјati z dveh vidikov, ki jih zastavljam v vprašalni obliki:

Ali se izobražujemo za samo raziskovalno delo? Mislim, da smo bolj v takem položaju, ko je večina naših raziskovalcev obremenjena s formuliranjem pogodb in vsi zanemarjamo dejstvo, da bi se morali tudi raziskovalci stalno izobraževati, ne le predvidevati raziskave.

Drugo, enako pomembno vprašanje pa je, v kolikšni meri je znanost osnova v izobraževalnem procesu, ali drugače: koliko temelji izobraževanje na raziskovalnih dosežkih?

Ob tem Paunovski trezno opozarja, da je ena največjih nalog na sedanji stopnji razvoja znanstvenoraziskovalne dejavnosti v geodetski dejavnosti nadaljnji razvoj samoupravnih odnosov in njihovo povezovanje s procesom preoblikovanja, usmerjenega izobraževanja; sem šteje tudi neposredno in vsakodnevno prepletanje vzgojnega dela z raziskovanjem in sistematično vzgojo novih znanstvenih kadrov.

V posredni zvezi s tem je Lovrić opozoril na potrebo po povezovanju z drugimi strokami ob primeru kartografije in utemeljenosti povezovanja z geografijo ter likovnimi vedami, kar naj bi se kazalo pri vzgojnem in raziskovalnem sodelovanju.

Klasifikacija raziskovalnih del

Vsa naša, tudi izvengeodetska raziskovalna dejavnost že nekaj časa daje na dnevni red svojih razprav vprašanje klasifikacije del. Več avtorjev, med njimi Canić najbolj sistematično, razlaga mednarodno priznano nomenklaturu od temeljnih do aplikativnih raziskav. Spomnimo se, kolikokrat v svojih okoljih razpravljamo o teh proporcijah. Republiški in pokrajinska kongresa ZK pa so v razpravah in sklepih o uveljavljanju raziskovalne dejavnosti kot sestavine inovacijskih procesov opredelili tole: "s povezavo vseh členov v inovacijskem procesu moramo zagotavljati prenos raziskovalnih dosežkov v prakso in dalje ustvariti moramo tako strukturo teoretičnih in praktičnih raziskav, ki bo omogočala, da bodo teoretične raziskave dolgoročen in trden temelj za hitrejše uresničevanje praktičnih raziskav ter da bodo z njimi neločljivo povezane". Dovolj jasna, dovolj nedvoumna usmeritev, da moramo tudi v naših vrstah preseči tradicionalno delitev raziskovalnega dela na temeljno, razvojno in uporabno (pa še z nadaljnjimi delitvami) ter uveljaviti združevanje dela in sredstev raziskovalcev in uporabnikov za raziskovalne projekte, ki bodo upoštevali družbeno-ekonomsko vlogo in namen raziskovalnega dela v skladu s prioritetskimi cilji našega razvoja v skladu z družbenim razvojem.

Menim, da Paunovski realno opozarja na problem kvalitete znanstvenih del, ki so pogostokrat na ravni servisnih storitev, kar je vsekakor družbeno pomembnejši problem kot teoretično razvrščanje raziskovalnih del.

Vsebinski okvirji

V gradivih za posvet, bodisi v predloženih referatih na področju posameznih raziskav, bodisi v programskih napovedih, lahko izluščimo odpiranje na širša raziskovalna področja. Raziskovalcem s področja mrež, izmer, avtomatizacije, fotogrametrije, fotointerpretacije, kartografije, tehnolo-

logij in reprodukcij kart, dodajamo raziskave s področja naše razširjene reprodukcije v družbenem smislu, to so raziskave o nadgradnji zemljiškega katastra, njegovem povezovanju z zemljiško knjigo, raziskave o nadaljnji družbeni vlogi geodetske dejavnosti, o njeni samoupravni organiziranosti in razvojnih konceptih. Ni pomembno, če slednje ne odpiramo hkrati v vseh naših družbenopolitičnih skupnostih, pomembno je, da te vrste raziskav postajajo sestavina naše raziskovalne organiziranosti in da jih postavljamo ob bok raziskovanjem s področja tehnologij in avtomatizacije.

Mislim, da je treba posebej opozoriti na raziskave s področja geoznanosti in inženirskih del, v katerih avtor Begović družbeno upravičeno opozarja na potrebe po spremljanju razvoja tistih panog, v katerih se geodezija uveljavlja kot izvajalec tehničnih predel, prav tako pa na proučevanje operativnih možnosti geodetske tehnike v razvoju ostalih tehničnih panog.

Sklep

Na koncu želim poudariti, da smo ne glede na vse vrzeli vendarle krenili naprej, potreben pa je daljši čas, da bomo lahko ustrezna in zakonska načela in naše ambicije prelili v prakso. Pregloboka je dediščina pravilnikov in formularjev stehniziranih postopkov, ki so nas uvodoma usmerjali še po vojni - ta usedlina pa je še v nas - da bi lahko v kratkem času ovrednotili pravo vlogo znanosti. V Holandiji so začeli z raziskavami PIS-a v letu 1968, z letošnjim letom gredo v I.fazo realizacije, v ZRN pa so zaključili raziskave o spojitvi zemljiškega katastra in zemljiške knjige po desetih letih.

Mislim, da je v tem trenutku najbolj pomembno, da danes o tem razpravljamo, in od nas vseh je odvisno, v kolikšni meri bo to posvetovanje zavestno prispevalo k drugačnemu vrednotenju te tako bistvene sestavine življenja posameznika, organizacij in družbe v celoti. Samo po tej poti lahko dosežemo višjo stopnjo kvalitete naših raziskav in prispevamo naš delež k socialistični preobrazbi znanosti in k temu, da bodo tudi naši znanstveniki soodločali v vseh bistvenih vprašanjih razvoja široke geodetske dejavnosti in s tem prispevali k hitrejšemu uveljavljanju socialističnih samoupravnih odnosov v naši družbi.

RAZISKOVALNO DELO V SR SLOVENIJI OD LETA 1972 DALJE

1. Splošni razvoj raziskovalnega dela v letih 1972-1979

Na posvetovanju o znanstvenoraziskovalnem delu v Krapinskih Toplicah v letu 1972 je bil podan pregled stanja in problemov pri raziskovalnem delu v SR Sloveniji in srednjeročni program raziskav. V tem času se je poleg Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo ter Geodetskega oddelka FAGG posebno utrdila vloga Raziskovalnega inštituta Geodetskega zavoda SRS kakor tudi organizacija geodetskega raziskovalnega dela v okviru Raziskovalne skupnosti SRS. Ustanovljena je bila komisija za geodezijo, ki je združevala raziskovalne organizacije in uporabnike. Ta komisija je organizacijsko vodila postopek razpisa in sprejemanja raziskovalnih nalog in projektov ter spremljala njihovo financiranje. Načeloma so bile vse raziskovalne naloge sprejete na javnih razpravah in sofinancirali so jih 50-odstotno Raziskovalna skupnost SRS in 50-odstotno uporabniki (geodetske organizacije združenega dela, Geodetska uprava SRS in drugi).

Na teh osnovah se je raziskovalno delo v SR Sloveniji močno okrepilo, kar je bilo zlasti pomembno za razvoj stroke in privlačno za mlade kadre, ki so sodelovali pri raziskavah. Poleg geodetskih strokovnjakov so bili vključeni tudi drugi. Sodelavci in nosilci raziskav so bili zlasti matematiki, agronomi, gozdarji, ekonomisti, arhitekti in drugi, ki so bili deloma ali v celoti zaposleni pri geodetskih raziskovalnih organizacijah. Posebno pomemben je bil tim Raziskovalnega inštituta Geodetskega zavoda SRS, ki je bil predvsem usmerjen v kompleksne raziskave.

2. Pregled opravljenih raziskovalnih nalog

Da bi lahko spoznali obseg opravljenega dela, navajamo pregled opravljenih raziskovalnih nalog, ki so jih izvedli sodelavci Raziskovalnega inštituta GZ SRS, Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo in Geodetskega oddelka FAGG in jih je (praviloma 50-odstotno) sofinancirala Raziskovalna skupnost SR Slovenije.

RAZISKAVE V LETU 1972

- DOLOČITEV OPTIMALNE METODE PRENOSA PODATKOV IN OPTIMALNE GOSTOTE MREŽE RELIEFA SLOVENIJE ZA DIGITALNO UPORABO, nosilec dr. Z.Petkovšek, meteorolog, sofinanciral GZ SRS,
- AVTOMATIZIRANA KARTOGRAFIJA ZA POTREBE PROSTORSKIH INFORMACIJSKIH SISTEMOV, nosilec dipl.ing. T.Banovec, geodet, sofinancirala Zavod za regionalno prostorsko planiranje SRS in Geodetski zavod SRS.

RAZISKAVE V LETU 1973

- UPORABA FOTOINTERPRETACIJE PRI PROSTORSKIH RAZISKAVAH, nosilca dipl.ing. I.Buder in dipl.geogr. B.Kristan, geodet in geograf, sofinanciral GZ SRS,
- PROSTORSKI INFORMACIJSKI SISTEM SLOVENIJE - FAZA I, nosilec dipl.ing. T.Banovec, sofinancirala Zavod za regionalno prostorsko planiranje in GZ SRS

---

* 61000 YU Ljubljana, FAGG-geodetski oddelek
dipl.ing.geod., izredni profesor
Prispelo v objavo 1979-12-17.

- UPORABA ORTOFOTOGRAFIJE, nosilec dipl.ing. I.Čuček, geodet, sofinanciral IGF
- REPRODUKCIJA DOKUMENTACIJE ZA URBANSKO IN GEODETSKO INVENTARIZACIJO PROSTORA, nosilec dipl.ing. A.Pregl, geodet, sofinanciral IGF

RAZISKAVE V LETU 1974

- DOKUMENTACIJA VIROV PROSTORSKIH INFORMACIJ V SRS, nosilca dipl.geogr. G.Gorkič in ing. P.Svetik, geograf in geodet, sofinanciral Zavod za regionalno prostorsko planiranje,
- KATEGORIZACIJA ZEMLJIŠČ, nosilec dr. A.Stritar, agronom, sofinanciral GU SRS

RAZISKAVE V LETU 1975

- PROSTORSKI INFORMACIJSKI SISTEM SR SLOVENIJE - FAZA II, nosilec dipl.ing. T.Banovec, geodet, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- DIGITALNI MODEL RELIEFA SLOVENIJE, nosilca dipl.ing. T.Banovec in dipl.ing. A.Lesar, geodeta, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- TEHNOLOGIJA KARTOGRAFSKE REPRODUKCIJE, nosilec dipl.ing. E.Kržan, sofinanciral GU SRS in IGF,
- KOMASACIJE, RAZISKAVA NAJBOLJŠIH MOŽNOSTI, nosilec dipl.ing. M.Podobnikar, geodet, sofinanciral Republiški sklad za kmetijstvo in gozdarstvo,
- UPORABA FOTOINTERPRETACIJE IN REMOTE SENSINGA PRI RAZISKAVAH TAL, nosilec dr. A.Stritar, agronom, sofinanciranje -

RAZISKAVE V LETU 1976

- PROSTORSKI INFORMACIJSKI SISTEM - FAZA III, nosilec dipl.ing. T.Banovec, geodet, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- PRENOS INFORMACIJ PREKO LOKACIJ, nosilec dipl.ing. T.Banovec, geodet, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- AGREGACIJA NEKATERIH PODATKOV ZA POTREBE KRAJEVNE SKUPNOSTI, nosilec dipl.ing. M.Podobnikar, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- NASTAVITEV REGISTRA TERITORIALNIH ENOT SR SLOVENIJE, nosilec prof. Z.Berlot, geograf, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- TEMELJNE TRIANGULACIJSKE MREŽE V SRS - RAZISKAVA MREŽE I.REDA, nosilec dr.F.Vodopivec, geodet, sofinanciral GU SRS,
- RAZISKAVA STABILNOSTI NIVELMANSKIH REPERJEV LJUBLJANSKE MESTNE MREŽE, nosilec dr. F.Vodopivec, geodet, sofinanciranje -
- POLOŽAJNA IN VIŠINSKA NATANČNOST GEODETSKIH IZMER ZA RAZLIČNE POTREBE DRUŽBENIH IN GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI, nosilec dipl.ing. A.Lesar, geodet, sofinanciral GU SRS,
- GEODETSKA STROKOVNA TERMINOLOGIJA, nosilec dipl.ing. I.Golorej, geodet, sofinanciral GU SRS,
- AEROTRIANGULACIJA, nosilec dipl.ing. D.Mravlje, geodet, sofinanciral IGF

RAZISKAVE V LETU 1977

- IZGRADNJA REGISTRA TERITORIALNIH ENOT, nosilec prof. Z.Berlot, geograf, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- APLIKACIJA IN RAZVOJ PROSTORSKEGA INFORMACIJSKEGA SISTEMA ZA ANALIZO, DRUŽBENO VREDNOTENJE TER PLANIRANJE FIZIČNE POJAVNOSTI PROSTORA, nosilec dr. A.Pogačnik, arhitekt, sofinanciral GZ SRS

- PRENOS INFORMACIJ PREKO LOKACIJ - II, nosilec dipl.ing. B.Bregant, geodet, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje,
- ZBIRANJE PROSTORSKIH PODATKOV V KATASTRIH IN EVIDENCAH, nosilec dipl.ing. P.Šivic, geodet, sofinancirala GU SRS,
- MERITEV RECENTNIH TEKTONSKIH GIBANJ V KARAVANKAH, nosilec dipl.ing. M.Jenko, geodet, sofinancirala GU SRS in Geološki zavod Ljubljana,
- DOLŽINSKA KOMPARATORSKA BAZA SRS V LOGATCU, nosilec dr. F.Vodopivec, geodet, sofinancirala GU SRS,
- PREIZKUS UPORABE INTERPRETIRANIH POSNETKOV ZA POTREBE DRUŽBENEGA PLANIRANJA, nosilec dipl.ing. A.Bilc, geodet, sofinanciral Zavod SRS za regionalno prostorsko planiranje in GZ SRS,
- FOTOINTERPRETACIJA IN PROSTORSKE RAZISKAVE S POSEBNIM POUDARKOM NA PEDOLOŠKO KARTIRANJE HIDROMORFNIH TAL, nosilca dr. A.Stritar in dipl.ing. L.Ruprecht, agronoma, sofinanciral GZ SRS,
- PROSTORSKI INFORMACIJSKI SISTEM ZA OBLIKOVANJE VIDNEGA OKOLJA, nosilec dr. A.Pogačnik, arhitekt, sofinanciral GZ SRS

RAZISKAVE V LETU 1978

- PROBLEM DISTRIBUCIJE INFORMACIJ NA OSNOVI LOKACIJ, nosilec dipl.ing. A.Lesar, geodet, sofinanciral Republiški komite za družbeno planiranje in informacijski sistem
- LOKACIJSKA PROBLEMATIKA KATASTRA ZGRADB, nosilec dipl.ing. B.Bregant, geodet, sofinanciral Zavod SRS za družbeno planiranje,
- REDUNDANCE V PROSTORSKEM INFORMACIJSKEM SISTEMU II, nosilec dipl.ing. T.Banovec, geodet, sofinanciral Zavod SRS za družbeno planiranje,
- POLOŽAJNA IN VIŠINSKA NATANČNOST ZA RAZLIČNE POTREBE DRUŽBENIH IN GOSPODARSKIH DEJAVNOSTI II, nosilec dipl.ing. A.Lesar, geodet, sofinancirala GU SRS,
- IZDELAVA TEHNOLOGIJE ZA VZDRŽEVANJE TEMELJNIH TOPOGRAFSKIH NAČRTOV 1:5.000, nosilec dr. J.Beseničar, geodet, sofinancirala GU SRS,
- DIGITALNA AEROTRIANGULACIJA, nosilec dr. J.Beseničar, geodet, sofinancirala GU SRS in GZ SRS,
- LOKACIJA IN ZAJEMANJE FIZIČNIH PROSTORSKIH INFORMACIJ, nosilec dipl.ing. A.Bilc, geodet, sofinancirali Zavod SRS za družbeno planiranje, GU SRS in GZ SRS,
- FOTOINTERPRETACIJSKI CENTER, nosilec dipl.ing. J.Jemec, geodet, sofinanciral GZ SRS,
- POSTAVITEV RAČUNSKEGA CENTRA ZA OBDELAVO PODATKOV V PROSTORU, nosilec dipl.ing. A.Lesar, geodet, sofinanciral GZ SRS

RAZISKAVE V LETU 1979

- TRANSFORMACIJA NAČRTOV GRAFIČNEGA KATASTRA 1 : 2880, nosilec dipl.ing. I.Čuček, sofinancirala GU SRS,
- APLIKACIJA TEHNOLOGIJ KARTOGRAFSKE REPRODUKCIJE, nosilec dipl.ing. B.Rojc, sofinancirala Zavod SRS za družbeno planiranje in IGF,
- JAVNO MNENJE SLOVENCEV O OBLIKOVANJU URBANEGA IN KRAJINSKEGA OKOLJA, nosilec dr. A.Pogačnik, arhitekt, sofinanciranje -

Vse navedene raziskovalne naloge so bile oddane in so dosegljive pri Narodni univerzitetni knjižnici v Ljubljani in pri sofinancerjih. Naloge so bile izdane v povprečnem številu izvodov od 10 dalje. Seznam za leto 1979 seveda ni popoln, ker bo nekaj raziskovalnih nalog do konca leta še oddanih.

3. Drugo raziskovalno delo v SR Sloveniji

V poglavju 2 niso zajete raziskovalne naloge, ki so jih nekateri geodetski raziskovalci izvedli v okviru drugih raziskovalnih institucij, predvsem za potrebe gradbeništva.

Poleg navedenih del so bile opravljene številne in pomembne raziskovalne naloge. Opravile so jih navedene geodetske raziskovalne institucije ali posamezniki brez sofinanciranja Raziskovalne skupnosti SR Slovenije. Te naloge so naročali in financirali uporabniki sami za svoje ožje potrebe. V letih 1972-1979 so bili glavni naročniki te vrste raziskav Geodetska uprava SRS, Republiška skupnost za ceste, Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij, Republiški sekretariat za pravosodje in občno upravo, nekatere gospodarske organizacije in geodetske raziskovalne organizacije same (GZ SRS in IGF). Te naloge so opravili večinoma že prej navedeni raziskovalci, dosegljive pa so pri naročnikih pod posebnimi pogoji.

V navedenem času je bilo narejenih 5 doktorskih disertacij in 4 magistrski, ki imajo vsi značaj raziskovalnega dela.

4. Sprejemanje srednjeročnega programa raziskav

Da bi se izboljšala kvaliteta raziskav in dosegla primerna usmerjenost raziskovalcev, je Komisija za geodezijo v letu 1978 sprejela srednjeročni program raziskovalnih del s področja geodezije. Program je bil sprejet na osnovi široke razprave, v kateri so sodelovale geodetske organizacije združenega dela, geodetske uprave republike in občin, drugi uporabniki in izvajalci. Tako so imeli raziskovalci možnost široke izbire nalog in so bili vnaprej seznanjeni z družbenimi potrebami, posebej s potrebami geodetske operative. V programu je bila za vsako raziskovalno nalogo podana kratka vsebina, njena aktualnost in predvideni čas trajanja. Čeprav sredstva v programu niso bila predhodno ovrednotena, saj so bili sofinancerji neposredno udeleženi pri sprejemanju programa.

5. Srednjeročni program raziskav s področja geodezije (1978-1985) (seznam nalog po raziskovalnih področjih)

RAZISKOVALNO PODROČJE: Družbena vloga geodetske dejavnosti in njen razvoj

- samoupravna organiziranost geodetske službe in razvojni koncept
- Analiza ustreznosti geodetskih evidenc
- Optimalizacija geodetske službe v občini kot sestavnega dela občinske uprave
- Nomenklatura in normativi za geodetska dela

RAZISKOVALNO PODROČJE: Geodetske mreže in izmera

- sanacija temeljnih mrež
- Raziskava optimalnega načina razvijanja novih mrež
- Analiza mestnih nivelmajskih mrež in predlogi sanacij
- Uvedba modernega izravnalnega računa v obstoječa geodetska računanja (korekcija testiranja, matrična izvedba) za izboljšanje natančnosti rezultatov
- Raziskava časa kot četrte dimenzije pri geodetskih točkah
- Raziskava in rajonizacija velikosti vertikalne refrakcije v SRS
- Satelitska geodezija
- Vzdrževanje geodetskih načrtov od merila 1:500 do 1:2880
- Razpačevanje katastrskih, topografskih in temeljnih topografskih načrtov
- Razvoj avtomatizacije v inženirski geodeziji

RAZISKOVALNO PODROČJE: Fotogrametrija in fotointerpretacija

- Fotogrametrično določanje koordinat točke z analitično fotogrametrijo (dodatni parametri, izločitev sistematskih pogreškov)

- Avtomatizacija fotogrametričnega procesa - digitalni in avtomatski sistemi ter njihova potencialna uporabnost za naše razmere
- Uporaba blokovne aerotriangulacije pri izdelavi numeričnega katastra,
- Izdelava tehnologije za kontrolo fotogrametričnega procesa
- Projekt razvoja fotointerpretacije in obvladanje drugih oblik daljinskega zaznavanja
- Izpolnitev analognih (vizualnih) fotointerpretacij na naslednjih področjih: fotogeologija, agronomija, pedologija, gozdarstvo, hidrologija, ekologija
- Določitev karakteristik multispektralnega snemanja z ozirom na področja fotointerpretacije
- Uporaba satelitskih posnetkov za izdelavo in vzdrževanje tematskih kart v malih merilih in nadzorovanja okolja
- Avtomatizacija obdelave podatkov fotointerpretacije oziroma smiselno izkoriščanje množine podatkov, ki so na voljo
- Zgraditev sistema digitalne fotointerpretacije z metodo skanerskega zapisa aerofotoposnetkov
- Razvitje tehnologije termičnega snemanja in definiranje uporabnosti (toplotne izgube, podtalne anomalije)
- Netopografska fotogrametrija - aplikacija v inženirski geodeziji, gradnji cest, industriji, raziskavi materialov in konstrukcij, arhitekturi in arheologiji, spomenišku varstvu, medicini itd.
- Vertikalno snemanje prometnih nesreč

RAZISKOVALNO PODROČJE: Kartografija

- Projekt kartografskega sistema v SR Sloveniji
- Primerjava in pregled števila informacij na topografskih načrtih in kartah v različnih merilih v SRS (TTN-5, TTN-10, TK-25, TK-50, TK-200). Primerjava s podobnimi rezultati v tujini
- Izdelava konkretnih metod za oceno točnosti TTN in TK ter njihova medsebojna primerjava
- Novi postopki izdelave reprodukcijskih originalov in reprodukcije za topografske in tematske fotokarte. Vzdrževanje geodetske dokumentacije na osnovi fotokarte
- Tehnologija izdelave fotokart z digitalnimi tehnikami
- Izdelava metode za digitalno razpačevanje kartografskih prikazov
- Poenotenje in predlog za izdelavo tematskih pogojnih znakov za različne evidence v občini, regiji in republiki na kartah v različnih merilih
- Aplikacije tehnologij kartografske reprodukcije
- Uporaba kartografskih prikazov pri dokumentiranju onesnaževanja okolja. Možnosti prikazov pri planiranju okolja
- Uporaba starih topografskih načrtov in kart pri različnih študijah razvoja pokrajine, naselij itd.

RAZISKOVALNO PODROČJE: Katastri in zemljiške knjige

- Polivalentni kataster
- Racionalizacija poslovanja zemljiške knjige z uvedbo avtomatizacije in z združitvijo z zemljiškim katastrom
- Avtomatizacija katastra komunalnih naprav organizacije in uskladitev z dokumentacijskim sistemom komunalne organizacije ter s komunalnim informacijskim sistemom

RAZISKOVALNO PODROČJE: Prostorski informacijski sistemi

- Projekt vzpostavitve prostorskega informacijskega sistema v SR Sloveniji
- Interpretacija obstoječih evidenc o fizičnem stanju v prostoru s posebnim poudarkom na razstavi usklajenega zajemanja in vzdrževanja podatkov za geodetsko in urbanistično prostorsko dokumentacijo, njihovo ponderiranje, razširjanje in vzdrževanje

- INDOK centri in vloga kartografske informacije
- Proučitev možnosti sistematičnega dotoka prostorskih podatkov
- Uporaba statističnih okolišev na področju planiranja in upravljanja
- Povezava PIS z avtomatizirano kartografijo
- Razvitje metod za določitev optimalnih gostot DMR za različne potrebe
- Razvitje optimalne tehnologije zajemanja DMR podatkov
- Uporaba DMR podatkov

RAZISKOVALNO PODROČJE: Tehnologija in reprodukcija

- Selekcija uporabnih tehnologij za geodezijo za naše razmere in razvoj avtomatizacije
- Raziskave za izdelavo geodetskih in fotogrametričnih instrumentov in pripomočkov za potrebe geodetske in drugih tehničnih dejavnosti, SLO itd.
- Optimalna opremljenost za izdelavo in vzdrževanje geodetskih podlog v različnih merilih
- Racionalizacija reprodukcije geodetskih načrtov in kart z ozirom na razvoj diazokopirnih materialov v Aero Celje
- Avtomatizacija reprofotografije in tiska z uporabo merilne tehnike
- Možnosti uporabe mikrofotografije za izdelavo merilnih skal v domači industriji
- Raziskava kemično obstojnih kopirnih postopkov za umetne mase upoštevajoč izdelke z nekonvertibilnega tržišča

6. Sklep

Raziskovalno delo je v SR Sloveniji usmerjeno in organizirano že skoraj deset let, njegovi začetki pa so še starejši. Pri tem že lahko govorimo o tradiciji in ugledu, ki je na nekaterih področjih tudi mednaroden. Vendar smo v primerjavi z nekaterimi drugimi strokami in drugimi narodi še vedno na začetku. Nekateri raziskave so zato še vedno pomanjkljive, zlasti glede neposredne uporabnosti v združenem delu in družbenopolitičnih skupnostih. Prav tako obstaja zavest, da bo treba program 1978-85 sproti preverjati in ga dopolnjevati glede na razvoj stroke in samoupravnega sistema v geodetski službi in pri raziskovalnem delu. Pomembno je tudi, da so v vse raziskovalne naloge, opravljene in programirane, vključeni pregledi problematike jugoslovanskega merila in da obstaja pripravljenost sodelovanja z raziskovalnimi centri v drugih republikah in pokrajinah. Pri tem lahko ugotovimo, da sta bila medsebojna informiranost in neposredno sodelovanje dokaj šibka in da je to pomanjkljivost treba čimprej odpraviti.

VIRI

Geodetski vestnik 1976/2
 Dokumentacija GZ SRS
 Dokumentacija Bibliografije IGF

INFORMACIJSKI SISTEMI, ZNANSTVENORAZISKOVALNO DELO, GEODEZIJA

1. UVOD

1.1.

V Jugoslaviji v okviru geodetske službe in stroke že deset let razpravljamo o vlogi geodetske službe in stroke (geodezije) v informacijskih sistemih. Prva prizadevanja, da bi se geodezija bolj usmerila v "inventarizacijo prostora", lahko ocenimo za poskus, da bi dali dotedanji geodeziji še novo področje dela ter morda več reda in sistematičnosti, vendar je ta poskus zaradi slabega pristopa in drugih problemov omejil inventarizacijo prostora na tematsko kartografijo in nekatere nove evidence.¹⁾

1.2.

Drugo funkcijo in novo usmeritev geodezije kot stroke in službe smo iskali predvsem v nekaterih okoljih²⁾ kot sestavni del prostorskega planiranja in samo deloma kot sestavino družbenega planiranja.³⁾ Zahteve, naj bo geodet dejansko prostorski planer, pa so bile bolj taktične izjave, ki so v nekaterih okoljih v resnici povzročile zmedo, na geodezijo pa niso bistveno vplivale. Poleg tega pa že vemo, da je treba pripravo podatkov metodološko, vsebinsko in organizacijsko ločiti od uporabe v planiranju⁴⁾.

1.3

V najnovejšem času lahko ocenimo, da je geodetska služba definirana kot informacijska dejavnost, kar dejansko tudi je, in tako dobiva z uresničevanjem nekaterih družbenih vlog tudi naziv: služba družbenega sistema informiranja. Ni bistveno, ali je status službe takšen, kakršnega imata statistika ali SDK, ali če geodezija opravlja samo funkcijo, ki ji lahko rečemo spremljanje prostorskega vidika družbene reprodukcije ali konkretno lociranje in prostorsko izkazovanje predmeta planiranja v prostoru. Ugotovimo lahko, da postaja geodet, čeprav za to nalogo ni zadolžen, samo on, temeljni nosilec in uresničevalec te naloge. Morda ne vlada v vseh okoljih enako navdušenje za to novo funkcijo, toda nujno je, da o tem razpravljamo. Naloga je velika, če jo tako jemljemo, je treba naloge geodezije zvečine spremeniti in uskladiti z obstoječimi sistemi in službami družbenega sistema informiranja.

- 1) Inventarizacija prostora še danes ni strokovno definirala vsebine in predmetov svojega proučevanja. Pravzaprav gre za integracijo več evidenc, ki vsebujejo predvsem fizične značilnosti prostora in objekte. To je še vedno delovna faza pred začetkom prostorskega ali družbenega planiranja in prvi pogoj za kasnejše valorizacije in planiranje; kot samostojna stroka in znanost niti ne obstaja (ocena: T.Banovec).
- 2) Te ocene in primerjave veljajo predvsem za SR Slovenijo.
- 3) V SR Sloveniji poteka intenzivno prizadevanje za integracijo prostorskega planiranja z družbenim planiranjem.
- 4) E.Kardelj: Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, Brionske razprave. Služba, ki pripravlja podatke, ne sme biti odvisna od njihove uporabe: zato jih ne sme prodajati in ustvarjati dohodka. SDK in statistični zavodi bi lahko "delali" tudi plane, vendar ni mogoče integrirati takšnih funkcij.

* 61000 Ljubljana, YU, Zavod SRS za družbeno planiranje
dipl.ing.geodezije, namestnik direktorja
Prispelo v objavo 1979-11-07.

2. NEKATERE FUNKCIJE GEODEZIJE V DRUŽBENEM SISTEMU INFORMIRANJA⁵⁾

Geodezija kot izvajalka nekaterih nalog iz družbenega sistema informiranja ne bo delala samo tega, opravlja lahko še druge naloge, toda predvsem mora izvajati to temeljno funkcijo. Ta funkcija v družbenem sistemu informiranja ni nič novega, le imenovali je nismo tako (bilo je že nekaj poskusov doslej). Čeprav sem večkrat pisal o teh problemih, naj še enkrat na kratko ponovim:

- geodezija predvsem zbira podatke (s posebnim načinom merjenja), organizira posebne datoteke in evidence (kataster, karte, itd.), daje podatke v obliki novih kart (sporočil) in izvednih evidenc; poleg tega vzdržuje svoje karte in evidence;
- poleg tega v večini primerov izpolnjuje pogoj (geodetska služba), da je evidenca, ki je že plačana in zaradi tega kot družbena last na voljo za majhno denarno nadomestilo ali pravzaprav brezplačno.

Tega obstoječega informacijskega procesa pravzaprav ne podpira izpolnjevanje nekih pravil (aksiomov), ki bi se jih bilo treba držati. Največji problem je v tem, da raziskovalno delo v geodeziji zaradi tega nima nekih izhodiščnih opor, ki so drugače v svetu znane in jih poznamo kot pravila informacijskega sistema.

Poleg teh pravil obstajajo tudi druge izkušnje in predpostavke, ki so specifične za naš družbenopolitični sistem, a jih je treba predvsem sistemsko povezati v celoto.

Čeprav sem o teh pravilih dosti govoril in pisal, želim povezati nekatere izkušnje z možnimi napakami in dobrimi zgledi iz geodetske službe tudi glede uresničevanja zahtev družbenega sistema planiranja v sedanjem trenutku. Izkušnje, opažanja in predloge sem oprl predvsem na delo v zvezi z informacijskim sistemom, ki ga terja družbeno planiranje v SR Sloveniji in SFRJ, in deloma tudi v zvezi s prostorskim planiranjem.

3. PRAVILA INFORMACIJSKEGA SISTEMA

3.1.

SISTEM NAJ VSEBUJE SAMO TISTE PODATKE, O KATERIH VEMO, DA JIH BOMO ZANESLJIVO UPORABILI. Največji problem pri uporabi informacijskega sistema je, da je prenasičen s podatki. Problem kako definirati potrebne podatke in baze podatkov je zelo zapleten in težak (PIS II, BT). Izhajati moramo iz zahtev temeljnih sistemskih zakonov, ki med drugim terjajo, da se njihovo uresničevanje opira na družbeni sistem informiranja⁶⁾. Geodezija, zlasti kartografija, zbira izredne količine podatkov, ki so predvsem preobilni in zaradi tega neažurni. Prevelike količine podatkov niti ne moremo vzdrževati.

5) Družbeni sistem informiranja - s tem razumem ustavno definicijo tega sistema, ki obsega predvsem zbiranje in organiziranje podatkov in informacij ter znanja o stvareh, potrebnih za planiranje in odločanje. Kardelj v omenjeni knjigi imenuje ta kompleks sistem informacij in povsem drugače piše o sistemu komunikacij (javno informiranje in podobno). V Jugoslaviji so razprave trajale dolgo (predolgo); o tem problemu je za zdaj Zvezni svet za družbeno ureditev sprejel tolmačenje ustave (ožjo definicijo).

6) To so predvsem: Zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (1976), Zakon o združenem delu, na primer 150. člen, zakoni o svobodni menjavi dela, zakoni o cenah, osnutek zakona o razširjeni reprodukciji, paket zakonov o ekonomskih odnosih s tujino ipd.

INFORMACIJSKI SISTEMI, ZNANSTVENORAZISKOVALNO DELO, GEODEZIJA

1. UVOD

1.1.

V Jugoslaviji v okviru geodetske službe in stroke že deset let razpravljamo o vlogi geodetske službe in stroke (geodezije) v informacijskih sistemih. Prva prizadevanja, da bi se geodezija bolj usmerila v "inventarizacijo prostra", lahko ocenimo za poskus, da bi dali dotedanji geodeziji še novo področje dela ter morda več reda in sistematičnosti, vendar je ta poskus zaradi slabega pristopa in drugih problemov omejil inventarizacijo prostora na tematsko kartografijo in nekatere nove evidence.¹⁾

1.2.

Drugo funkcijo in novo usmeritev geodezije kot stroke in službe smo iskali predvsem v nekaterih okoljih²⁾ kot sestavni del prostorskega planiranja in samo deloma kot sestavino družbenega planiranja.³⁾ Zahteve, naj bo geodet dejansko prostorski planer, pa so bile bolj taktične izjave, ki so v nekaterih okoljih v resnici povzročile zmedo, na geodezijo pa niso bistveno vplivale. Poleg tega pa že vemo, da je treba pripravo podatkov metodološko, vsebinsko in organizacijsko ločiti od uporabe v planiranju⁴⁾.

1.3

V najnovejšem času lahko ocenimo, da je geodetska služba definirana kot informacijska dejavnost, kar dejansko tudi je, in tako dobiva z uresničevanjem nekaterih družbenih vlog tudi naziv: služba družbenega sistema informiranja. Ni bistveno, ali je status službe takšen, kakršnega imata statistika ali SDK, ali če geodezija opravlja samo funkcijo, ki ji lahko rečemo spremljanje prostorskega vidika družbene reprodukcije ali konkretno lociranje in prostorsko izkazovanje predmeta planiranja v prostoru. Ugotovimo lahko, da postaja geodet, čeprav za to nalogo ni zadolžen, samo on, temeljni nosilec in uresničevalec te naloge. Morda ne vlada v vseh okoljih enako navdušenje za to novo funkcijo, toda nujno je, da o tem razpravljamo. Naloga je velika, če jo tako jemljemo, je treba naloge geodezije zvečine spremeniti in uskladiti z obstoječimi sistemi in službami družbenega sistema informiranja.

1) Inventarizacija prostora še danes ni strokovno definirala vsebine in predmetov svojega proučevanja. Pravzaprav gre za integracijo več evidenc, ki vsebujejo predvsem fizične značilnosti prostora in objekte. To je še vedno delovna faza pred začetkom prostorskega ali družbenega planiranja in prvi pogoj za kasnejše valorizacije in planiranje; kot samostojna stroka in znanost niti ne obstaja (ocena: T.Banovec).

2) Te ocene in primerjave veljajo predvsem za SR Slovenijo.

3) V SR Sloveniji poteka intenzivno prizadevanje za integracijo prostorskega planiranja z družbenim planiranjem.

4) E.Kardelj: Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja, Brionske razprave. Služba, ki pripravlja podatke, ne sme biti odvisna od njihove uporabe: zato jih ne sme prodajati in ustvarjati dohodka. SDK in statistični zavodi bi lahko "delali" tudi plane, vendar ni mogoče integrirati takšnih funkcij.

* 61000 Ljubljana, YU, Zavod SRS za družbeno planiranje
dipl.ing.geodezije, namestnik direktorja
Prispelo v objavo 1979-11-07.

2. NEKATERE FUNKCIJE GEODEZIJE V DRUŽBENEM SISTEMU INFORMIRANJA⁵⁾

Geodezija kot izvajalka nekaterih nalog iz družbenega sistema informiranja ne bo delala samo tega, opravlja lahko še druge naloge, toda predvsem mora izvajati to temeljno funkcijo. Ta funkcija v družbenem sistemu informiranja ni nič novega, le imenovali je nismo tako (bilo je že nekaj poskusov doslej). Čeprav sem večkrat pisal o teh problemih, naj še enkrat na kratko ponovim:

- geodezija predvsem zbira podatke (s posebnim načinom merjenja), organizira posebne datoteke in evidence (kataster, karte, itd.), daje podatke v obliki novih kart (sporočil) in izvednih evidenc; poleg tega vzdržuje svoje karte in evidence;
- poleg tega v večini primerov izpolnjuje pogoj (geodetska služba), da je evidenca, ki je že plačana in zaradi tega kot družbena last na voljo za majhno denarno nadomestilo ali pravzaprav brezplačno.

Tega obstoječega informacijskega procesa pravzaprav ne podpira izpolnjevanje nekih pravil (aksiomov), ki bi se jih bilo treba držati. Največji problem je v tem, da raziskovalno delo v geodeziji zaradi tega nima nekih izhodiščnih opor, ki so drugače v svetu znane in jih poznamo kot pravila informacijskega sistema.

Poleg teh pravil obstajajo tudi druge izkušnje in predpostavke, ki so specifične za naš družbenopolitični sistem, a jih je treba predvsem sistemsko povezati v celoto.

Čeprav sem o teh pravilih dosti govoril in pisal, želim povezati nekatere izkušnje z možnimi napakami in dobrimi zgledi iz geodetske službe tudi glede uresničevanja zahtev družbenega sistema planiranja v sedanjem trenutku. Izkušnje, opažanja in predloge sem oprl predvsem na delo v zvezi z informacijskim sistemom, ki ga terja družbeno planiranje v SR Sloveniji in SFRJ, in deloma tudi v zvezi s prostorskim planiranjem.

3. PRAVILA INFORMACIJSKEGA SISTEMA

3.1.

SISTEM NAJ VSEBUJE SAMO TISTE PODATKE, O KATERIH VEMO, DA JIH BOMO ZANE-SLJIVO UPORABILI. Največji problem pri uporabi informacijskega sistema je, da je prenasičen s podatki. Problem kako definirati potrebne podatke in baze podatkov je zelo zapleten in težak (PIS II, BT). Izhajati moramo iz zahtev temeljnih sistemskih zakonov, ki med drugim terjajo, da se njihovo uresničevanje opira na družbeni sistem informiranja⁶⁾. Geodezija, zlasti kartografija, zbira izredne količine podatkov, ki so predvsem preobilni in zaradi tega neažurni. Prevelike količine podatkov niti ne moremo vzdrževati.

5) Družbeni sistem informiranja - s tem razumem ustavno definicijo tega sistema, ki obsega predvsem zbiranje in organiziranje podatkov in informacij ter znanja o stvareh, potrebnih za planiranje in odločanje. Kardelj v omenjeni knjigi imenuje ta kompleks sistem informacij in povsem drugače piše o sistemu komunikacij (javno informiranje in podobno). V Jugoslaviji so razprave trajale dolgo (predolgo); o tem problemu je za zdaj Zvezni svet za družbeno ureditev sprejel tolmačenje ustave (ožjo definicijo).

6) To so predvsem: Zakon o temeljnih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije (1976), Zakon o združenem delu, na primer 150. člen, zakoni o svobodni menjavi dela, zakoni o cenah, osnutek zakona o razširjeni reprodukciji, paket zakonov o ekonomskih odnosih s tujino ipd.

Stiki "z drugo stranjo", ki uporablja naše podatke in sporočila, praviloma niso konkretni. Pri tem se še vedno vedemo kot država, tako da ne moremo doseči bistvenega skrčenja gostote in količine. Nova tehnična sredstva za pridobivanje nekaterih podatkov lahko že odpravijo te redundantne sisteme informacij, ker lahko z njimi selektivno dobimo tisto, česar ne moremo iz obstoječih prenasičenih kart in evidenc (točnejše podatke o reliefu lahko že danes dobimo prek sistema SLAR; Land use se najboljše dobi z LANDSATOM⁷⁾ in podobnimi tehnologijami). Če se zahteva selekcija, se opravlja z digitalno ali procesno tehniko; analogne tehnike pridobivanja podatkov so počasne in drage.

3.2.

V SISTEM JE TREBA VNAŠATI SAMO TOLIKO PODATKOV, KOLIKOR JIH RESNIČNO POTREBUJEMO (VZOREC NAMESTO GLOBALNIH RAZISKAV). Ta kriterij je odvisen od problema, ki ga bomo obdelali s podatki, se pravi od funkcije evidence. Če je točnost tolikšna, da lahko uporabimo vzorec, je v redu; pri upravljanju in pravnih evidencah v zemljiškem katastru to ni mogoče. Boljši pa bi bil vzorec bilance zemljišč za vsako občino v Jugoslaviji, zemljiški kataster pa ne more dati dobre homogene baze podatkov za vse ozemlje občine in republike.

3.3.

NAČIN, KAKO UPORABLJAMO PODATKE, DOLOČA, KDAJ IN KAKO JIH VNAŠAMO V SISTEM. To pomeni: če hočemo delati prostorski plan predvsem kartografsko, naj bo vse narisano na kartah; če hočemo planiranje podpreti z modeli, banko podatkov in računalnikom, naj bo vse na AOP. Ni je večje napake od te, da proizvajamo avtomatizirane tematske karte brez sočasnega postavljanja informacijskega sistema. Če bomo neki podatek morda kdaj potrebovali, pa nimamo pravega uporabnika, ga nikar ne zbirajmo. Ko se bo našel pravi uporabnik, bomo že vse spremenili, celo definicije, zanesljivo pa je, da tega ne bomo vzdrževali. Nekatero naše evidence so kopičile podatke in grafične znake, ki jih le malokdo ali nihče ne uporablja, ki so že brez tega dragi in kršijo vsa načela vzdrževanja in ekonomičnosti.

3.4.

FREKVENTNOST POTREBE PO NEKI KATEGORIJI PODATKOV NAJ BO TEMELJNI KRITERIJ ZA UVRŠČANJE V SISTEM. Geodezija ne daje samo podatkov in evidenc; vse dajemo v paketu. Tako se feedback za nekatere vsebine ne uresničuje in nimamo izkušenj glede tega, kaj je treba popraviti, razširiti ali skržiti. Računalniki in računalniško podprta banka podatkov omogočajo spremljanje in statistiko povpraševanja; tako je mogoče bolje zasnovati vsebino. Dela "feedbacka" ali kritike nismo dobili tudi zaradi tega, ker so karte in evidence plačane že iz drugih virov, zato se cena ne uporablja kot indikator za vrednotenje neke evidence ali karte. Spomnimo se, koliko takratne osnovne državne karte je bilo mogoče pred osmimi leti prodati po približno ekonomskih cenah. Če ne drugače, moramo določiti cene, ki bodo zaščitne, vendar tako visoke, da bo izključena nizka raven uporabe in bodo zaradi tega začeli racionalno razmišljati tudi uporabniki⁸⁾.

7) Sistem LANDSAT, slike in skeniranje omogočajo nadzorovanje njiv, posejanih s pšenico (CROP-INVENTORY). Zdaj je tudi Kitajska sklenila dobiti informacije o obdelovalnosti zemljišč na ta način. Katastri ne morejo dati takšnih podatkov, za SFRJ namreč obstaja zemljiški kataster. Kako lahko z njim podpremo nekatere izmed novih zahtev po podatkih? (minimum kazalcev).

8) O ceni informacije in podatkov je razmišljal tudi E. Kardelj (Brionske razprave), ki je funkcijo cene postavil tudi kot možnost za vplivanje na vsebino in ekonomizacijo.

3.5.

NOVE PODATKE JE TREBA VNAŠATI V SISTEM SAMO, KADAR SE POKAŽE POTREBA PO NJIH. Vpeljali smo nekatere evidence, ki so iskane v drugih družbenoekonomskih sistemih, na način in z natančnostjo, ki smo ju poznali samo pri nas; potreba uporabnikov ni vedno obstajala.

V socialističnih republikah in obeh pokrajinah je situacija različna, toda verjetno grešimo povsod. Pri uvajanju katastra komunalnih vodov v SR Sloveniji smo premalo analizirali dejansko potrebo po informacijah pri komunalnih službah (vsega niso potrebovale) in smo pretiravali s strogostjo zahtev po natančnosti. To vpliva na ceno in rezultate in krog je tako sklenjen. Nekateri možnosti pri tem se kažejo v uvajanju delnih originalov (oleat) za posamične teme v kartografskem smislu. Pri avtomatiziranih evidencah ni bilo mnogo storjenega za razširitev obstoječih z novimi podatki; če je že bilo, je bilo na lokalnih ravneh, saj že pomanjkanje standardizacije v zemljiškem katastru onemogoča dodelavo in razširitev v racionalnem obsegu v SFRJ.

3.6.

SISTEM MORA BITI VEDNO ENAKO UČINKOVIT, TAKO LETOS KOT PRIHODNJE LETO⁹⁾ Naše kartografsko organizirane in izražene evidence v resnici ne izpolnjujejo tega pogoja, ker neupoštevanje prejšnjih pravil onemogoča uresničevanje tega. Vzdrževanje evidenc ni usklajeno z družbeno dogovorjeno frekvenco, bolj je odvisno od zmogljivosti izvajalcev. Zahteve, naj se dela (vzdržuje) z enako natančnostjo (s čimer običajno mislimo isto tehnologijo in metodologijo, dodatno onemogočajo, da bi se držali tega pravila "up to date").

Prihodnost je v tem, da se funkcije teh kompleksnih sistemov (kart) razdelijo na nižje strukturirane funkcije (opravila) ter se vzdržujejo po potrebi tako glede zahtevane frekventnosti kot glede natančnosti, sočasno pa da avtomatska oprema omogoča hitro integracijo več takih delnih baz (v kartografiji delnih originalov) v nov original. Po tem načelu oblikujejo danes vse dinamične informacijske sisteme. V tem pogledu lahko mnogo koristi lokacija podatkov (prenos informacij prek lokacije), ki prevzema podobno vlogo in mesto, kot ju ima registrska številka prebivalstva, kajti okrog lokacije lahko na enak način zberemo množico podatkov kot pri matični številki prebivalca.

3.7.

NOVI INFORMACIJSKI SISTEM MORA BITI ZGRAJEN, KOLIKOR JE LE MOGOČE, SKUPAJ Z OSTALIMI OBSTOJEČIMI SISTEMI: Nepotrebno je podvajanje datotek ali celo drugačna standardizacija. Če je kateri izmed podsistemov družbenega sistema informiranja že kaj standardiziral, je treba to prevzeti in dodati novo standardizacijo. Bolje je, da standardiziramo nove podatke (indikatorje) s specialisti iz stroke, ki objekte in predmete, izkazovane v teh podatkih, obdeluje kot stroka, kakor da izvajamo nekakšno "geodetsko nasilje" nad njimi. Kasneje tudi oni ne bodo uporabili teh naših geodetskih standardizacij. Obstajajo mnoga razhajanja, zlasti v že obstoječih evidencah (zemljiške knjige z zemljiškim katastrom), redundantne

9) Naš sistem planiranja: z letno resolucijo v družbenopolitični skupnosti ali z letnimi plani v tozdihs vsako leto določimo temeljne podatke o razvoju v posameznem okolju. V tem kontekstu bi morali tudi politiko razvoja v prostoru in podobno obvladati numerično in konkretno. Za zdaj to lahko storimo le za nekatere socialno-ekonomske kategorije, nikakor pa ne za fizične indikatorje. Razlog je tudi v tem, da sprejembe v prostoru (kje so pa bilance?) spremljamo z reambulacijo na deset let (potrebujemo samo land use). Morda to niti ni glavna naloga geodezije, toda za zdaj je vsaj v večini primerov to nalogo prevzela geodetska služba).

kartografske zbirke s področja tematske kartografije in podobno. V zadnjem času celo glede standardizacije novega nimamo velikih uspehov, temveč stagniramo; po ukinitvi zvezne geodetske uprave se ti problemi niso več obdelovali. Boljša pa je slaba standardizacija kakor nikakršna¹⁰⁾.

Pri sodelovanju z ostalimi službami družbenega informacijskega sistema ima nekaj uspehov. V SR Sloveniji se je geodezija v sodelovanju s statistiko lotila dela za lociranje statističnih okolišev in naselij za popis prebivalstva in druge funkcije; sem sodi tudi evidenca hišnih števil ipd. (ROTE in EHIŠ).

3.8.

Tem pravilom lahko dodamo še sedem drugih (konkretiziranih za uporabo AOP) (avtomatizacija, lokacija, koordinate za selekcijo podatkov, natančnost, kakršno terja naloga, obvezna uporaba sredstev AOP, usklajenost z ostalimi sistemi, avtomatska tematska kartografija).

4. PREDLOGI

4.1.

Standardizacija terminologij

Poleg raziskovalnega dela, ki nas čaka, se je treba predvsem lotiti dela za terminologijo in standardizacijo. Večji del informatike je terminološko obdelan, ker večjega dela standardov za gradnjo informacijskih sistemov ne pripravlja geodezija sama. To, kar nam preostane, je malo, a težavno. Tako imamo na primer za približno enako bazo podatkov izraze: prostorski informacijski sistem, sistem evidenc o nepremičninah in pojava, informacijski sistem o fizičnih lastnostih prostora in podobno. Usklajenosti ni, sodelovanje mi ni znano. Vendar so v Jugoslaviji veliki sistemi, ki, čeprav so interni in največkrat tarče kritik, lahko dajo nekaj takšnega, kot je homogena informacija in podatek o svojem predmetu in bazi podatkov homogeno za ozemlje SFRJ (statistika, služba SDK, narodne banke, carinska služba, ipd.). Tu je še ustava in vse, kar pogojuje takšne rešitve, vendar mislim, da je nujno in možno nekaj narediti za standardizacijo tudi v geodeziji.

Brez standardizacije se ne izplača graditi "geodetskih" informacijskih sistemov. Ne gre samo za nesporazume med posamičnimi regijami in kasneje strokami, gre za zaostajanje pri delu, za nemožnost izmenjave podatkov in softwarea. Gre tudi za to, da bomo še bolj zapirali geodetska tržišča v posamične regije, kajti kmalu ne bo več mogoče izdelovati evidence ali karte, ki jo želi imeti sosed, ker bodo vmes drugačni standardi, znaki, AOP oprema in podobno.

4.2.

Nekatere aktivnosti

- Opozoriti je treba tudi na neusklajenost del na tem področju. Avtomatizirane tematske karte, na primer, ki jo proizvajamo s SYMAP ali plotersko tehniko, ne moremo zamenjati ali prodati kot informacijski sistem. To je zelo nevarna pot v izolacijo, ki se konča sama v sebi zaradi nekompatibilnosti, nedorečenosti in podobnega.

10) LR Kitajska je s pogodbo prevzela vse nemške DIN standarde s tehničnega področja. Gre tudi za standarde za geodezijo in kartografijo (junij 1979). Morda je to rešitev tudi za nas.

- Novi viri podatkov o fizičnih in drugih lastnostnih ozemlja se dobivajo na drug način, največkrat s "teledetekcijo" ali z daljinskim zaje-manjem podatkov in podobnim. Svet pospešeno išče povezavo med to mož-nostjo in obstoječimi evidencami, ki so klasično vodene in nastavlje-ne. Če tega ne uredimo in organiziramo, bo prišla geodezija v nerodno situacijo, da bo kdo, ki bo pametneje uporabljal tehnična sredstva, več vedel o prostoru v regiji in Jugoslaviji kot služba, ki je bila za to ustanovljena in pooblaščen (sateliti).
- Težko je na kratko naštetih vse mogoče kriterije ter vsebino delo in ideje o sistemu informacij in vlogi geodezije v njem. Mislim, da tudi to posvetovanje samo ne more pojasniti te vloge. Pogovoriti se je tre-ba tudi o načinu študije informatike v geodetskih strokovnih šolah in o nalogah za te nove dejavnosti ipd.
- Mislim, da morata geodetska služba v vsej svoji funkciji pa tudi geodetska stroka v svoji podfunkciji, zelo hitro oceniti, kako izpolnju-jeta zahteve in naloge, ki jih postavlja zamisel, da je geodezija se-stavni del in služba družbenega sistema informiranja. Zdaj so pred na-mi novi srednjeročni plani za leta 1981-1985. Zakaj ne bi poskusili iz-peljati integracije in postopnega razvoja v tej smeri (družbenisistem informiranja)?
- Pa tudi če ne priznamo, da je geodetska služba ena izmed služb družbe-nega informacijskega sistema, je treba o tem razpravljati in zadolži-ti za pripravo nekaterih baz podatkov koga drugega¹¹⁾. Nikakor pa ne moremo rezervirati nekaterih družbeno pomembnih evidenc zase, pa čakati, da bomo imeli čez pet let čas za to, da jih nastavimo.

11) Obvezna enotna metodologija in minimum enotnih kazalcev, potrebnih za sprejemanje in izvajanje planov samoupravnih organizacij in skup-nosti ter planov družbenopolitičnih skupnosti (1979) v resnici ne vključuje indikatorjev za fizične lastnosti prostora in površine, ker jih dejansko ni. Ni mostu med geodezijo (katastrom) in ostalimi službami DSI.

INŠTITUT GEODETSKEGA ZAVODA SR SLOVENIJE
PRIMER GEODETSKE RAZISKOVALNE ORGANIZACIJE

Uvod

Potreba po hitrem uvajanju novih tehnologij na obstoječa delovna področja geodezije (izmera, izdelava kart) in uveljavitev geodezije kot stroke v graditvi sistema prostorskih informacij v družbenem sistemu informiranja sta narekovali v začetku desetletja ustanovitev raziskovalnega inštituta v okviru republiške geodetske organizacije. Taka usmeritev je seveda povzročila vrsto problemov, povezanih z organizacijo raziskovalne dejavnosti, potrebnimi investicijami, strukturo in številom kadrov ter ne nazadnje tudi mestom raziskovalnega inštituta v sami delovni organizaciji in širše v geodeziji in družbi.

Po pretečenem obdobju lahko z ozirom na pridobljene izkušnje potrdimo, da je bila začetna usmeritev pravilna, o čemer lahko pričajo raziskovalni in operativni dosežki sami.

Ta prispevek skuša na kratek in jedrnat način strniti problematiko raziskovalnega dela v največji raziskovalni organizaciji v SR Sloveniji na področju geodezije.

1. Delovno področje IGZ SRS

Delovno področje IGZ SRS je predvsem trojno:

1.1 Raziskovalne naloge in projekti iz srednjeročnega programa geodetskih del

Te raziskovalne teme oziroma naloge in projekti se izdelujejo na podlagi srednjeročnega programa geodetskih del; rezultati in raziskovalni dosežki pomenijo predvsem usmeritev za posamezna področja geodetske dejavnosti v smislu ekonomike, tehnoloških možnosti in organizacijske problematike za naslednje srednjeročno obdobje. Praviloma so te naloge in projekti temeljne in razvojne narave, kot npr.: prostorski informacijski sistem, problematika vzdrževanja kartografskih prikazov, tehnološke možnosti fotogrametrije, geodetska prostorska dokumentacija itd.

Izvajalci teh raziskav so praviloma visokošolski kadri (nosilci), ki so izbrani z ozirom na poznavanje problematike v soglasju s sofinancerjem raziskave, in znanstveno-strokovni sodelavci z GZ SRS ali drugih ustreznih organizacij.

1.2 Notranje raziskovalne naloge

Notranje raziskovalne naloge se izdelujejo predvsem za potrebe GZ SRS. Njihov glavni namen je uvajanje novih tehnologij in strokovnih izboljšav v samem tehnološkem procesu.

Izvajalci teh raziskav so strokovni sodelavci, ki so tudi v večini primerov vključeni v ustrezen delovni proces.

* 61000 YU, Ljubljana, Inštitut Geodetskega zavoda SRS
Doc.dr., dipl.ing.geod., direktor inštituta
Prispelo v objavo 1980-02-13

1.3 Operativne naloge

Rezultat raziskovalnih dosežkov so operativne naloge, s katerimi se takoj skušajo rezultati neke raziskovalne naloge transformirati v praktično izdelavo. Ta način na eni strani najboljše verificira dejanski raziskovalni rezultat, na drugi strani pa nenehno širi delovna področja geodezije.

Kot primer naj navedemo, da sta na podlagi predhodnih raziskav na GZ SRS nastala oddelka za agrooperacije in pedološke raziskave ter oddelk za komasacije. Pred ustanovitvijo sta oddelk za fotointerpretacijo in center za obdelavo in distribucijo fizičnih prostorskih podatkov. Njuna ustanovitve je rezultat operativnega dela na podlagi raziskovalnih rezultatov pri izdelavi prostorskih planov v slovenskih občinah.

Izvajalci operativnih del so predvsem strokovni sodelavci IGZ SRS s smislom za organizacijo dela in za nove strokovne prijeme.

Poleg omenjenih delovnih področij IGZ SRS tesno sodeluje z oddelkom za geodezijo na Fakulteti za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo pri realizaciji strokovnih predavanj za slušatelje tretjega in četrtega letnika ter organizira strokovne posvete o raziskovalnih dosežkih po posameznih regijah. Večina štipendistov GZ SRS izdelava svoje diplomske naloge v sodelovanju s strokovnjaki inštituta.

2. Kadrovska problematika

V IGZ SRS združuje delo 15 raziskovalcev, od katerih je približno 30 % nosilcev raziskovalnih nalog, 30 % znanstveno-strokovnih sodelavcev in 40 % operativnih izvajalcev.

Profili kadrov so različni: geodeti, informatiki, geologi, pedologi, agronomi, matematiki, programerji, geografi. Izobrazba je visoka z dodatno podiplomsko kvalifikacijo.

3. Financiranje

Financiranje je razdeljeno na tri skupine z ozirom na področje dela:

- Raziskovalne naloge iz srednjeročnega programa geodetskih del financirajo Raziskovalna skupnost Slovenije, republiške institucije (Geodetska uprava SRS, Zavod za družbeno planiranje SRS, Republiški komite za družbeno planiranje in informacijski sistem) in Geodetski zavod SRS.
- Notranje raziskovalne naloge so financirane predvsem iz sredstev Geodetskega zavoda SRS.
- Operativne naloge financirajo neposredno uporabniki (druženopolitične organizacije, projektivne organizacije, samoupravne interesne skupnosti in ostale organizacije združenega dela).

4. Sklep

Na podlagi izkušenj pri organizaciji raziskovalnega dela menimo, da je obstoječa usmeritev IGZ SRS pravilna. Predvsem naj poudarimo dejstvo, da je potrebno in nujno raziskovalne dosežke sistematično uvajati v vsakdanjo prakso. Le na ta način je mogoče na eni strani odpraviti vedno prisotno nevarnost, da bi postalo raziskovanje samo sebi namen, na drugi strani pa odpirati nova raziskovalna področja, kar je pogoj za uspešno delovanje raziskovalne dejavnosti v okviru širše družbene skupnosti.

IZOBRAŽEVANJE GEODETSKIH KADROV ZA OPRAVLJANJE DEL IN NALOG V
OBČINSKIH GEODETSKIH UPRAVAH, VEZANIH NA UPRAVNI POSTOPEK

Ugotovitev stanja

Iz analize stanja geodetskih kadrov v SR Sloveniji je razvidno, da imamo 885 geodetskih strokovnjakov.

Več kot polovica geodetskih strokovnjakov je zaposlena izven službe v številnih organizacijah združenega dela drugih strok - predvsem v gradbeništvu, gozdarstvu, kmetijstvu, vodnem gospodarstvu in urbanizmu. V sklopu službe, se pravi v geodetskih organizacijah združenega dela in v geodetskih upravah, pa je zaposlenih 420 geodetskih strokovnjakov.

Od navedenih 420 geodetskih strokovnjakov jih je v geodetskih upravnih organih zaposlenih 151, kar je manj kot 20 % vsega geodetskega kadra.

Struktura geodetskega kadra v geodetskih upravnih organih je naslednja:

25 diplomiranih geodetskih inženirjev	ali 16,6 %
2 diplomirana komunalna inženirja	ali 1,3 %
22 inženirjev geodezije in geodetov	ali 14,5 %
102 geometra	ali 67,6 %

Prav razvejenost geodetske stroke izven službe na vseh mogočih področjih dejavnosti pa otežuje celovitejše obravnavanje kadrovske politike ter planiranje in usmerjanje strokovnega šolstva. Skrb za kadre je v pretežni meri prepuščena izobraževalnim organizacijam, od geodetskih pa je bila pri tem še najbolj aktivna Zveza geodetov Slovenije, vendar ni mogla v večji meri vplivati na razvoj, načrtovanje in učni program.

Izobraževanje geodetskih kadrov je še vedno tesno vezano na izobraževanje gradbeništva; ta oblika je ostala kot dediščina iz časa ustanavljanja prvih strokovnih šol v Sloveniji, čeprav je medtem vloga geodezije že desetletja preusmerjena na druga področja. Visokošolski študij na I. in II. stopnji je organiziran v okviru Fakultete za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo, srednješolski pa na Gradbeni tehniški šoli v Ljubljani. Ker pa so geodetski kadri zaposleni v geodetskih delovnih organizacijah, upravnih organih in drugih delovnih organizacijah, se vprašanja samoupravnih organiziranosti v okviru izobraževalne skupnosti za gradbeništvo rešujejo zelo počasi.

Zaradi tako centralistične ureditve geodetskega šolstva v SR Sloveniji so nekatere regije pri zagotavljanju kadrov v podrejenem položaju. V letošnjem letu je sicer organiziran srednješolski študij tudi v Mariboru, kar bo vsekakor pripomoglo k odpravljanju kadrovskega deficita v tej regiji.

Izvajanje nalog geodetske službe po upravnem postopku

Iz uvodnih ugotovitev je razvidno, da je v geodetskih upravnih organih zaposlenega ca. 20 % geodetskega kadra, in če upoštevamo, da tudi geodetske organizacije združenega dela opravljajo zadeve geodetske službe v zvezi z vodnjem upravnih postopkov pri zemljiškem katastru in komasacijah zemljišč, je procent teh kadrov bistveno večji.

* 61000 YU, Ljubljana, Geodetska uprava SR Slovenije
ing.geod., svetovalec direktorja
Prispelo v objavo 1979-11-07

Iz povedanega sledi, da se precej geodetskih strokovnjakov, pa naj bodo z visoko, višjo ali srednjo šolsko izobrazbo, po končanem šolanju odloča za upravno službo oziroma za geodetske delovne organizacije, ki opravljajo dela v upravnem postopku. Šolanje tako obsežnega števila kadrov, ki po šolanju stopa v upravno službo, pa bi moralo bolj kot do sedaj vplivati na učni program. Šolske institucije bi morale pri sestavljanju učnih programov bolj kot sedaj upoštevati specifične potrebe po znanju, potrebnem v upravnih službah.

Pri tem se želim dotakniti zlasti naslednjih del in nalog, ki jih ni v zadostni meri zaslediti v učnih programih geodetskih šol, vendar je to nujno glede na vsebinske rešitve dejavnosti na posameznih področjih, in sicer:

1. Zemljiški kataster. Z Zakonom o zemljiškem katastru iz leta 1974 so v Sloveniji postavljene pravne osnove za preraščanje zemljiškega katastra v večnamensko evidenco o zemljiščih. Na podlagi zakonsko tako definiranega sistema naj bi zemljiški kataster rabil ne le za lastninsko-davčne namene, ampak tudi za prostorsko planiranje in urejanje, kmetijska in gozdarska urejanja, za potrebe statistike o zemljiščih in za druge take namene. Tako zasnovan zemljiški kataster ima zato vse pogoje, da postane pomemben člen v sklopu informacijskih sistemov. Omenjeni zakon zato normativno določa sistem dveh ločenih delov zemljiškega katastra: lastninsko-davčnega in prostorskega.

V obdobju od sprejetja zakona do danes je bil tudi v praksi uveden pravni in upravni red na področju lastninsko-davčne funkcije zemljiškega katastra, predvsem z uvedbo mejnega ugotovitvenega postopka in upravnimi odločbami o spremembah.

Skladno z Zakonom o zemljiškem katastru je bil izdan tudi nov pravilnik za katastrsko klasifikacijo zemljišč.

Novi Zakon o zemljiškem katastru in izdani podzakonski predpisi pa bistveno spreminjajo načine in postopke dela v upravnih organih pri delih na zemljiškem katastru. Osnovni poudarek je na delu s strankami, pri katerem je nujno upoštevati določbe upravnega postopka.
2. Geodetska prostorska dokumentacija. Z registrom teritorialnih enot in evidenco hišnih števil geodetska služba postavlja temelje geodetski prostorski dokumentaciji. Izdelane so tehnične osnove za: izdelavo prostorskih planov občin, popis prebivalstva leta 1981, izdelavo različnih tematskih kart, delovanje vrste služb v občini in republiki. Z ROTE bodo dani osnovni pogoji za proučevanje in prikaz najrazličnejših struktur, procesov in dogajanj v prostoru na želeno enoto in s tem možnosti optimalnega urejanja prostora. Z EHIŠ pa je dana osnova za register ali kataster zgradb, kar je nujna evidenca za strokovne službe v občinah, za statistične popise in drugo.
3. Komasacije zemljišč. Po Zakonu o kmetijskih zemljiščih so postavljene geodetski službi glede izvajanja komasacij obširne zadolžitve ne le v pripravi komasacij in pri sodelovanju v komisiji za izvedbo komasacijskega postopka, ampak tudi pri izvažanju komasacij, to je pri geodetsko-tehničnih opravilih in opraviilih upravnega postopka. Ocenjujemo, da sta pri komasaciji več kot dve tretjini opravil vezani na upravnih postopek.

Šolske ustanove in učni načrti niso sledili spremembam zakonov in podzakonskih predpisov ter se niso prilagodili potrebam upravnih organov za izvajanje del iz njihovih pristojnosti. Služateljem dajejo le osnovna znanja, in sicer predvsem geodetsko-tehničnega značaja, ne pripravljajo pa kandidatov za konkretne upravne naloge. Opaziti je, da se učni načrti izogibajo podajanju upravnega znanja, ki je zlasti v upravni službi zelo potrebno.

Nakazana problematika je sicer deloma urejena s tem, da delavci, ki se pripravljajo za upravno delo, obvezno opravijo pripravniško dobo. Tako je predpisana obvezna pripravniška doba za opravila, za katera je potrebna visoka, višja ali srednja izobrazba.

Pripravniška doba za delavce, ki se pripravljajo za referentska opravila, za katera je potrebna visoka ali višja šolska izobrazba, traja eno leto, za delavce, ki se pripravljajo za referentska opravila, za katera je potrebna srednja izobrazba, pa šest mesecev.

Predpisana pripravniška doba pa je zlasti za geodetske strokovnjake, ki ob rednem študiju niso dobili osnovnega znanja o upravnih stvareh in postopkih, mnogo prekratka. Brez posebnega osnovnega znanja o upravnih stvareh se pripravniki zlasti težko uvajajo v delo pri zemljiškem katastru, ki že pri samem vzdrževanju zahteva precejšnjo mero upravnega znanja, saj je čisto geodetsko-tehničnega opravila v primeri z upravnim le malo več kot polovica.

Izkazalo se je, da se večina pripravnikov v tako kratkem času ne more podrobneje seznaniti z množico opravil, vezanih na upravni postopek, in so zato rezultati strokovnih izpitov dokaj nezadovoljivi.

Predlogi za reševanje problematike

Vzgojno-izobraževalne organizacije, geodetske organizacije združenega dela in upravni organi naj bi skladno z ugotovitvami, nakazanimi v prejšnjem poglavju glede izobraževanja geodetskega kadra, usmerili vzgojno-izobraževalno delo v to, da:

- zagotavljajo usmerjeno izobraževanje v obliki kontinuiranega študija vseh vrst geodetskih kadrov;
- proučijo potrebo po spremembi določbe o dolžini pripravniške dobe za geodetske strokovnjake, ki se pripravljajo za opravljanje referentskih opravil;
- uskladijo šolske programe, učne načrte s potrebami prakse, upoštevajoč naloge družbenopolitičnih in samoupravnih organizacij in skupnosti;
- vključijo v učne programe osnove zemljiškega prava in osnove upravnega postopka, predvsem tisti del, ki je pomemben za dela v zvezi z zemljiškim katastrom.

ORGANIZACIJA GEODETSKE ZNANSTVENE DEJAVNOSTI NA PODLAGI SAMOUPRAVNIH DOGOVOROV

Uvod

V geodetski znanstveni dejavnosti v naši državi je čutiti zlasti pomanjkanje usklajenosti med republikami, pokrajinama in znanstvenoraziskovalnimi ustanovami, bodisi na fakulteti ali v operativni praksi. Že tako maloštevilni visoko izobraženi strokovnjaki, ki bi morali biti vodje raziskovalnih teamov v širšem, medrepubliškem merilu, zaradi neusklajene organiziranosti znanstvenega dela ne morejo dati tistega prispevka k znanosti, ki bi ustrezal njihovemu znanju in sposobnostim.

Zelo slabo so usklajeni plani raziskovalnih nalog, tako da večkrat več strokovnjakov iz raznih republik in delovnih organizacij obdeluje podoben problem in vsak izmed njih izhaja pri svojem delu celo iz enakih strokovnih temeljev na podlagi mednarodnih in svojih osebnih izkušenj.

Menimo, da je čas, da odpravimo takšno neurejeno, neorganizirano delo, večni boj za finančna sredstva in zaprtost rezultatov opravljenih del ter se na podlagi svoje strokovne in socialistične zavesti tudi na področju geodetskega znanstvenega raziskovanja (in z geodezijo tesno povezanih disciplin) lotimo načrtnega dela ter pritegnemo vse, ki želijo prispevati k našemu nadaljnjemu razvoju, bodisi v strokovnem ali gospodarskem oziru.

1. Ustvarjanje pogojev za usklajeno znanstveno delo

Da bi ustvarili pogoje za usklajeno znanstveno delo, je treba predvsem upoštevati izkušnje v svetu. Zavreči moramo utvaro, da bomo na geodetskem področju ustvarili nekaj popolnoma novega, kar ni bilo še nikjer na svetu raziskano in objavljeno. Ves naš znanstvenoraziskovalni kader mora danes uporabljati zelo obsežno tujo literaturo in ustvarjati pogoje, da bi se vsaj objavljene izkušnje postopoma prenašale tudi v našo prakso. Že zaradi uspešnosti prenašanja izkušenj v prakso je pri večini raziskovalnih nalog potrebno teamsko delo in organizirani sistem dela z odgovornostjo za uspešno in glede na razmere najboljšo rešitev naloge.

Da bi lahko izboljšali znanstvenoraziskovalno delo in ga usklajevali, je zlasti treba uresničiti:

- 1.1. organizacijo dokumentacijske službe,
- 1.2. organizacijo teamskega dela,
- 1.3. publicistično dejavnost.

1.1. Organizacija dokumentacijske službe

V svetu je nekaj centrov geodetske dokumentacijske službe, ki objavljajo svoje publikacije s seznami vsega, kar je bilo objavljeno. Naše delovne organizacije in še zlasti raziskovalne ustanove, ena boljše, druga slabše, težijo k temu, da bi si same ustvarile takšen pregled INDOK dokumentacije. Na podlagi samoupravnega dogovora med geodetskimi organizacijami bi bilo treba poveriti neki ustanovi v naši državi, in jo financirati v skladu z izkušnjami v tujini, nalogo naj ustvari ustrezna doku-

* 61000 YU Ljubljana, IGF
prof.dipl.ing.geod.
Prispelo v objavo 1979-11-07

mentacijsko službo in jo sproti vzdržuje za potrebe cele SFRJ. Ta naj bi bila povezana s centri v mednarodnem merilu in sposobna zadostiti vsakršnemu zahtevku podatkov geodetskega področja. Ta zbor naj bi priporočil geodetskim organizacijam in ustanovam, da bi z anketo ugotovile, katere organizacije bi bile pripravljene posvetiti se tej nalogi. Za to službo bi morale vse geodetske delovne organizacije, z udeležbo skladov za raziskovalno dejavnost, v republikah oziroma pokrajinah izločiti potrebna finančna sredstva, morebiti kot projekt v zveznem merilu.

Menimo, da, če so se pri tem znašli že večji narodi in ustvarili ustrezen organizacijski sistem, ne bi smelo biti ovir, da tudi naša geodetska stroka ne bi našla ustrezne rešitve. Dolžnost te službe bi bila tudi nabavljanje potrebne literature oziroma svetovanje kaj nabaviti ter nabavljanje fotokopij za raziskovalno delo potrebnih publikacij in člankov iz tujih dokumentacijskih centrov.

1.2. Organizacija teamskega dela

Po našem mnenju bi bilo treba pri nekem obstoječem telesu, npr. pri akademiji ali geodetskih organizacijah ali upravah, oblikovati komisije, kakšna je bila pred nekaj leti za SFRJ pri Srbski akademiji znanosti. Ta komisija je, žal, nehala delovati, ker ni imela ne strokovne ne finančne podpore operativnih delovnih organizacij. Njena glavna pomanjkljivost je bila v tem, ker se je oblikovala v času, ko so vse republiške geodetske službe zahtevale decentralizacijo, in torej delo v tej komisiji ni ustrezalo težnjam nekaterih republiških geodetskih služb. Posledice tega se kažejo v današnjem stanju; geodetske službe in delovne organizacije bi morale na podlagi samoupravnega dogovarjanja poiskati rešitev, da bi za napredek službe ne le uresničili strokovno in znanstveno usklajevanje, temveč tudi ustvarili pogoje, da bi to usklajevanje, neposredno prispevalo k reševanju problemov v geodetski stroki, bodisi v strokovnem ali ekonomskem oziru, upošteva tudi opremo oziroma usposobljenost kadrov za raziskovalno dejavnost.

Predlogi za znanstvenoraziskovalne naloge bi morali prihajati prav iz operativnih organizacij ali od samih znanstvenih delavcev. Delovne organizacije bi po načrtu, ki bi se vsako leto objavljajal oziroma dajal na znanje, izbrale prioritete strokovne naloge in zagotovile ustrezno sofinanciranje. Po svoji želji bi geodetske organizacije delegirale svoje predstavnike oziroma sodelavce v ustrezne teame. Na ta način bi se s teamskim delom usposobil širši krog kadrov za znanstvenoraziskovalno delo in privadil uporabljati sodobno geodetsko INDOK službo. Poleg tega bi sodelovanje strokovnjakov iz proizvodnje pomenilo mnogo večje jamstvo, da se bodo rezultati raziskovalnega dela uporabljali v geodetskih delovnih organizacijah, kar je vsekakor temeljni cilj aplikativne raziskovalne dejavnosti.

Strokovni sodelavci v teh teamih bi morali po sodelavcih iz delovnih organizacij vzdrževati tesne osebne stike na področju strokovne problematike posameznih delovnih organizacij ter z nasveti, mnenji oziroma projekti neposredno dajati ustrezno strokovno pomoč in skrbeti, da bi se odpravljale morebitne ovire za uvajanje modernizacije.

1.3. Publicistična dejavnost

Strokovni dosežki in predlogi za napredek v stroki bi morali biti javno dosegljivi, ne da nekatere geodetske službe in delovne organizacije, ki so vsaka posebej organizirale in financirale znanstvenoraziskovalne naloge, hranijo to v svojih arhivih. To javno dostopnost je mogoče uresničiti z rednim objavljanjem po sprejetem sistemu usklajevanja. Danes vrsta fakultetnih inštitutov objavlja svoja dela v zbornikih, toda po dosedanjih izkušnjah se ti zelo težko uvajajo v prakso delovnih organi-

zacij in ponavadi se zelo redko uporabljajo. Tuje akademije in inštituti so glede tega mnogo bolje organizirani in publicistični službi posvečajo pozornost, ki jo zasluži. Tako npr. Bavarska akademija znanosti objavlja dela z različnih specializiranih geodetskih področij, prav tako se objavljajo prispevki v mednarodni geodetski komisiji oziroma na različnih fakultetnih inštitutih itd.

Menimo, da bi z usklajevanjem v okviru geodetske komisije morali najti način in sredstva, da bi vse, kar se pri nas raziskuje, objavili, posebno pa disertacije, med katerimi so nekatere kot naročene za uvajanje modernizacije v delo geodetskih organizacij.

Peter SVETIK*

O ORGANIZIRANJU IN FINANCIRANJU RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI V SR SLOVENIJI S POUDARKOM NA GEODEZIJI

1. Uvod

Kot sem že nekajkrat zapisal o kartografiji, lahko trdim tudi o raziskovalni dejavnosti, da se je intenzivirala šele v sedemdesetih letih, in to tako po kvantiteti kot po kvaliteti, izboru in širini raziskav.

Ob taki trditvi pa seveda ne moremo in ne smemo pozabiti na raziskovalno delo, ki se je na geodetskem oddelku FAGG začelo takoj po vojni, na Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo (IGF) pa po njegovi ustanovitvi leta 1953. Za raziskovalno dejavnost (RD) je bilo v prvih letih značilno prizadevanje za uvajanje sodobnih postopkov in tehnologije v geodetske proizvodne procese brez tuje pomoči. Geodetski odderek FAGG se je pozneje osredotočil na raziskave natančnosti geodetskih izmer in načrtov, izvajanje eksaktnih meritev in reševanje specialnih nalog, IGF pa na kartografijo, kartografsko reprodukcijo in fotogrametrijo. Raziskave so bile plod pobude uporabnikov, sledile so potrebam prakse.

Z ustanovitvijo inštituta Geodetskega zavoda SRS (IGZ) pa se je začelo na področju raziskovanja organizirano delo, osnovano na planiranju raziskovalnih potreb in kapacitet. Tako organiziranost so med drugim omogočali tudi srednjeročni plani geodetskih del (67-70, 71-75, 76-80), boljša organiziranost raziskovalne dejavnosti (RD) v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije (RSS) in večanje kadrov. Pri tem pa ne morem prezreti tov. Tomaža Banovca, ki si je zelo prizadeval za organizirano in sistematično raziskovalno delo s svojo zavzetostjo, s svojim velikim umskim in fizičnim potencialom tako v okviru IGZ kot v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije. Aktivno je sodeloval v organih RSS in utrl pot geodetskemu raziskovalnemu delu, na IGZ pa je bil nosilec nalog, s katerimi se je geodezija začela vključevati v širše družbene tokove, zlasti v sistem informiranja in v procese družbenega planiranja.

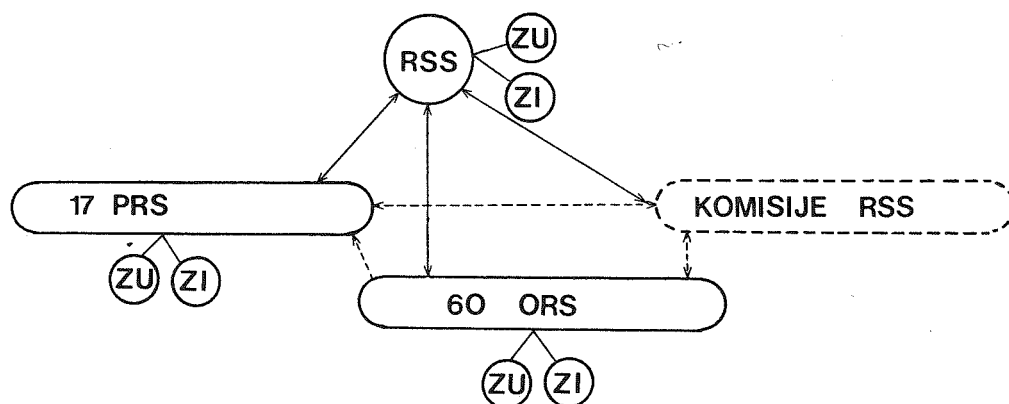
* 61000 YU Ljubljana, GU SRS
ing.geod. vodja skupine za GPD
Prispelo v objavo 1979-11-07

Poslej se je število raziskovalnih nalog hitro večalo, večalo se je število kadrov, večal se je izbor raziskovalnih problemov, ki je vse bolj posegal izven področja geodezije, se ni povsem prilagajal potrebam uporabnikov, kot se je geodetska služba v celoti. Po letu 1977, ko je bil izdelan program raziskav s področja geodezije za obdobje 1978-85, ki je bil široko verificiran, pa lahko govorimo tudi o usmerjanju raziskav, o politiki znanstvenoraziskovalnega dela, ki bo v naslednjem srednjeročnem obdobju tudi zapisana.

2. Organiziranost raziskovalne dejavnosti

2.1. Shema organiziranosti

Sistem organiziranosti raziskovalne dejavnosti, kot ga imamo v SR Sloveniji danes, se je razvil po sprejetju Zakona o raziskovalni dejavnosti in raziskovalnih skupnostih v letu 1975. Tako imamo v okviru Raziskovalne skupnosti Slovenije (RSS) 17 področnih raziskovalnih skupnosti (PRS) za posamezne vede ali skupine in 60 občinskih raziskovalnih skupnosti (ORS), ki so organizirane v vsaki občini. Shematično lahko organiziranost RD prikažemo takole:

Občinske raziskovalne skupnosti (ORS) in področne raziskovalne skupnosti (PRS) tvorijo Raziskovalno skupnost Slovenije (RSS) in tako celovit sistem, v katerem ima vsak tip skupnosti svoje originalne pristojnosti, ki izvirajo iz namena, za katerega so bile ustanovljene. Vsaka raziskovalna skupnost ima zbor uporabnikov (ZU) in zbor izvajalcev (ZI), pri RSS pa so še posamezne komisije (za znanstvene sestnake in tisk, za informatiko, za kadre, za investicije itd.).

Občinske raziskovalne skupnosti so del sistema menjave in planiranja raziskovalnega dela, vzpodbujajo raziskovalno in inovacijsko dejavnost v delovnih organizacijah, so pobudniki raziskav s področja aktiviranja naravnih virov, zaščite okolja, družbenoekonomskih gibanj itd. Ker pa niso v celoti in enakovredno vključene v skupščinski sistem občine, je njihovo delo oteženo in pogosto premalo učinkovito ter ORS v mnogih primerih le životarijo.

PRS so organizirane tako, da obsegajo zaokrožena področja gospodarske ali družbene dejavnosti, so med seboj funkcionalno povezane (energetika-ekonomija, geodezija-prostor-varstvo okolja itd.).

Taka organiziranost je pritegnila k aktivnemu sodelovanju okrog 40 % raziskovalcev in nad 1.500 uporabnikov. Kljub vse večji izmenjavi mnenj programiranju dela, javnosti raziskovalnih dosežkov, usmeritvi k prioritnim nalogam, povezanosti itd. pa v dosednji organiziranosti ostajajo slabosti, kot: premajhna koordinacija celotnega sistema, preslabo definirane funkcije raziskovalnih skupnosti, pregrobo razmejene dejavnosti med SIS, raziskovalno skupnostjo in proračunom, preslabo poglobljeni odnosi med uporabniki in izvajalci (raziskovalci), slabi pogoji za

opravljanje delegatskih funkcij, preslabotno in malo učinkovito delo delegacij v PRS in ORS, prepočasno prehajanje na ključne projekte interdisciplinarnega značaja in druge.

2.2. PRS za graditeljstvo

Področna raziskovalna skupnost za graditeljstvo ali X.področna raziskovalna skupnost obsega naslednje skupine:

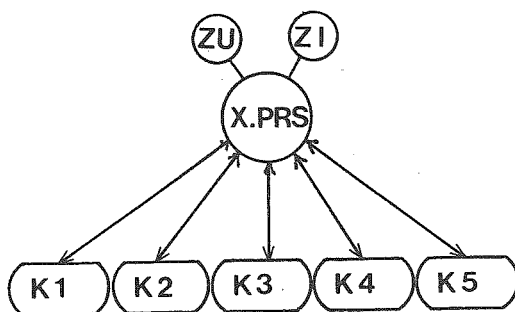
- gradbeništvo,
- gradbeni materiali,
- vodno gospodarstvo,
- geodezija,
- arhitektura,
- industrijsko oblikovanje,
- stanovanjsko in komunalno gospodarstvo.

Ni treba posebej utemeljevati, da je ta PRS sestavljena zelo heterogeno in da je zlasti povezana s PRS za ekonomske in prostorske vede, geodezija pa poleg te še s PRS za gozdarstvo, kmetijstvo, energetiko, varstvom okolja, prometom in še katero.

V okviru PRS za graditeljstvo deluje pet (5) strokovnih komisij, in sicer:

- K1, gradbeništvo, konstrukcije, visoke gradnje in fundiranje, vodno gospodarstvo;
- K2, gradbeni materiali;
- K3, geodezija, kartografija, fotogrametrija, inventarizacija prostora;
- K4, arhitektura, industrijsko oblikovanje, modelarna kompozicija, urejanje okolja;
- K5, stanovanjsko in komunalno gospodarstvo.

Vsaka strokovna komisija ima 5 do 11 članov iz vrst uporabnikov in izvajalcev. Okvirna shema je takale:

Strokovne komisije spremljajo in usmerjajo raziskovalno dejavnost s svojega področja, pripravljajo srednjeročne raziskovalne programe, ocenjujejo prijave raziskovalnih nalog, vodijo javne razprave (paneje) in skrbijo za celotno politiko raziskovalne dejavnosti znotraj področja in prek njega vplivajo na celoten sistem raziskovalne dejavnosti v SR Sloveniji.

2.3. Sestava in vloga strokovne komisije za geodezijo

Ta komisija ima devet (9) članov in jo sestavljajo raziskovalci in uporabniki. Sestaja se večkrat na leto, obvezno pa ob prijavah novih nalog in pred javnimi razpravami. Njena vloga postaja vse bolj zahtevna. Koordinirati je treba raziskave z drugimi PRS, saj so raziskovalne naloge, ki jih izvajajo geodetske raziskovalne organizacije, zadnja leta vse bolj

interdisciplinarne.

Strokovna komisija za geodezijo je doslej uspešno vodila raziskovalno dejavnost, ki so jo izvajale geodetske raziskovalne ustanove. Sodelovala je pri širitvi vsebine raziskav na druga področja in povezovala uporabnike in izvajalce. Treba pa je omeniti zlasti dve področji njenega uspešnega delovanja:

- Kot prva komisija v celotni RSS je pripravila program razvoja raziskav za obdobje 1978-1985, ki je bil verificiran tako v geodetski službi kot izven nje. Bil je vzor in vzpodbuda ostalim PRS.
- Izredno zavzeto je spremljala programe raziskovalnih nalog in v poglobljenih razpravah tako na sejah kot v njenih delovnih skupinah skušala izboljšati kvaliteto posameznih raziskav. Prav tako je z različnimi oblikami spremljala raziskovalne naloge med izvajanjem.

Predsednik komisije je stalen član izvršilnega odbora PRS za graditeljstvo, v katerem se usklajujejo interesi posameznih komisij.

2.4. Vloga republiške in občinskih geodetskih uprav

Prizadevanju strokovne komisije za geodezijo v okviru RSS gledeboljšanja kvalitete delovnih programov in poteka samih raziskav se je aktivno priključila tudi GU SRS, dosti manj pa so sodelovale občinske geodetske uprave.

Na vsak program, ki ga je sofinancirala GU SRS je poskušala vplivati finančno, predvsem pa strokovno. Programe je redno obravnaval celoten kolegij, neposredne stike z nosilci nalog pa so imeli posamezni delavci, ki so zadolženi za posamezna področja.

Ena večjih in stalnih težav so bila finančna sredstva in razdelitev odstotka med sofinancerji ter v zvezi s tem premajhne finančne možnosti GU SRS.

Občinske geodetske uprave so imele doslej odločno premajhen vpliv na raziskovalno dejavnost. Zelo malo pa so tudi obveščene o rezultatih raziskav, saj so kratka poročila v Geodetskem vestniku pogosto nezadostna.

2.5. Sklepne misli o organiziranosti RD

Razvoj geodetske službe v nosilstvo prostorskega informacijskega sistema (PIS), vse večje prilagajanje potrebam neposrednih uporabnikov, vse večja širina, nekatere nove evidence itd. so zahtevali in zahtevajo vse večjo interdisciplinarnost tudi v raziskovalnem delu.

V SR Sloveniji imamo tri geodetske raziskovalne enote. Sodelovanje med njimi je minimalno. Zelo težko se dogovorijo za usklajeno raziskavo, s katero bi različne institucije analizirale različne vsebinske in tehnološke rešitve in ponudile najboljšo ali variantne rešitve z opredelitvijo negativnih in pozitivnih plati posamezne variante.

Tako se raziskovalno delo vse bolj drobi, namesto da bi se združevalo v večje programe ali projekte, vse bolj se zapira, namesto da bi se povezovalo za doseganje sinergijskih učinkov. Prihaja do zapiranja ali delne izolacije raziskovalnih rezultatov; namesto da bi jih podružbili, govorimo o "industrijski" lastnini. Prihaja do odtujevanja praksi, namesto da bi raziskave izvirale iz nje in ji služile. Posledica tega je tudi drobljenje sredstev na manjše naloge, ki probleme obdelajo le deloma.

Vse to so slabosti, ki zadevajo tako uporabnike kot raziskovalce in jih bo treba zavestno in energično odpravljati. Ne morejo pa krniti ali manjšati velikih uspehov dosežanega raziskovalnega dela. Biti nam morajo le v poduk, šola za še uspešnejše delo.

Omeniti kaže tudi organiziranost po projektih, kar zlasti za geodezijo pomeni povezovanje z drugimi PRS. Prvi tak projekt s sedmimi raziskovalnimi nalogami je zadel na večje težave, kot smo predvidevali. Druge PRS se sicer s projektom strinjajo, manj pa so pripravljene na sofinanciranje. Interdisciplinarni projekt pa mora od drugih PRS združevati tako interese kot sredstva.

Na koncu si dovoljujem zapisati še nekaj znanih ugotovitev. Prepogosto pozabljamo, da mora znanost nastajati zaradi človekove prakse in tej praksi služiti, da moramo izhajati iz zakonitosti povezave in medsebojnega vpliva teorije in prakse. Raziskovalna dejavnost je ustvarjanje novega znanja oziroma prenos obstoječega znanja v razvoj določene dejavnosti ali proizvodnje, je v sistemu družbenega planiranja element in pogoj kvalitativnih sprememb in premikov v celotni družbi in posebej v gospodarstvu. Prispevati mora k:

- razvoju novih družbenih odnosov in kulture,
- večanju deleža ustvarjalnega dela v vseh procesih dela,
- večji družbeni produktivnosti in večanju DP,
- večji konkurenčni sposobnosti gospodarstva in dejavnosti,
- materialni in idejni neodvisnosti naše družbe,
- krepitvi obrambne sposobnosti,
- dobro delujočim organizacijskim sistemom,
- večji uveljavitvi naše družbe v mednarodni menjavi znanja...

3. Financiranje raziskovalne dejavnosti

3.1. Splošno o financiranju

V sistemu raziskovalne dejavnosti v SR Sloveniji se združujejo sredstva v okviru same RSS, po silih in tozdi in nekaterih drugih institucijah. Tako imenovana "združena sredstva" v okviru RSS so v letu 1975 zajemala le 1,1 % od družbenega proizvoda ali po oceni eno tretjino vseh sredstev, namenjenih za RD. Ta združena sredstva naj bi se do konca srednjeročnega obdobja 1976-80 povečala na 2 %.

Za posamezne raziskovalne naloge se sredstva zbirajo na naslednje načine:

- združena sredstva RSS v celoti - le za fundamentalne raziskave,
- združena sredstva in uporabniki - običajno po 50 %,
- samo uporabniki in
- kreditiranje raziskovalnih nalog.

Za področje geodezije so bili doslej poleg združenih sredstev RSS naslednji večji sofinancerji: Geodetska uprava SRS, Zavod SRS za prostorsko (kasneje za družbeno) planiranje in ozdi, ki imajo svoje raziskovalne enote.

Po podatkih iz leta 1977 je bilo od 3.911 končanih raziskovalnih del:

- 7 % temeljnih,
- 65 % aplikativnih in
- 28 % razvojnih raziskav.

Raziskovalno delo je torej predvsem usmerjeno v aplikativne raziskave, kar velja tudi za področje geodezije.

3.2. Finančna sredstva zadnjih let

V tabeli podajam pregled finančnih sredstev zadnjih petih let za geodetske raziskave in primerjavo s celotnimi sredstvi PRS za graditeljstvo:

Leto	GEODEZIJA			Delež	GRADITELJSTVO		
	RSS	Drugi	Vse		RSS	Drugi	Vse
1975	1.035.-	1.367.-	2.402.-	25 %	5.570.-	4.224.-	9.794.-
1976	1.600.-	3.384.-	3.948.-	18 %	7.220.-	14.260.-	21.480.-
1977	3.149.-	3.956.-	7.105.-	41 %	7.802.-	9.562.-	17.364.-
1978	2.447.-	2.017.-	4.464.-	22 %	9.849.-	10.556.-	20.405.-
1979	1.398.-	1.652.-	3.050.-	15 %	7.622.-	13.195.-	20.817.-

Jasno je razvidno, da so tako celotna finančna sredstva kot sredstva posameznih sofinancerjev naraščala vse do leta 1977, ko so dosegla maksimum. Od takrat upadajo, kar je predvsem posledica pomanjkanja finančnih sredstev sofinancerjev in slabo pripravljenih programov. Zanimivo je tudi, da so leta 1977 finančna sredstva za geodetske raziskave dosegle kar 41 % vseh sredstev v PRS za graditeljstvo.

Večji del, kar prek 80 % vseh finančnih sredstev je realiziral inštitut Geodetskega zavoda SRS.

3.3. Zbiranje sredstev

Pogoja za vsako raziskovalno nalogo, ki jo iz združenih sredstev do največ 50 % sofinancira RSS, sta predvsem:

- zagotovitev čim večjega finančnega deleža sofinancerjev in
- nadpovprečna ocena naloge.

Zadnji leti smo se morali soočiti z dejstvom, da za geodetske raziskave ni bilo mogoče izkoristiti vseh združenih sredstev v RSS, ker ni bilo ustreznega ekvivalenta sofinancerjev. Kot sofinancer je namreč ostala le še GU SRS in z manjšim delom izvajalec sam. GU SRS je svoja skromna finančna sredstva po programu 1976-80 v višini 2,3 milijona dinarjev že izkoristila. Treba je bilo v akcijo za rebalans programa, ki pa še ni dokončno potrjen.

Geodetski zavod SRS ima sicer v strukturi urne cene vštete približno 3 % za raziskovalno delo, vendar jih mora izrabljati tudi za interne raziskave in za nakup raziskovalne opreme. Sicer pa so v zvezi s temi sredstvi še nejasnosti, prav tako pa tudi v zvezi z "lastnino" internih raziskav.

Tako je vzročno-posledična povezava mnogih nerešenih vprašanj in odnosov polagaoma manjšala finančna sredstva za raziskovalno dejavnost in zaustavila ekspanzijo geodetskega raziskovalnega dela. Poleg že omenjenega drobljenja sredstev za manjše naloge, ki ne dajejo celovitih rezultatov, pa so nekatere naloge odpadle, ker se raziskovalne enote niso mogle sporazumeti za medinstitucionalne raziskave. Še težje bo potemtakem sporazumevanje med področji.

Menim, da bo v prihodnje treba prav strukturo urne cene prilagoditi tako, da bo iz nje mogoče črpati zadovoljivo količino finančnih sredstev za raziskovalno delo. Potreben pa bo sporazum, saj so tako raziskave kot geodetske storitve namenjene uporabnikom, zato bo treba zajeti vsa finančna sredstva geodetskih delovnih organizacij.

4. Splošno o dosednji organiziranosti

Sistem raziskovalne dejavnosti, ki ga tvori RSS s svojimi komisijami, PRS in ORS, ni slab, če bi ga izvajali kot določa zakon. Je pa zelo zapleten in zahteven, zahteva veliko angažiranost množice delegatov in veliko časa tako od uporabnikov kot od izvajalcev. Od raziskovalcev zahteva poleg znanstvenega dela široko družbeno razgledanost, od uporabnikov pa podre-

janje lokalnih interesov širšim družbenim; od vseh pa zahteva veliko mero sodelovanja: uporabnikov za možnosti in interese raziskovalcev, od njih pa posluh za potrebe uporabnikov.

Premajhna medsebojna povezanost celotnega sistema, dolgotrajen proces od prijave naloge do sklenitve pogodbe, slaba stimulacija raziskovalcev, težko dogovarjanje in delitev dela itd. so vse bolj povzročali razdrobljenost raziskav, razdrobljenost sredstev in tudi raziskovalnih institucij. Večal se je prepad med uporabniki in izvajalci. Uporabniki pogosto niso zadovoljni z rezultati raziskav, raziskovalci pa so v manjših in cenejših nalogah iskali izhod in možnosti večkratne "prodaje" rezultatov.

Povezava med raziskovalno sfero in uporabniškim zaledjem torej ni več zadovoljiva. Premalo se vsi zavedamo, da je raziskovalna dejavnost nujen in neogiben element združenega dela.

Verjetno smo tudi prestrogo ločili raziskovalno dejavnost od operativne. Z raziskovalno dejavnostjo se namreč lahko ukvarja vsak ne glede na izobrazbo - od priučenega delavca do znanstvenika. Začne se z inovacijami, boljšanjem tehnologije, organizacije dela itd., česar tudi ne znamo ceniti. Gre torej za odnos do dela, ki zavestno prehaja v novatorstvo in raziskovalno dejavnost ter zajema vsakega samoupravljalca, saj je samoupravljanje tudi sproščanje ustvarjalnosti vsakega delavca. Zato mora postati ustvarjalni odnos čimbolj množičen, iz njega bomo lažje dobili dobre raziskovalce profesionalce.

Motiviranje in stimuliranje delavcev je prvi pogoj za ustvarjalno delo. Iz tega bi lahko sklepal, da raziskovalno delo zahteva poleg izobrazbe, prizadevnosti in nagnjenosti tudi nekaj prakse.

Kot primer naj navedem, da projekt ROTE izhaja predvsem iz prakse in daje operativne rezultate v SR Sloveniji, v SFRJ pa dragoceno metodologijo. Ta aplikativna raziskovalna naloga je nastala ob delu, vendar v organiziranosti in samoupravno zreli skupini, ki ji je bil edini cilj širša družbena korist. Takih raziskav, ki nastajajo ob delu, torej amatersko, pa je še več in jih običajno sploh ne obravnavamo kot raziskave in tudi ne stimuliramo. Po drugi strani pa tudi raziskovalec profesionalce, ki mora delati pod težo tržnih vplivov ali gospodarske rentabilnosti, ne more razviti svojih raziskovalnih ambicij, saj mu kot Demoklejev meč visijo nad glavo razpoložljive raziskovalne ure, ko ne bo več sredstev.

To je le delček iz spleta problematike dosedanjega raziskovalnega dela in sproščanje ustvarjalnosti, nad katerimi se je treba zamisliti.

5. Nova organiziranost

Osnutek Zakona o raziskovalni dejavnosti, ki ga bo Skupščina SR Slovenije obravnavala 7.11.1979, prinaša nekaj novosti v organiziranju in financiranju raziskovalne dejavnosti. Bistvene novosti so predvsem:

- namesto dosedanjih 17 PRS bo v prihodnje le 10 PORS (posebnih raziskovalnih skupnosti), za katere so dohodkovno zainteresirani ozdi (vezane so na materialno proizvodnjo);
- na skupni raziskovalni program pa bodo vezane dejavnosti, za katere ni dohodkovnega interesa;
- večji poudarek daje raziskovalnim programom in projektom.

Zakon opredeljuje raziskovalno dejavnost kot sistematično ustvarjanje, pridobivanje, poglobljanje in razširjanje znanja in znanosti ter pravico in prenos njenih rezultatov v prakso. Po tem zakonu bo RD organizirana v občinskih raziskovalnih skupnostih (ORS), v posebnih raziskovalnih skupnostih (PORS) in v RSS. Rezultate raziskovalnega dela opredeljuje za javne, prav tako raziskovalne organizacije. Predmet svobodne

menjave dela po tem zakonu so:

- usmerjeni raziskovalni program (sklop med seboj povezanih in usklajenih nalog, ki omogoča večletno usmeritev in koncentracijo raziskovalnih potencialov);
- raziskovalni projekt (sistem med seboj povezanih in soodvisnih razvojnih nalog, ki dajejo uporabnikom konkretne rezultate);
- raziskovalna naloga (enota raziskovalnega dela za pridobivanje novega znanja in rešitev konkretnega problema);
- raziskovalna storitev (aktivnost, ki z znanimi metodami pojasni, analizira in reši konkreten problem ali njegov del).

Poudarek je torej na raziskovalnih programih in projektih, na večletni usmeritvi znanstvenoraziskovalnega dela, na interdisciplinarnosti in povezavi raziskovanja s prakso.

Geodezija bo iz PORS Gradbeništvo, kot se bo imenovalo po novem, izločena, prav tako arhitektura. Kam se bo priključila, še ni jasno. Morda na skupni raziskovalni program, saj imajo mnoge raziskave splošen nacionalni pomen. Lahko pa se bo oblikovala kot temeljna raziskovalna skupnost v eni izmed sorodnih PORS. Zakon bo uveljavljen po 1.1.1981. Do takrat pa bodo potekale raziskave po starem.

Brez dvoma je geodetska raziskovalna dejavnost vezana na razvoj evidenc kot osnov za racionalno izrabo prostora, na prostorski informacijski sistem, kar pa je kategorija nacionalnega pomena.

6. Namesto zaključka

V prispevku sem poskušal ugotoviti dosedanje dobre in slabe strani organiziranosti raziskovalne dejavnosti s poudarkom na geodetskih raziskavah. Brez dvoma so geodetske raziskovalne organizacije dosegle v sedemdesetih letih velike uspehe. Ti uspehi so še tem večji, če upoštevamo, da so raziskave segle daleč izven same geodetske službe.

Tako rezultati kot vse večje vključevanje geodetske službe v širšo družbeno delitev dela pa obvezujejo. Zahtevajo še boljšo organiziranost, sodelovanje in povezovanje raziskovalne dejavnosti tako med institucijami kot med področji in med republikami in pokrajinama, zahtevajo večjo povezavo z uporabniki in s prakso, združevanje med seboj povezanih nalog v projekte ali programe, združevanje sredstev in doslednejše uresničevanje načela svobodne menjave dela z dolžnostmi in pravicami tako izvajalcev kot uporabnikov in pospeševanje stimulacije "amaterske" raziskovalne dejavnosti.

Posveti, ki jih organizira naša zveza, pa bi morali dajati predvsem izčrpne informacije o raziskovalnem delu v republikah in pokrajinama, morali bi omogočati izmenjavo mnenj o raziskovalnih dosežkih, organiziranosti, financiranju in drugih problemih. Morali pa bi se tudi dogovoriti za boljše sprotno in permanentno informiranje ter povezovanje raziskovalne dejavnosti.

PROBLEMATIKA USKLAJEVANJA PODATKOV ZEMLJIŠKEGA KATASTRA
S PODATKI ZEMLJIŠKE KNJIGE

I. MEDSEBOJNA POVEZANOST IN ODVISNOST DVEH EVIDENC O NEPREMIČNINAH

Zemljiški kataster in zemljiška knjiga sta uradni evidenci o nepremičninah, ki se dopolnjujeta. Zemljiško knjigo vodijo zemljiškoknjižne službe pri temeljnih sodiščih, zemljiški kataster pa za geodetske zadeve pristojni občinski upravni organi. Vsaki od teh služb je določena posebna pristojnost. Zemljiška knjiga ugotavlja in evidentira predvsem podatke o pravicah na nepremičninah in o nosilcih teh pravic, zemljiški kataster pa ugotavlja podatke o dejanskem stanju nepremičnin (označba, velikost, oblika in vrsta rabe zemljišč). Zemljiška knjiga prevzema iz zemljiškega katastra v svojo evidenco podatke o dejanskem stanju zemljišč, zemljiški kataster pa prevzema iz zemljiške knjige podatke o lastnikih oziroma uporabnikih zemljišč.

Kljub temu da so pristojnosti ene in druge strokovne službe določene, prihaja včasih do nepotrebnih sporov med obema evidencama, in sicer predvsem zaradi različnega presojanja veljavnosti podatkov, ki jih zemljiška knjiga prevzema iz zemljiškega katastra.

Zaradi lažjega razumevanja razmejitve pristojnosti in medsebojnih obveznosti je primerno, da se na kratko seznanimo tudi z nekaterimi določbami Zakona o zemljiškem katastru (Ur.l. SRS št. 16/74 v nadaljevanju: zakon) ter navodila za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja parcel (Ur.l. SRS št. 2/76) - v nadaljevanju navodilo.

Navedeni predpisi v marsičem spreminjajo dosedanje prakso ugotavljanja in evidentiranja podatkov o nepremičninah. Do nesoglasij med obema evidencama pa pride večkrat zaradi neenotne uporabe predpisov, ki urejajo ugotavljanje in evidentiranje podatkov o dejanskem stanju nepremičnin. Medtem ko delavci zemljiškega katastra dosledno ravna po določbah novega zakona, opažamo, da delavci zemljiških knjig še vedno uporabljajo kot pravno pravilo določbe predpisov iz predvojne Jugoslavije (zakon in pravilnik iz leta 1930). Ker so nekateri postopki in pristojnosti v novem zakonu drugače urejeni, je potrebno, da se tudi delavci zemljiških knjig seznani s tistimi določbami Zakona o zemljiškem katastru in z njegovimi izvršilnimi predpisi, ki urejajo ugotavljanje in evidentiranje podatkov o dejanskem stanju zemljišč.

II. PREGLED NALOG IN OPRAVIL V ZVEZI Z UGOTAVLJANJEM PODATKOV O DEJANSKEM STANJU ZEMLJIŠČ

Za geodetske zadeve pristojni občinski upravni organ (v nadaljevanju geodetski organ) ugotavlja v skladu z navedenimi predpisi spremembe

* 61000 YU Ljubljana, GU SRS
dipl.pravnik, svetovalec direktorja
Prispelo v objavo 1980-01-22.

** Referat je bil podan na zemljiškoknjižnem seminarju v Ljubljani, decembra 1979.

glede posestne meje, površine, označbe (parcelna številka) in vrste rabe zemljišča.

1. Spremembe glede posestnih meja parcel

Posestne meje parcel se po določbah 11. do 17. člena zakona ugotavljajo v mejnem ugotovitvenem postopku. Ugotavljajo se tako obstoječe kot predvidene posestne meje. Med postopkom se vodi zapisnik in izdelava skica za mejničenja. Zapisnik podpišejo prizadeti lastniki oziroma uporabniki zemljišča.

Prvi pogoj za vodenje mejnega ugotovitvenega postopka je soglasje strank, to je vseh prizadetih mejašev. Če soglasja ni mogoče doseči v postopku, se posestna meja lahko ugotovi ali določi le v sodnem postopku. V takem primeru nadomesti zapisnik sodba sodišča ali sodna poravnava.

Po 3. odstavku 14. člena zakona je zapisnik o ugotovitvi posestnih meja podlaga za evidentiranje posestnih meja v zemljiškem katastru in v zemljiški knjigi. Iz tega bi se dalo sklepati, da naj se taki zapisniki dostavljajo tudi zemljiški knjigi. Nekatere zemljiške knjige te zapisnike tudi zahtevajo.

Dosedanja praksa pa kaže, da je dostavljanje zapisnikov o mejnem ugotovitvenem postopku zemljiški knjigi brez pravnega pomena. Zemljiška knjiga namreč ne vzdržuje evidence posestnih meja, pač pa evidentira le spremembe glede površine, označbe in vrste rabe parcel, česar pa tak zapisnik ne dokazuje. Če zaradi na novo ugotovljenih posestnih meja nastanejo spremembe v površini ali označbi parcel, se te spremembe ugotovijo z odločbo po 2. odstavku 30. člena zakona in je taka odločba podlaga za izvedbo teh sprememb v zemljiški knjigi. Tako praktični kot teoretični razlogi dokazujejo, da zapisnik o mejnem ugotovitvenem postopku zemljiškim knjigam sploh ni potreben in pomeni le nepotrebno kopičenje papirja.

2. Spremembe v površini, označbi (parc. številki) in vrsti rabe zemljišča

Te spremembe ugotavljajo geodetski organi z odločbami na podlagi 2. odstavka 30. člena zakona. Spremembe v površini in označbi zemljiškega kosa so navadno posledica izvedene parcelacije zemljišča. Le-te se lahko ugotovijo in izvedejo po 2. odstavku 26. člena zakona na zahtevo lastnika oziroma uporabnika zemljišča, če take zahteve ali vsaj soglasja ni, pa na podlagi sklepa sodišča oziroma po odločbi pristojnega občinskega upravnega organa. Spremembe glede vrste rabe zemljišča se ugotovijo na prijavo ali po uradni dolžnosti.

Stranke v postopku sodelujejo. Zakon izrecno obvezuje uradno osebo, ki vodi postopek, da povabi prizadete lastnike ali uporabnike k sodelovanju vsaj osem dni vnaprej. Zoper odločbo, s katero se ugotovijo spremembe, ima stranka možnost pritožbe, sproži pa lahko tudi upravni spor. Pravnomočna odločba je podlaga za izvedbo sprememb v zemljiškem katastru in v zemljiški knjigi.

3. Nove izmere in revizije katastrske klasifikacije

Nove izmere in revizije katastrske klasifikacije se izvajajo praviloma na območjih, kjer so zapažena znatna razhajanja med dejanskim stanjem v naravi in podatki v zemljiškem katastru. V postopku so zajeti večji kompleksi zemljišč in precejšnje število strank. V teh primerih se novi podatki o posestnih mejah, oštevilčbi in vrsti rabe zemljišč ne ugotavljajo s posameznimi odločbami v skladu z 2. odstavkom 30. člena, temveč v posebnem postopku javne razgrnitve podatkov po določbah 20. do 23. člena zakona. Odločbo bo izdal geodetski organ le izjemoma, in sicer tedaj, ko bo reševal ugovor na razgrnjene podatke. Zemljiška knjiga prejme po končani razgrnitvi v izpeljavo načrt nove izmere (1:1000) ter naznanilne liste oziroma spremembni izkaz.

Iz določb 22.člena zakona je razvidno, da lahko nastanejo ob razgrnitvi tri različne situacije, glede na to pa tudi tri različne podlage za izvedbo ugotovljenih sprememb, in sicer:

- a) Stranka se strinja z razgrnjenimi podatki in to potrdi s svojim podpisom. Podlaga za vpis sprememb je naznanilni list.
- b) Stranka se ne strinja z razgrnjenimi podatki in poda ugovor. Geodetski organ reši ugovor z odločbo, zoper katero je dovoljena pritožba, možen pa je tudi upravni spor. Pravnomočna odločba in naznanilni list sta v takem primeru podlaga za izvedbo sprememb.
- c) Stranka se vabilu na razgrnitev ni odzvala ali pa je prišla na razgrnitev, vendar ni hotela s podpisom potrditi, da se z razgrnjenimi podatki strinja, niti ni vložila ugovora. V tem primeru zakon predpostavlja, da se stranka strinja s podatki razgrnjenega elaborata. Pravilno izpolnjena povratnica dokazuje, da je izpolnjen pogoj iz 4. odstavka 22.člena zakona. Podlaga za vpis sprememb sta naznanilni list in povratnica.

Poudariti je treba, da se z javno razgrnitvijo ugotavljajo le podatki o posestnih mejah, površinah, označbah in vrsti rabe zemljišč. Podatki o lastnikih oziroma imetnikih pravice uporabe zemljišč so pri razgrnitvi prikazani le za orientacijo. Ti podatki se prevzamejo iz zemljiške knjige. Morebitne razlike med dejanskim in zemljiškoknjižnim stanjem se s katastrsko razgrnitvijo ne popravljajo.

Drugačna je situacija, če se razgrnitev podatkov katastrske izmere opravi skupaj s poizvedovalnim postopkom za novo naložitev - obnovo zemljiške knjige (sodna razgrnitev). V tem primeru se podatki o lastnikih oziroma uporabnikih zemljišč prevzamejo iz poizvedovalnih zapisnikov, ki jih sestavi predstavnik sodišča.

4. Medsebojne obveznosti sodišča in občinske geodetske uprave po Zakonu o zemljiškem katastru

- 16. člen: Sodišče je dolžno obvestiti občinski geodetski organ o vseh dokončnih odločitvah glede posestne meje. To velja tako za primere, ko se stranke obrnile na sodišče zaradi neuspelega mejnega ugotovitvenega postopka, kot tudi za navadne spore o meji. Sodišče naj bi poleg sodbe o določitvi ali ugotovitvi posestne meje poslalo občinskemu geodetskemu organu tudi izmeritvene podatke in skico zamejničenja.
- 25.člen: Sodišča so dolžna sproti pošiljati občinskemu geodetskemu organu sklepe in druge akte, s katerimi odločajo o spremembi lastnika oziroma uporabnika.
- 30.člen: Občinski geodetski organ je dolžan do 15.februarja naslednjega leta izvesti v zemljiškokatastrskem operatu spremembe glede lastnika oziroma uporabnika, če mu je bil sklep sodišča (iz 25.člena) vročen do 30.novembra.
- 31.člen: Občinski geodetski organ je dolžan sproti seznanjati sodišče o vseh spremembah glede oštevilčbe, posestne meje, površine in vrste rabe parcele; sodišča pa obveščajo občinske geodetske organe o vpisih ki so jih izvršila v zemljiški knjigi na podlagi naznanil občinskih geodetskih organov.

Ta člen določa obveznosti občinskega geodetskega organa do sodišča in obratno. Občinski geodetski organ sodišču sporoča spremembe bodisi z naznanilnim listom, bodisi z odločbo. Sodišča obveščajo občinske geodetske organe o izvršenih vpisih s kopijo sklepa, s katerim je bil odrejen vpis sprememb v zemljiško knjigo.

III. NEKATERI PROBLEMI PRI USKLAJEVANJU PODATKOV

Po tem kratkem pregledu nalog in opravil občinskih geodetskih organov, ki se neposredno tičejo evidentiranja podatkov v zemljiški knjigi, je treba opozoriti na nekatera odprta vprašanja, ki ovirajo usklajevanje podatkov zemljiškega katastra v zemljiško knjigo.

1. Zaostajanje izvedbe nove izmere v zemljiški knjigi

Po končanem postopku nove izmere predloži geodetska uprava elaborat nove izmere zemljiški knjigi, in sicer naznanilne liste ter nov grafični prikaz stanja na terenu, praviloma načrte v merilu 1:1000. Zemljiške knjige se navadno ne lotijo takoj izvedbe nove izmere z opravičilom, da za to nimajo dovolj kadra, niti predvidenih sredstev. Izvedba se zavleče povprečno za eno leto. Pri tem pa nekatere zemljiške knjige tekoče izvajajo spremembe, ki jih prijavljajo oziroma predlagajo posamezne stranke (promet z nepremičninami, zapuščinske obravnave, razni sodni sklepi...), ne oziraje se na predloženo novo izmero.

Med tem časom geodetske uprave takoj izvedejo novo izmero v zemljiškem katastru, novi podatki pa se vnesejo v računalnik.

Časovno neenotno evidentiranje povzroči poznejšo neusklajenost podatkov in dodatno delo. Kaj kmalu se pokaže neskladje med podatki starega stanja, prikazanimi v naznanilnih listih nove izmere, ter med podatki obstoječega stanja v zemljiški knjigi. Staro stanje mora v teh primerih usklajevati z zemljiško knjigo geodetska uprava, kar ji povzroča ogromno stroškov in dela. Čim daljše je odlašanje izvedbe nove izmere v zemljiški knjigi, tem večje so razlike.

Nekatere geodetske uprave se v takih primerih zatekajo k dvojnemu vodenju sprememb, in sicer po starem v merilu 1:2880, kar velja za stranke in zemljiško knjigo, in po novem v merilu 1:1000 za tekoče vodenje sprememb v zemljiškem katastru in na računalniku. Tako poslovanje ne povzroča samo dvojnega dela in večjih stroškov, temveč iz dneva v dan večje razvrednotenje nove izmere.

Iz navedenega sledi sklep:

Od dneva predložitve elaborata nove izmere zemljiška knjiga ne bi smela izvajati sprememb, ne da bi pri tem upoštevala novo izmero. Spremembe na predlog stranke naj bi zemljiškoknjižni referent izvedel istočasno z novo izmero za konkretno nepremičnino. Neskladja med podatki v pogodbah in podatki po novi izmeri naj bi se odpravila na podlagi identifikacijskega potrdila geodetske uprave. Če to nikakor ni mogoče, bi prišla v poštev dopolnitev pogodbe ali pa popravek nove izmere.

2. Razlike v površinah med starim in novim stanjem

Kot je bilo že rečeno, se nove izmere izvajajo predvsem na območjih, kjer so opažena znatna odstopanja med dejanskim stanjem v naravi in med podatki v zemljiškem katastru. Nova izmera je nujna tudi za območja, za katera so v zemljiškem katastru na voljo le stari dotrajani načrti, ki jih ni mogoče več zanesljivo vzdrževati. Zaradi nezanesljivosti obstoječih podatkov ni dopustno enostavno izrisati novih originalov načrtov, ostale stare podatke pa zadržati, pač pa je treba ugotoviti dejanske podatke v postopku, ki je v zakonu predpisan za izdelavo zemljiškega katastra.

Posestne meje parcel se najprej na terenu ugotovijo in zamejničijo v mejnem ugotovitvenem postopku, zatem se izmerijo in izračunajo potrebni podatki ter se izdela načrt, nato se izvede razgrnitev podatkov zemljiškokatastrske izmere. Lastniki oziroma uporabniki zemljišč v postopku sodelujejo kot stranke. Zelo pogosto se pri novi izmeri ugotovijo razlike med dejansko ugotovljenimi površinami in dosedanjimi podatki o po-

vršinah v zemljiškem katastru in v zemljiški knjigi. Te razlike so normalen pojav, ki dokazuje, da je bila nova izmera potrebna. Vendar se stranke z novimi podatki strinjajo in to potrdijo s svojim podpisom. Zgodi se včasih, da kakšna stranka ni zadovoljna z novo ugotovljeno površino. Podatki se v tem primeru ponovno preverijo, ugovor stranke pa reši z odločbo.

Razlike v površinah se pogosto ugotovijo tudi pri vzdrževanju zemljiškega katastra, zlasti pri reševanju zahtevkov za parcelacijo.

Nekatere zemljiške knjige zavračajo izvedbo sprememb zaradi odstopanja novih podatkov od starih. Pripravljene so izvesti spremembe samo, če gre po njihovem mnenju za manjša odstopanja ali popravke. Razlog za tako ravnanje je predvsem v tem, da zemljiške knjige še vedno presojuje predložene spremembe po pravnih pravilih predpisov iz leta 1930 in na podlagi teh predpisov izdanih navodil in okrožnic. Po takratni praksi so se spremembe glede posestnih meja in v zvezi s tem popravki površin parcel obravnavali kot: "poprava zarisa mejne črte" ali kot "regulacija ali izravnava mejne črte". Če je zemljiškoknjižni organ menil, da je razlika med starim in novim stanjem relativno prevelika, ter posumil, da gre za prikrit promet, je imel možnost zaslišati prizadete stranke da bi odkril, kaj je materialno ozadje prijavljene spremembe. Če je ugotovil, da gre v resnici za pravni posel odtujitve ali zamenjave zemljišča, je zavrnil vpis spremembe v zemljiški knjigi ali pa zahteval od strank predložitev ustreznih listin (pogodbo, odločbo, sodbo ...)

Z uveljavitvijo Zakona o zemljiškem katastru (Ur.l. SRS št. 16/74) so prenehale veljati določbe nekdanjih predpisov, ki so se nanašale na popravilo zarisa mejne črte in popravilo meje (izravnave mejne črte). Vsi ti popravki se lahko izvršijo le v posebnem mejnem ugotovitvenem postopku, ki ga vodi za geodetske zadeve pristojni občinski upravni organ. Zakon ima posebne določbe za ugotavljanje posestnih meja, postopek ugotavljanja posestnih meja parcel pa je podrobno predpisan z Navodilom za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja parcel (Ur.l. SRS št. 2/76). Kako naj se ob ugotavljanju posestnih meja parcel upošteva obstoječe stanje v zemljiškem katastru in v zemljiški knjigi, je podrobno določeno v 11. do 14. členu navedenega navodila.

Poudariti je treba, da je osnova ugotavljanja kakršnihkoli razlik med podatki, evidentiranimi v zemljiškem katastru oziroma v zemljiški knjigi, in podatki dejanskega stanja, ugotovitev posestnih meja na terenu. Grafični prikaz stanja (načrt), novi podatki o površinah in morebitnih označbah parcel so le tehnična posledica ugotovitve posestnih meja parcel, le-te pa morajo biti ugotovljene po dejanskem stanju.

Zakon dalje nedvomno pove, da vodi postopek ugotavljanja posestnih meja občinski geodetski organ, soglasje strank pa je bistveni pogoj za ugotovitev in zamejničenje posestnih meja parcel (11. in 14. člen). Posebej je določen postopek za primere, ko med strankami ni prišlo do soglasja (15. člen). Niti zakon niti navodilo pa ne predvidevata, da bi zemljiška knjiga presojala pravilnost in zakonitost postopka občinskega geodetskega organa pri ugotavljanju posestnih meja parcel in v zvezi s tem ugotavljanja sprememb podatkov o površinah in označbah parcel.

Res se lahko pojavi vprašanje izigravanja tega predpisa, zlasti če obstoja sum o prikitem prometu z nepremičninami (odstop zemljišča, zamenjava in podobno). V skladu z zakonom in po izrecni določbi 3.b. točke 12. člena navodila mora na to paziti uradna oseba, ki vodi mejni ugotovitveni postopek (občinski geodetski organ ali delavec pooblaščen geodetske organizacije). Če le-ta ugotovi, da je odstopanje med dejanskim potekom meje v naravi in mejo v zemljiškokatastrskem načrtu posledica prometa z zemljiščem, evidentira tako mejo po dosedanjem katastrskem načrtu kot tudi na novo ugotovljeno mejo. Del zemljišča med tako evidentiranimi mejama postane nova parcela. Kot lastnik oziroma uporabnik ostane vpisan na tej parceli tisti, ki je bil evidentiran kot lastnik

oziroma uporabnik tega dela zemljišča po dosedanjih katastrskih in zemljiškoknjižnih podatkih.

Kako naj geodetski organ ugotavlja prikrit promet, ni mogoče predpisati vnaprej. Vsekakor ne pomenijo problema manjši popravki. Pri večjih odstopanjih pa bo moral presoditi zanesljivost dosedanjih podatkov in zarisov v katastrskih načrtih. Večkrat bodo stranke same predlagale zamenjavo delov zemljišč v mejnem ugotovitvenem postopku. V takem primeru je prikrit promet očiten. Geodetski organ predlogu strank ne sme ugoditi, ne glede na to, za kakšne površine gre.

Večkrat odločitev geodetskega organa v takih situacijah res ne bo lahka. Kakorkoli že, takšna ali drugačna odločitev geodetskega organa ne bi smela ovirati izvedbe sprememb v zemljiški knjigi. Za razliko od prejšnjih predpisov je danes pristojnost odločanja v teh primerih dodeljena geodetskemu organu.

3. Razlike v grafičnih prikazih (načrtih) starega in novega stanja

Neredko motijo delavce zemljiških knjig pri izpeljavi nove izmere v zemljiški knjigi kot tudi pri izvedbi predlaganih sprememb v zvezi s parcelacijami razlike med grafičnim prikazom starega in novega stanja. Nekdanje posestne meje so v načrtih prikazane črno, nove, ki odstopajo pa rdeče. Pogosto zemljiške knjige zavračajo izvedbo sprememb z navedbo, da je odstopanje preveliko.

Že prej smo ugotavljali, da so razlike glede podatkov o površinah med starim in novim stanjem možne in da so tehnična posledica meritev ugotovljenega dejanskega poteka posestnih meja. Podobna je situacija pri grafičnem prikazovanju posestnih meja. Geodetski organ mora kot geodetski strokovnjak zvesto prikazati v grafični obliki potek posestnih meja. Pomislek glede pravilnosti grafičnega prikaza in v zvezi s tem dopustnosti izvedbe sprememb v zemljiški knjigi je povsem odveč. Za spremembo podatkov o stanju zemljišča je odločilno v zakonitem postopku ugotovljeno dejansko stanje, z drugimi besedami, v mejnem ugotovitvenem postopku ugotovljene in zamejničene posestne meje parcele.

Res je potrebno, da se zemljiški knjigi dostavljajo tudi katastrski načrti (delilni načrti). Ti načrti pa so predvsem dokument o obliki, legi in položaju zemljišča, za katero se predlaga sprememba. Ker zemljiška knjiga ne evidentira potekov posestnih meja parcel, je brez osnove tudi zavračanje izvedbe ostalih predloženih sprememb podatkov o zemljišču, sklicujoč se na spremenjene zarise posestnih meja parcel.

IV. ODGOVORI NA VPRAŠANJA, ZASTAVLJENA NA ZEMLJIŠKOKNJIŽNEM SEMINARJU

1. Vprašanje:

Od geodetske uprave smo v prejšnjih letih prejeli nekaj naznanilnih listov, po katerih je bila izvršena sprememba meje parcel, ki so v različnih lastništvih. Zainteresirane stranke pa kljub večkratnim opozorilom ne predložijo ustreznih dokumentov, da bi se ti naznanilni listi lahko izpeljali. Ali lahko te naznanilne listine vrenemo geodetski upravi kot neizvedljive:

Odgovor:

Naznanilne liste je treba vrniti geodetski upravi. Le-ta bo naznanilne liste in ustrezne grafične prikaze preuredila tako, da lastništvo ne bo spremenjeno (poddelilke). Nov naznanilni list mora podpisati tudi stranka oziroma njen pooblaščenec. Take rešitve so le prehodne in izjemoma uporabljive za dokončanje starih še neizpeljanih parcelacij. Po sedanjih predpisih se spremembe v oštevilčbi in površini, ki so posledica parcelacij, ugotavljajo z odločbo.

2. Vprašanje:

Kakšna so dovoljena odstopanja pri novi izmeri?

Odgovor:

Normativno ni mogoče postaviti kriterijev za odstopanja novih podatkov od dosedanjih, evidentiranih v zemljiškem katastru in zemljiški knjigi. Odstopanje bo odvisno od zanesljivosti starih načrtov in podatkov, kar se ocenjuje glede na časovno odmaknjenost prejšnjih meritev, v precejšnji meri pa vpliva na razlike terenska situacija. Na odprtih terenih, kot so pašniki, gozdovi, skalnati in hriboviti predeli, bo odstopanje lahko kar precejšnje. Med stavbnimi parcelami, kjer lastniki budno pazijo na vsak kvadratni meter zemljišča, večjih odstopanj niti ne more biti, vsaj ne prostovoljnih. V spornih pa tako ali tako predhodno posreduje sodišče, ki določi ali ugotovi posestno mejo. Opozoriti je treba ponovno na dejstvo, da je po sedanjih zemljiškokatastrskih predpisih presoja glede dopustnosti odstopanja v pristojnosti občinskih geodetskih organov in se zato pravna pravila zemljiškoknjižnih predpisov iz stare Jugoslavije, ki so določala drugačno pristojnost v teh primerih, ne morejo uporabiti.

3. Vprašanje:

Ali je pravilno, da geodetska uprava zahteva pred parcelacijo kupoprodajne pogodbe?

Odgovor:

Sedanji predpisi ne zahtevajo predhodne sklenitve prodajne pogodbe kot pogoja za vložitev zahtevka za parcelacijo. Po določbi 2. odstavka 26. člena Zakona o zemljiškem katastru se spremembe glede posestne meje parcele ugotovijo in izvedejo v zemljiškokatastrskem operatu na zahtevo lastnika oziroma uporabnika ali pa po sklepu sodišča oziroma po odločbi pristojnega občinskega upravnega organa. Nikakršna predhodna sklenitev pogodbe ni predvidena. Geodetska uprava nima zakonite osnove, da postavlja navedeni pogoj.

Vsekakor je možno, da se stranke vnaprej sporazumejo glede prodaje zemljišča, predmet pogodbe samo okvirno določijo v pogodbi, konkretno določitev predmeta pogodbe (obsega zemljišča) pa prepustijo poznejši izmeritvi, vendar sklepanje predhodnih pogodb odsvetujemo, ker jih je navadno treba pozneje popravljati. Iz dosedanje prakse reševanja pritožb lahko dokažemo, da so ravno take predhodne pogodbe večkrat razlog za pritožbe zoper odločbe o parcelacijah.

4. Vprašanje:

Kako naj postopa sodišče, če geodetska uprava predloži v izvedbo nepodpisane naznanilne liste?

Odgovor:

Z naznanilnimi listi se po sedanjih predpisih sporočajo zemljiški knjigi spremembe nove izmere in popravki napak v evidenci zemljiškega katastra. Vse ostale spremembe se ugotavljajo in sporočajo zemljiški knjigi z odločbami.

Pri novi izmeri je nepodpisan naznanilni list lahko osnova za izvedbo sprememb le, če so izpolnjeni pogoji iz 22. člena Zakona o zemljiškem katastru ter predložena naslednja dokazila:

- a) naznanilni list in odločba, s katero je odločeno o ugovoru stranke zoper razgrnjene podatke;
- b) naznanilni list in povratnica o vabljenju stranke na razgrnitev podatkov (stranka se vabilu ni odzvala ali pa je prišla, vendar ni podpisala naznanilnega lista, niti ni vložila ugovora).

Podrobneje so te situacije opisane v poglavju o novi izmeri.

Napake v evidenci zemljiškega katastra se sicer popravljajo po uradni dolžnosti, vendar mora biti stranka s popravkom napake seznanjena. Če se stranka s popravkom strinja, podpiše naznanilni list, če se ne strinja, je geodetski organ dolžan izdati sklep v skladu z 219. členom Zakona o splošnem upravnem postopku. Podlaga za izvedbo popravka je v tem primeru sklep. Lahko pa se zgodi, da je geodetski organ povabil stranko zaradi pojasnitve glede napake, stranka pa se vabilu ni odzvala. V tem primeru je lahko podlaga za izvedbo sprememb v zemljiški knjigi nepodpisan naznanilni list in povratnica. V vseh ostalih primerih, posebno pri parcelacijah pred uveljavitvijo sedanjih predpisov, pa je treba nepodpisane naznanilne liste vrniti geodetski upravi v dopolnitev postopka.

5. Vprašanje

Kako naj postopa sodišče, če so pri novi izmeri združene parcele različnih lastnikov?

Odgovor:

Združevanje parcel različnih lastnikov ni dopustno. Obstoječe lastninsko stanje, evidentirano v zemljiški knjigi, mora izvajalec nove izmere brezpogojno upoštevati (12. člen točka 1 navodila za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja parcel). Tega se izvajalci novih izmer zavedajo in tako tudi postopajo. Prav verjetno pa so bile spremembe glede lastništva izvedene v zemljiški knjigi po razgrnitvi podatkov nove izmere ali pa celo po predložitvi nove izmere v izpeljavo zemljiški knjigi, le-ta pa ni upoštevala predloženih sprememb nove izmere.

Kakorkoli je že nastalo neskladje, podatke nove izmere mora predhodno uskladiti geodetska uprava.

6. Vprašanje:

Pri novi izmeri so združene parcele, na katerih je vknjižena pravica funkcionalnega zemljišča, in parcele, na katerih je vknjižena pravica uporabe. Po mnenju sodišča ti naznanilni listi niso izvedljivi v zemljiški knjigi.

Odgovor:

Mnenje sodišča je pravilno. Gre za dva različna statusa pravice uporabe zemljišča. Lastniku stavbe, zgrajene na nacionaliziranem zemljišču, pripada pravica uporabe zemljišča po členu 37. Zakona o nacionalizaciji oziroma po členu 6. Zakona o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih za kompleksno graditev, dokler stavba stoji na zemljišču. Na nezazidanem stavbnem zemljišču pa pripada po členu 38. in 39. Zakona o nacionalizaciji oziroma po členu 7. Zakona o prenehanju lastninske pravice... pravica bivšemu lastniku do dneva, ko ga mora po odločbi pristojnega organa izročiti drugemu uporabniku. Ti dve pravici je možno vknjižiti v listu C. Ker pa sta to dve različni pravici, vsaka s svojim posebnim statusom, izvajalec nove izmere ne more sam spreminjati obsega zemljišča, na katerem je vknjižena ena ali druga pravica. Primere, ko pri novi izmeri niso bile upoštevane vknjižene pravice uporabe zemljišča oziroma so se parcele z različnimi pravicami uporabe zemljišča združevale ali delile, je treba vrniti geodetski upravi v dopolnitev postopka.

7. Vprašanje:

Kako naj se zadeva reši po najkrajšem postopku, ko se ugotovi, da v katastrskem operatu neka parcela od nastavitve dalje obstaja, v zemljiški knjigi pa ni vpisana?

Odgovor:

Geodetski organ sporoči zemljiški knjigi podatke o parceli z naznanilnim listom, ki ga mora podpisati tudi lastnik oziroma uporabnik, evidentiran v katastrskem operatu kot lastnik oziroma uporabnik navedene

parcele. V ta namen mora geodetski organ predhodno seznaniti stranko z neusklajenostjo podatkov in ji predlagati, naj podpiše naznanilni list.

Če lastnik oziroma uporabnik ni znan oziroma če povabljen stranka noče podpisati naznanilnega lista, odstopi geodetski organ naznanilni list občinskemu upravnemu organu, pristojnemu za premoženjskopravne zadeve zaradi izdaje predloga po 2. in 3. odstavku 4. člena Zakona o vknjižbi nepremičnin v družbeni lastnini (Ur.l.SRS št. 43/73). Naznanilni list in predlog premoženjskopravnega organa sta v tem primeru podlaga za evidentiranje manjkajoče parcele v zemljiški knjigi.

8. Vprašanje:

V zemljiški knjigi sta vpisani dve parceli dveh različnih lastnikov, v zemljiškokatastrskem operatu pa je vpisana samo ena parcela enega od teh lastnikov, po kvadraturi pa je enaka seštevku obeh parcel, vpisanih v zemljiški knjigi. Kakšen je postopek uskladitve podatkov?

Odgovor:

Za vpis podatkov o lastništvu v zemljiškokatastrskem operatu so odločilni podatki zemljiške knjige. Spremembe glede lastnika oziroma uporabnika zemljišča se lahko izvedejo le na podlagi sklepa sodišča. V konkretnem primeru je dolžan geodetski upravni organ uskladiti svojo evidenco s podatki zemljiške knjige.

9. Vprašanje:

Neusklajeno zemljiškoknjižno in katastrsko stanje. Geodetska uprava izvaja delitve in spremembe mejnih zarisov parcel pred izdajo zemljiškoknjižnih sklepov. Zemljiškoknjižne sklepe o spremembi lastništva na zemljišču geodetska uprava izvaja včasih tudi po letu ali več. Odločbe o spremembi na zemljiščih tako pošljejo bivšim lastnikom. Spričo tega, da je sprememba zarisa mejne črte v katastrski mapi že izpeljana in vrisana, stranka ni več pripravljena urediti zemljiškoknjižnega stanja oziroma skleniti pogodbe za pridobljeno zemljišče

Odgovor:

Vprašanje oziroma problem ni jasno postavljen. Verjetno gre za dva različna primera, in sicer:

- a) Geodetska uprava ne izvaja sprotne spremembe glede lastništva na podlagi sklepov sodišča. Medtem pa rešuje zahteve strank in odločbe glede ugotovljenih sprememb (parcelacija, sprememba površine, parcelne številke, vrste rabe) dostavlja bivšim lastnikom.

Taka odločba v zemljiški knjigi ni izvedljiva in jo je treba vrniti geodetski upravi, da jo vroči lastniku, vpisanemu v zemljiški knjigi, ali pa da celo obnovi postopek.

- b) Geodetska uprava je na zahtevo strank izvedla spremembo zarisa mejne črte; pri tem je spremenila tudi površine tangiranih parcel, stranke pa niso pripravljene skleniti ustreznih pogodb. Zadovoljijo se s stanjem, evidentiranim v zemljiškem katastru.

Očitno gre za primere pred uveljavitvijo Zakona o zemljiškem katastru, ki je začel veljati maja 1974. Zemljiške knjige naj za dokončanje teh starih zadev postopajo po pravnih pravilih nekdanjih predpisov, ki so urejali popravo zarisa mejne črte in izravnavo mejne črte. Delavci zemljiških knjig naj presodijo, ali gre res za popravo oziroma izravnavo mejne črte, in predloženo spremembo izpeljejo brez dodatnih dokazil. Če pa ugotovijo relativno večje odstopanje, naj vrnejo naznanilne liste in delilne načrte geodetski upravi v ponovni postopek.

10. Vprašanje:

Podjetje za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč naroča geodetski upravi parcelacije zemljišč po zazidalnem načrtu. Pri navedenih parcelacijah so zajeti kompleksi zemljišč, ki so v družbeni in zasebni

lasti. Pravnega in lastninskega stanja v zvezi s temi parcelacijami pristojni organi ne urejajo.

Odgovor:

Da bi se premoženjskopravno stanje lahko uredilo, je potrebna predhodna parcelacija zemljišča v skladu z zazidalnim načrtom. Pri tem je treba ustvariti nove parcele (poddelilke) iz dosedanjih parcel, ki pa ostanejo evidentirane še vedno na dosedanjega lastnika oziroma uporabnika. Predhodno združevanje in pripajanje delov parcel nikakor ni priporočljivo zaradi dolgotrajnega postopka pridobivanja zemljišča in sestavo pogodbe oziroma odločbe o pridobitvi zemljišča navadno zaplete. Predmet pogodbe oziroma odločbe mora biti nedvomno določen, kar je najlažje zagotoviti z novo označbo dela parcele v delilnem načrtu.

Pripomniti pa je treba, da je poočitev delilnega načrta, v katerem je novo stanje prikazano s poddelilkami, ne da bi se spremenilo lastniško stanje, sicer izvedljiva v zemljiški knjigi, objekt sam, ki stoji na delih parcel različnih lastnikov, pa bo možno vpisati šele po predložitvi listin o pridobitvi funkcionalnega zemljišča tega objekta.

11. Vprašanje:

Geodetska uprava vrača zemljiški knjigi sklepe, ki obravnavajo prenos lastništva ali pravice uporabe na podlagi zapuščine oziroma dedovanja z navedbo, da so pomanjkljivi. Kako uskladiti vpise?

Odgovor:

Verjetno so mišljene pomanjkljivosti glede navedbe nepremičnin zapustnika. Razlog je predvsem v tem, ker sodišče nima vedno vseh podatkov o nepremičninah zapustnika. Zapustnik ima nepremičnine vpisane v več vložkih ene katastrske občine, lahko v več katastrskih občinah ali celo v različnih upravnih občinah.

Zemljiški kataster vodi evidenco o zapustnikovih nepremičninah na posestnem listu, kjer so navedeni vsi zapustnikovi vložki v eni katastrski občini. Poleg tega obstaja v zemljiškem katastru posebna povezava posestnih listov iz različnih katastrskih občin po posameznih lastnikih. Pregled nepremičnin posameznega lastnika je v zemljiškem katastru popolnejši, vendar sodišča le redko uporabljajo to evidenco.

Da bi se vnaprej odpravile pomanjkljivosti v navedenih sklepih, priporočamo, da sodišča pred zapuščinsko obravnavo zahtevajo podatke o nepremičninah zapustnika tudi od zemljiškega katastra. Kolikor pa bi geodetska uprava po izdaji sklepa o dedovanju ugotovila, da v sklepu niso zajete vse nepremičnine zapustnika, je njena dolžnost, da sodišče opozori na manjkajoče nepremičnine.

Pomanjkljiv je, s stališča geodetske uprave, tudi sklep o dedovanju, ki ima navedene samo vložke, ne pa tudi posameznih parcel. Zaradi možne neusklajenosti podatkov med zemljiškim katastrom in zemljiško knjigo se lahko neusklajenost z izvedbo sklepa še poveča. Usklajenost podatkov med zemljiškim katastrom in zemljiško knjigo se v teh primerih ne preverja. Obe evidenci izvedeta spremembe na podlagi istega sklepa, vendar vsaka glede na svoje podatke. S primerjavo podatkov zemljiškega katastra in zemljiške knjige bi sodišče takoj ugotovilo morebitne razlike in zahtevalo predhodno uskladitev.

1:32.000 v več in različnih barvah.

- Predlog programa telesnokulturnih objektov v Ljubljani za obdobja 1981-85 in 1985-2000, izdelal Zavod Tivoli-projektni biro, tisk IGF 1979. Vsebina: teksti, analize in tematske karte v več barvah.
- Ljubljanski grad, program 1979. Vrsta kartografskih prilog v več barvah s teksti - brez indikacij.
- HE Kobarid, gradivo za razpravo, izdelal Zavod za družbeni razvoj Ljubljane, tisk IGF 1979, teksti in črno-bele grafične priloge.
- Nova Gorica v prostoru in času, izdala Geodetska uprava Nova Gorica, založila SO Nova Gorica, tisk IGF 1979 v 800 izvodih, 60 tematskih kart v 9 zaokroženih tematskih skupinah, tiskanih v različnih barvah.

Drugi izdelki:

- Panorama Bohinja, izdalo in založilo Turistično društvo Bohinj, izdelal GZ SRS, večbarvni tisk v 30.000 izvodih.
- Ljubljana, stari načrti mesta iz leta 1840-1910 in 1942, naročila in založila GU Ljubljana, enobarvni tisk v 2000 izvodih.

Peter SVETIK*

PREGLED OBČINSKIH, REPUBLIŠKIH IN ZVEZNIH PREDPISOV, KI NEPOSREDNO ALI POSREDNO ZADEVAJO GEODETSKO DEJAVNOST (3.trimesečje 1979)

a) Zvezni predpisi

Pravilnik o klasifikaciji in kategorizaciji rezerv talnih voda ter o njihovi evidenci

- UL SFRJ, št. 34-565-1979

b) Republiški predpisi

Zakon o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih

- UL SRS, št. 24-1149-1979

Odlok o obvezni enotni metodologiji in obveznih kazalcih, ki so potrebni za pripravljanje, sprejemanje in uresničevanje planov samoupravnih organizacij in skupnosti ter družbenopolitičnih skupnosti

- UL SRS, št. 27-1228-1979

Smernice za pripravo družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1981. do 1985. leta

- UL SRS, št. 25-1167-1979

Pravilnik za katastrsko klasifikacijo zemljišč

- UL SRS, št. 28-1293-1979

---

* 61000 YU, Ljubljana, GU SRS
ing.geod., vodja skupine za GPD
Prispelo v objavo 1980-01-25.

c) Občinski predpisi

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča

- UG NG, št. 9-1979 (AJDOVŠČINA)

Odlok o merilih za razvrstitev objektov zgrajenih brez dovoljenj v občini Ajdovščina

- UG NG, št. 9-1979 (AJDOVŠČINA)

Odlok o spremembi območij katastrskih občin

- UG NG, št. 12-1979 (AJDOVŠČINA)

Odlok o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih namenjenih za kompleksno stanovanjsko graditev na območju zazidalnega načrta Andlovec-Žapuže

- UG NG, št. 13-1979 (AJDOVŠČINA)

Odlok o spremembi območij in imen katastrskih občin na območju občine Hrastnik

- UVZ, št. 8-18-1979 (HRASTNIK)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča

- UVZ, št. 10-25-1979 (HRASTNIK)

Odlok o dopolnitvi odloka o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev - kmetij

- UL SRS, št. 25-1195-1979 (IDRIJA)

Odlok o določitvi odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča

- UO KP, št. 18-1979 (ILIRSKA BISTRICA)

Odlok o spremembi območja katastrske občine Snežnik

- UO KP, št. 21-1979 (ILIRSKA BISTRICA)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča

- UV Gor., št. 20-225-1979 (JESENICE)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč

- UL SRS, št. 20-992-1979 (KOČEVJE)

Odlok o določitvi kmetij, za katere velja posebna ureditev dedovanja po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev - kmetij

- UV Gor., št. 20-277-1979 (KRANJ)

Odločba o razveljavitvi odloka o splošni prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč, prepovedi graditve in spremembe kulture zemljišča na posameznih območjih občine Kranj

- UV Gor., št. 21-242-1979 (KRANJ)

Popravek odloka o določitvi kmetij, za katere velja posebna ureditev dedovanja po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev - kmetij

- UV Gor., št. 24-271-1979 (KRANJ)

Popravek odloka o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih, namenjenih po zazidalnem načrtu Planina II.faza za stanovanjsko blokovno gradnjo

- UV Gor., št. 24-272-1979 (KRANJ)

Odločba o razveljavitvi odloka o splošni prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč, prepovedi graditve in spremembe kulture zemljišča na posameznih območjih občine Kranj

- UL SRS, št. 21-1029-1979 (KRANJ)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč

- SDL, št. 22-219-1979 (KRŠKO)

Sklep o določitvi cen za storitve v zadevah geodetske službe, ki jih opravlja Geodetska uprava Skupščine mesta
- UL SRS, št. 25-1188-1979 (LJUBLJANA-MESTO)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
- UL SRS, št. 27-1259-1979 (LJUBLJANA-BEŽIGRAD)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda
- UL SRS, št. 25-1203-1979 (LJUBLJANA MOSTE-POLJE)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča
- UL SRS, št. 25-1207-1979 (LJUBLJANA-ŠIŠKA)

Popravek odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča Skupščine občine Ljubljana-Šiška
- UL SRS, št. 27-/1979 (LJUBLJANA-ŠIŠKA)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč ali gozda
- UL SRS, št. 24-1165-1979 (LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK)

Odlok o dopolnitvi odloka o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih gospodarstev - kmetij
- UL SRS, št. 20-1001-1979 (LOGATEC)

Odlok o prenehanju lastninske pravice in drugih pravic na zemljiščih za kompleksno stanovanjsko graditev na območju zazidalnega načrta "Ob Rovtarski cesti" - soseska SO2 in N1
- UL SRS, št. 20-1002-1979 (LOGATEC)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč
- UL SRS, št. 27-1266-1979 (LOGATEC)

Popravek odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč
- UL SRS, št. 27-/1979 (LOGATEC)

Odlok o razglasitvi splošne prepovedi prometa z zemljišči, parcelacije zemljišč in graditve na območju, ki ga zajema urbanistični načrt mesta Maribor
- MUV, št. 10-192-1979 (MARIBOR)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, izkoriščanja rudnin in drugega materiala in izpuščanja v zrak škodljivih snovi
- UL SRS, št. 23-1141-1979 (MOZIRJE)

Odlok o splošni prepovedi prometa z zemljišči, prepovedi parcelacije zemljišč ter graditve in spremembe kulture zemljišča na območju, kjer je v izdelavi zazidalni načrt "Rožna dolina IV"
- UG NG, št. 12-1979 (NOVA GORICA)

Odlok o spremembi območij in imen katastrskih občin na območju občine Nova Gorica
- UG NG, št. 12-1979 (NOVA GORICA)

Popravek odloka o določitvi odškodnine za spremembo namembnosti kmetijskega zemljišča
- UO KP, št. 21-1979 (POSTOJNA)

Odlok o uvedbi melioracijskega postopka na melioracijskem območju 11 - ob Brnci
- UV OP, št. 14-129-1979 (PTUJ)

Odlok o razglasitvi in zavarovanju naravnih območij in spomenikov narave v občini Ptuj
- UV OP, št. 14-141-1979 (PTUJ)

Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o določitvi kmetij po zakonu o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev v občini Radlje ob Dravi

- MUV, št. 11-209-1979 (RADLJE OB DRAVI)

Odlok o spremembi območja katastrske občine Tržišče in Laknice ter imenovanju nove katastrske občine Malkovec

- UL SRS, št. 20-1008-1979 (SEVNICA)

Odlok o odškodnini za spremembo namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč

- UO KP, št. 20-1979 (SEŽANA)

Odlok o cenah za geodetske storitve geodetske uprave Skupščine občine Sežana

- UO KP, št. 20-1979 (SEŽANA)

Odlok o določitvi odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih in gozdnih zemljišč v občini Slovenska Bistrica

- MUV, št. 10-200-1979 (SLOVENSKA BISTRICA)

Odlok o spremembi območja katastrske občine Veliki Lipoglav

- UL SRS, št. 22-1107-1979 (SLOVENSKE KONJICE)

Odlok o zaščiti, prepovedi parcelacije, prometa z zemljišči in gradnje v območju Slivniškega jezera

- UL SRS, št. 23-1147-1979 (ŠENTJUR PRI CELJU)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega in gozdnega zemljišča

- UV Gor., št. 21-252-1979 (ŠKOFJA LOKA)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega ali gozdnega zemljišča

- UG NG, št. 11-1979 (TOLMIN)

Odlok o odškodnini zaradi sprememb namembnosti kmetijskih zemljišč

- UVZ, št. 22-223-1979 (TRBOVLJE)

Odredba o tarifah za geodetske storitve, ki jih na območju občine Tržič opravlja Geodetska uprava Kranj

- UV Gor., št. 24-278-1979 (TRŽIČ)

Odlok o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč ali gozda

- UL SRS, št. 25-1211-1979 (VRHNIKA)

Odlok o spremembi območij in imen katastrskih občin na območju občine Zagorje ob Savi

- UVZ, št. 8-18-1979 (ZAGORJE OB SAVI)

NOVI PREDPISI, RAZISKAVE, KNJIGE, PUBLIKACIJE

NOVE KARTOGRAFSKE PUBLIKACIJE

Ob koncu lanskega leta sta slovenski prostor ponovno obogatili dve pomembni kartografski publikaciji, in sicer:

- Občina Maribor 1979 in
- Nova Gorica v prostoru in času 1979.

Kartografska dejavnost Geodetske uprave Maribor ni nova. Z večine smo z njenimi dosežki in uspehi že seznanjeni. Tudi omenjena kartografska publikacija ni prva. Zato o njej le nekaj stavkov.

Najprej je predstavljena občina na karti v merilu 1:120.000 s senčenim reliefom. Nato sledijo tematske karte:

- krajevne skupnosti za celo občino v merilu 1:120.000 in za mesto v merilu 1:32.000 (merila sta za občino in mesto vedno enaka),
- gostota naseljenosti za občino in mesto (dve karti),
- površine krajevnih skupnosti, prebivalci in stanovanja za občino in mesto,
- starostna struktura prebivalcev po krajevnih skupnostih za občino in mesto,
- gibanje prebivalstva za občino in mesto,
- število zaposlenih po lokacijah delovnih organizacij za občino in mesto,
- zaposleni po stalnem bivališču, struktura izobrazbe in delež zaposlenih žensk za občino in mesto,
- struktura prebivalcev, zaposlenost in pogostnost socialnih ukrepov za občino,
- zdravstvene ustanove za občino in mesto,
- snovne šole in VVU za občino in mesto,
- kategorizacija cest za občino,
- obdelovalne površine in katastrski dohodek na kmečkega prebivalca za občino.

Posebnost in popestritev pomeni skoraj dosledna primerjava elementov za občino in mesto. Čeprav so karte tiskane v več barvah, prijetno učinkuje kombinacija oranžno-rdeče-vijoličaste in črne barve, ki na tematskih kartah prevladuje. Vse karte so tudi zelo bogate, zelo informativne. Vsaka namreč vsebuje množico informacij s posrečeno kombinacijo predstavitve.

Druga publikacija, ki zasluži nekaj več pozornosti, pa ima naslov NOVA GORICA v prostoru in času. Izdala jo je Geodetska uprava Nova Gorica v počastitev 30-letnice katastrske službe v občini. To je prva publikacija občine iz zahodnega dela naše republike.

Vseh kartografskih prilog v njej je kar 60, večina v merilu 1:130.000. Sicer pa je publikacija razdeljena na naslednja poglavja:

- Uvodna beseda, v kateri predsednik SO Nova Gorica Jože Šušmelj ugotavlja velik pomen edicije za nadaljnji razvoj občine, za delo delegatov, za pripravo, usklajevanje in sprejemanje srednjeročnih in dolgoročnih razvojnih programov itd. Zlasti poudarja pomen kartografskih informacij. Vse priznanje izraža tudi sodelavcem občinske geodetske uprave, saj so v publikacijo vložili veliko strokovnega dela.

IZSEK IZ KARTE SLOVENIJA 1:400 000

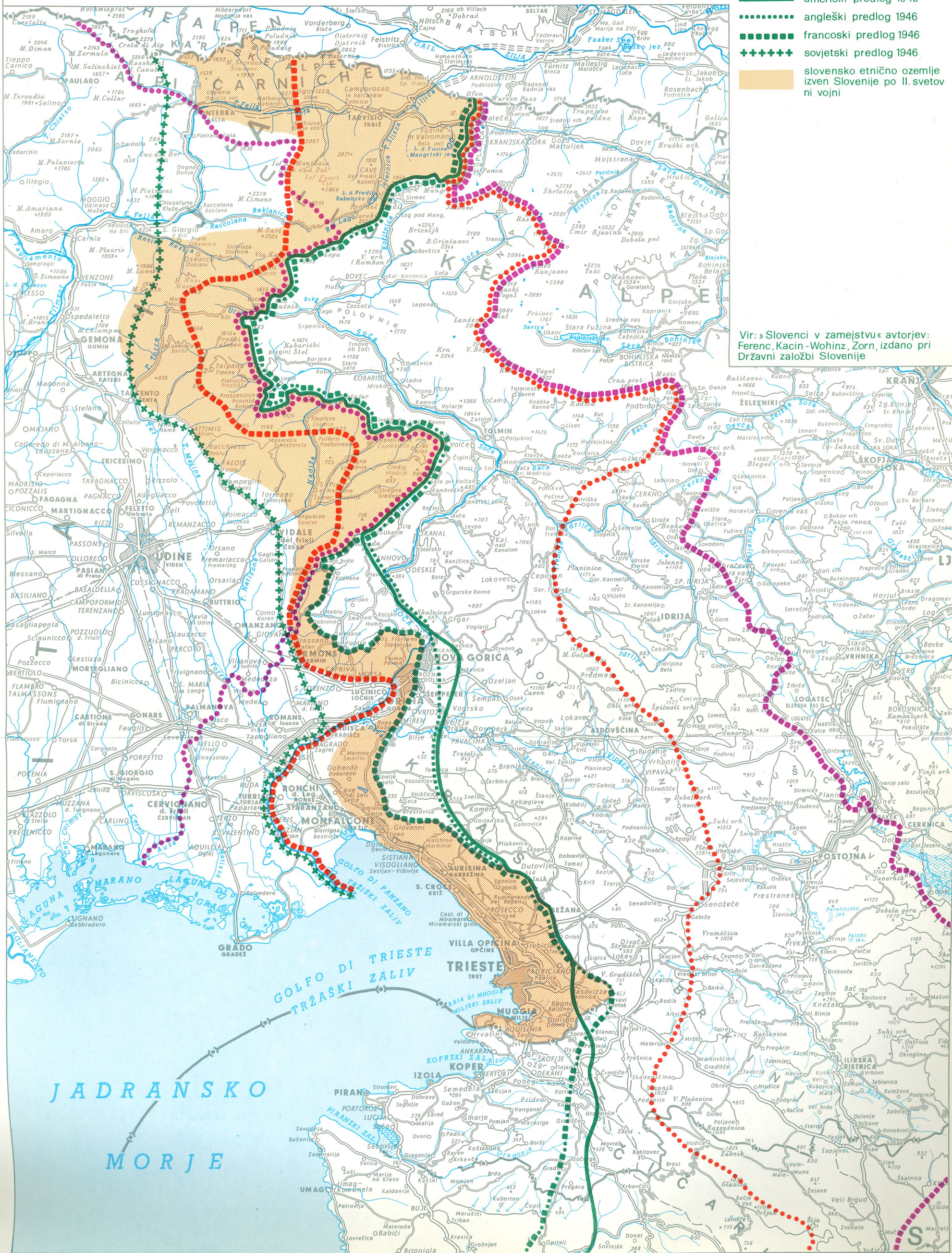
RAZMEJITVENI PREDLOGI 1946. LETA

MERILO 1: 400 000

0 5 10 20 30 KM

PRESLIKAVA IZSEKA KARTE SLOVENIJA 1:400 000 KARTO SLOVENIJA
1:400 000. IZDALA IN ZALOŽILA GU SR SLOVENIJE IZDELAVA IN PRESLI-
KAVA: INSTITUT ZA GEODEZIJO IN FOTOGRAMETRIJO LJUBLJANA

- ..... avstrijsko-italijanska meja do leta 1918
- ..... jugoslovansko-italijanska meja po I. svetovni vojni (Rapal, Rim)
- ..... jugoslovanski predlog razmejitve 1946
- ..... italijanski predlog razmejitve 1946
- ..... ameriški predlog 1946
- ..... angleški predlog 1946
- ..... francoski predlog 1946
- ++++++ sovjetski predlog 1946
- ..... slovensko etnično ozemlje izven Slovenije po II. svetovni vojni

Vir: »Slovenci v zamejstvu« avtorjev:
Ferenc Kacin-Wohinz, Zorn, izdano pri
Državni založbi Slovenije

- V naslednjem poglavju je predstavljena občina: najprej na karti s senčenim reliefom, nato z nekaterimi statističnimi podatki, položajem občine v SFRJ, položajem v SRS, prikazani so razmejitveni predlogi za državno mejo iz leta 1946 in nazadnje občina z nekaterimi prostorskimi povezavami v SR Sloveniji. Taka predstavitev je prijetna novost v dosedANJI kartografski publicistiki in mnogo prispeva k spoznavanju občine v širšem slovenskem in jugoslovanskem prostoru. Prav bi bilo, da ta prizadevanja ne bi ostala osamljena.
- Prostorske delitve so naslednje poglavje, ki obsegajo 3 tematske karte. Najprej so prikazane krajevne skupnosti leta 1975, na drugi karti pa leta 1979. Zelo zanimiva in koristna primerjava, ki v tematsko kartografijo uvaja dinamičnost prikazov. Zadnja karta pa podaja katastrske občine z njihovimi šiframi.
- Na treh kartah je v samostojnem poglavju podana geodetska dokumentacija. Najprej se lahko seznanimo z razdelitvijo na liste topografske karte v merilu 1:25.000, zatem na liste temeljnih topografskih načrtov s stanjem njihove izdelave, v zadnji karti pa so prikazane še katastrske izmere glede na čas in merila.
- V poglavju Statistični podatki in urbanizacija je skupno 9 tematskih kart. V prvi je prikazano število naselij, gospodinjstev in prebivalstva leta 1975, v naslednji pa primerjava istih elementov z letom 1979. Naslednje tri karte prikazujejo naselja po številu prebivalstva leta 1979 in naselja s pripadajočimi zaselki. V posebni karti so obdelana delovna mesta ter dnevne delovne emigracije in imigracije. Poglavje zaključuje karta urbanistične dokumentacije.
- Kulturni spomeniki so predstavljeni na 6 kartah. Sledijo si tako: arheološki, umetnostnozgodovinski, etnografski in tehnični, spomeniki iz prve svetovne volne, spomeniki NOB, in posebna karta, ki ponazarja zgodovino NOB. To je zelo pomembna, učinkovita in dobro izbrana, zasnovana in izdelana serija tematskih kart. Pripomniti je treba, da se prvič srečamo s tako razčlenjeno in podrobno obdelano tematiko kulturnih spomenikov.
- Prav tako je dobro razčlenjeno in vsebinsko bogato naslednje poglavje: Šolstvo, kultura in zdravstvo, ki prav tako obsega 6 kart. Na prvi so prikazane vse šole in vzgojno-varstveni zavodi z mejami šolskih okolišev, nato je podrobno in pregledno obdelana problematika prevoza otrok v šole. Sledijo pregledi srednjih, višjih in visokih šol, v nadaljevanju pa so prikazane kulturne ustanove, amaterska kulturna društva in skupine ter zdravstvena služba.
- Opremljenost z infrastrukturnimi objekti je naslednje poglavje s 13 tematskimi kartami. Sledijo si: kategorizacija cest, brezprašne ceste, obdobja modernizacije cest, avtobusni promet, prevoz delavcev, železniški promet, pošte s številkami, telefonsko omrežje, TV in radio pretvorniki, elektrarne in elektroomrežje, nizkonapetostno električno omrežje, vodovodno omrežje in požarna varnost. Zelo celovita predstavitev občine!
- Svojevrstno in pomembno novost pomeni poglavje Kmetijstvo, ki vsebuje 5 kart. Na prvi so prikazane združbe tal, nato sledijo primernost zemljišč za kmetijstvo, vinorodni okoliši, živinoreja in nazadnje še opremljenost s traktorji. Vsebinsko sta vsaj zadnji dve karti bistveni vsebinski dopolnitvi dosedanje občinske kartografske publicistike.
- Zadnjih 8 kart je združenih v poglavju Gospodarske panoge. Najprej so prikazane banke, zatem na dveh kartah industrija in ostale panoge gospodarstva, obrt (na dveh kartah), trgovina in gostinstvo. Tudi v tej skupini zasledimo nove, podrobnejše členitve in je obdelana zelo podrobno in vestno.

Poudariti je treba, da NOVA GORICA v prostoru in času pomeni nov, pomemben korak v razvoju kartografske publicistike kot razširjene dejavnosti geodetske upravne službe v SR Sloveniji. Ta pomemben korak se kaže predvsem v:

- dinamičnosti kartografskih obdelav s primerjavo z dosedanjimi statičnimi tematskimi obdelavami,
- občutni vsebinski obogatitvi in
- kvaliteti kartografske obdelave.

Ponovno trdim, da so povsem dozoreli pogoji za standardizacijo tako pogojnih tematskih znakov kot vsebine. Do tega priporočila se bomo morali čimprej dokopati, da bo nadaljnji razvoj lažji in enotnejši.

Organizatorju, snovalcu in koordinatorju del Marjanu Stresu kot tudi vsem sodelavcem IGF gre vse priznanje. Dokazali so, da se le z združenimi močmi, s timskim delom, lahko dosežejo maksimalni rezultati tako v kvalitativnem kot v kvantitativnem smislu.

Morda publikaciji manjkajo kratki uvodni teksti za posamezna poglavja. Vendar pa je treba tudi takoj ugotoviti, da so tematski prikazi tako nazorni, da kartografska informacija res pove skoraj vse.

Za vse, ki delamo v geodetski službi, zlasti pa za tiste, ki nam je kartografija pri srcu, je ta edicija nova vzpodbuda, nov dokaz našega razvoja, pomemben podaljšek trasirane poti, ki jo moramo složno dograjevati.

P. Svetik

NOVI PUBLIKACIJI V OBČINI DOMŽALE

V decembru leta 1979 je občina Domžale dobila dve novi, za občino in celotno slovensko družbo zelo pomembni publikaciji:

- Zbornik občine Domžale in
- Pomniki revolucionarnega delavskega gibanja in narodnoosvobodilnega boja v domžalski občini.

Poleg splošnih vrednot, ki jih vsebujeta, ju v našem strokovnem glasilu priporočamo predvsem zaradi tega, ker je pri njihovem nastajanju neposredno ali posredno sodelovala tudi občinska geodetska upravna služba. Obe sta opremljeni - prva bolj, druga manj - tudi s kartami, ki njuno vrednost še povečujejo.

Zbornik je v slovenskem zgodovinopisju novost, saj doslej še za nobeno območje ni tako celovito obdelanega gradiva. Je nekakšna inventura poglavitnih procesov v zgodovinskem razvoju občine.

Obsega kar 441 strani in je sestavljen iz dveh delov. Prvi del, ki obsega kaki dve tretjini, vsebuje referate s prvega znanstvenega posvetovanja zgodovinarjev v Domžalah leta 1977. V drugem delu pa razni avtorji (Jernej Lenič, Janko Gedrih, Milan Marolt, Franc Škerjanc, Janez Kovač, Karel Kušar, Jakob Černe) osvetljujejo nekatere značilnosti razvoja sedanje domžalske občine od osvoboditve do danes. V knjigi je okoli 200 fotografij ter vrsta zemljevidov in skic.

Zbornik je izdala Kulturna skupnost Domžale, je prvi take vrste v slovenskem prostoru in dober vzorec za take obdelave drugih slovenskih občin.

Pomniki revolucionarnega delavskega gibanja in NOB v domžalski občini pa prinašajo na enem mestu zbrano celoto o revolucionarni preteklosti domžalske občine. V njej so obdelani vsi dogodki, ki kakorkoli zadevajo delavsko in revolucionarno gibanje v občini. Tudi to edicijo je izdala Kulturna skupnost Domžale in obsega 228 strani. Opremljena je z mnogimi fotografijami, dodana pa ji je tudi karta, ki prikazuje spomenike NOB.

P. Svetik

GEODETSKA UPRAVNA SLUŽBA V SRS - ANALIZA DELOVANJA 1978

Redna letna poročila o delovanju geodetske upravne službe v občinah so geodetske uprave občine že dolga leta redno pošiljale Geodetski upravi SRS. Za leto 1978 pa so bila ta poročila prvič temeljiteje obdelana, deloma analizirana in izdana v posebni publikaciji.

Publikacijo je pripravila in izdala Geodetska uprava SRS. Obsega okroglih sto strani. Vsebuje kratke tekste, vrsto tabel in najrazličnejših grafičnih prilog ter nekaj preglednih kart.

Vsebina je razdeljena na naslednja poglavja:

- Uvod,
- Kader,
- Dejavnost geodetskih upravnih organov,
- Delovna sredstva in delovni pogoji,
- Finančni pokazatelji.

Najobsežnejše je tretje poglavje, ki je razdeljeno še na več podpoglavij in zelo podrobno obdeluje široko dejavnost geodetske upravne službe.

Sodeč po dosedanjih odzivih, je publikacija dosegla svoj namen. Z njenim dopolnjevanjem (izhajala bo vsako leto) s skupnim prizadevanjem bo postala še bolj koristna in potrebna. Postala bo dokument, ki bo redno prikazoval vso širino, kvaliteto in kvantiteto našega skupnega dela.

Publikacija je še na voljo pri Geodetski upravi SRS, Ljubljana, Kristanova 1, telefon 312-773 (Mimi Žvan).

P. Svetik

ZBORNIK RADOVA 1979

Izdal in založil Vojaški geografski inštitut, Beograd, 1979.

To je že druga publikacija Vojaškega geografskega inštituta z enakim naslovom. Prvi zbornik je izšel ob tridesetletnici poveljnega delovanja VGI-ja 1974. leta. Kot so poudarili avtorji v predgovoru, želijo, da bi zbornik prerasel v periodično publikacijo. Njegov namen je med drugim predstaviti širšemu krogu naših oboroženih sil, obenem pa tudi strokov-

ni javnosti, delo Vojaškega geografskega inštituta.

Na 180 straneh so različni avtorji predstavili, opremljeno s slikami in skicami, naslednjo vsebino: Topografska karta v merilu 1:50.000, Raziskovalno-razvojna dela pri novi topografski karti v merilu 1:200.000, Obnova topografskih kart, ki jih je izdelal VGI, Geodetska dela pri označevanju in vzdrževanju državne meje, Vojaški aspekti sodobnega razvoja geodezije, Splošni principi skupnega izravnanja po metodi pogojnih merjenj, Sestava elementov na podlagi perforirnega sistema in kontrole intenzivnosti barve z denzitometrom, Faktorji, ki vplivajo na točnost ortofotografij, Daljinsko zaznavanje, Predvojna karta v merilu 1:100.000 in današnja triangulacija. V nadaljevanju so v Zborniku še: Ob jubileju - 60-letnici generala Gorskega, o doktorskih in magistrskih delih itd.

Vsekakor je publikacija po strokovnosti prispevkov prerasla samo namen informirati širši krog o delu VGI. Vsem strokovnjakom in geodetom je Zbornik zaradi kvalitete prispevkov lahko odličen pripomoček pri delu.

J. Rotar

GEODETSKA SLUŽBA - glasilo Republiške geodetske uprave Srbije,
leto 9, št. 24/1979

- Mag. V.Ceparoski, dipl.ing. - Določanje potrebne natančnosti merjenja dolžin v odvisnosti od natančnosti merjenja kotov in oblike mreže
- S.Košutić, dipl.ing. - Ugotavljanje produktivnosti dela v postopku vzdrževanja zemljiškega katastra.
- A. Čkrelić, dipl.ing. - Družbena samozaščita in podatki katastra komunalnih naprav
- dr.K.Mihailović, dipl.ing. - Izobraževanje geodetskih strokovnjakov
- Mag. D. Lazić, dipl.ing. - Usmerjeno izobraževanje v geodetski stroki - srednja stopnja
- S. Mitić, dipl. ing. - Novi Wildov elektronski redukcijski tahimeter TACHYMAT TC-1
- A. Sindik, dipl.ing. - Programi za nekatera geodetska računanja z računalnikom TI-55
- R.Savić, dipl.ing. - Posvetovanje o produktivnosti dela v geodetski stroki
- I. Kazija, geodet - Iz dela jugoslovanske skupnosti geodetskih organizacij

GEODETSKI LIST (GL) - Glasilo Zveze geodetskih inženirjev in tehnikov SFRJ; leto 23.

GL št. 1-3/1979

Štemberger - Dopolnilo k strogemu izravnanju geodetskih mrež z delitvijo na manjše dele

Florijan - Nekatera opažanja pri merjenju z laserskim razdaljemerom in geodimetrom - model 6 na testni mreži observatorija Hvar

- Lapaine - Uporaba metode najmanjših kvadratov pri izravnanju rezultatov opazovanj
- Feil - Aproximacija s plinomom
- Putniković - Uporaba mikrofilma za čuvanje dokumentacije izmer, načrtov in kart
- Nevjestić - Računalnik HP-65 in njegova uporaba v geodetski praksi

GL št. 4-6/1979

- Bilajbegović - Pomen selenodezije in laserskih merjenj razdalje do Meseca za geodetsko znanost, s posebnim ozirom na sistematske napake teh merjenj
- Frančula - Uporaba žepnih računalnikov pri reševanju nalog Gauss-Krügerjeve projekcije
- Solarić - Izravnanje koordinat trigonometričnih točk, določenih z urezi, z uporabo žepnih računalnikov
- Barcal - Aktualnost izgranje informacijskih sistemov družbeno-ekonomskih kompleksov, posebno mest
- Pondža - Merjenje prečnih premikov pri opazovanju pregrad in novosti v tem postopku
- Rupnik - Dopolnilo ERC-a "Geopremer" k avtomatizaciji geodetsko-kartografskega informacijskega sistema
- Božičnik - Razprave o obnovi katastra v Švici

GL št. 7-9/1979

- Čolić - Gravimetrijski geoid (dolgovalni) v Jugoslaviji in njegova uporaba
- Brvar - Računanje geografske širine in znane dolžine loka poldnevnik
- Molnar - Izračun nivelmanske mreže nižjega reda
- Barcal - Aktualnost izgradnje informacijskih sistemov družbeno ekonomskih kompleksov, posebno mest
- Radošević - Ena pomembnih obletnic
- Božičnik - Ob 30-letnici jugoslovanske osnovne državne karte

GL št. 10-12/1979

- Čolić - Raziskovanje situiranosti astronomskega geoida v Jugoslaviji
- Molnar - Dopolnilo k izravnanju nivelmanskih mrež z razdelitvijo na rede
- Frančula, Prelc - Računalniški programski sistem za računanje in risanje kartografskih mrež
- Gostović, Košutić - Model razdelitve komasacijske mase
- Putniković - Geodetsko-kartografska dokumentacija na mikrofilmu in organizacijske oblike njegove uporabe

J. Rotar

RAZNE NOVICE IN ZANIMIVOSTI

FAGG VTOZD gradbeništvo in geodezija, Oddelek za geodezijo
- Katedra za prostorsko planiranje

RAZVOJNI PROGRAM KATEDRE ZA PROSTORSKO PLANIRANJE V OBDOBJU 1981-85

A. UVOD

Ustava Socialistične republike Slovenije je opredelila namen varstva in izboljšanja človekovega okolja ter poudarila pravice in dolžnost delovnih ljudi in občanov, organizacij združenega dela, družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in društev, krajevnih skupnosti ter drugih samoupravnih organizacij in skupnosti, da zagotavljajo pogoje za ohranitev in razvoj naravnih in z delom pridobljenih vrednot človekovega okolja; družbenopolitičnim skupnostim je naložila tudi konkretno nalogo, da določijo s prostorskimi plani politiko urbanizacije, prostorskega urejanja in varstva okolja.

Da bi v SR Sloveniji zagotovili kar najhitrejše uveljavljanje teh ustavnih določil v praksi, je Skupščina SR Slovenije v letu 1977 sprejela stališča, sklepe in priporočila za reševanje problematike varstva dobrin splošnega pomena in vrednot človekovega okolja v Socialistični republiki Sloveniji ter v letu 1978 tudi stališča, sklepe in priporočila za oblikovanje in izvajanje prostorske urbanistične in zemljiške politike v SR Sloveniji, v letu 1979 pa oceno in dopolnitve. Ti dokumenti vsebujejo tudi stališča o preobrazbi vzgojno-izobraževalnega delovanja na teh področjih. Dalje smo pred leti dobili zvezni Zakon o temeljih sistema družbenega planiranja in o družbenem planu Jugoslavije, v SR Sloveniji pa intenzivno pripravljamo republiško zakonodajo o sistemu družbenega planiranja in informacijskih sistemih. Končno smo v letošnjem letu dobili tudi metodologijo o prostorskem planiranju.

Na teh osnovah ter v okviru novega razvojnega koncepta študija geodezije na VTOZD GG je treba konkretnije opredeliti tudi razvojni program katedre za prostorsko planiranje. Področje prostorskega planiranja pomeni pomembno obogatitev študija geodezije v širjenju znanja o urejanju prostora na področjih, ki so geodetski znanosti najbližja; ta področja, ki se v svetu naglo uveljavljajo in so najbližja geodetskemu študiju, so predvsem: inventarizacija prostora, informacijski sistemi, fotointerpretacija, tematska kartografija in tehnični vidiki urejanja prostora.

Pri sestavi tega programa so predlagatelji upoštevali poleg splošnih družbenopolitičnih izhodišč tudi pobude Zveze geodetov Slovenije in komisije za vzgojo urbanističnih kadrov pri Izvršnem odboru Zveze društev urbanistov Slovenije v letih 1974-1977.

B. IZHODIŠČA

Ocena stanja na področju izobraževanja kadrov in raziskovalnega dela

Izobraževanje kadrov za načrtovanje in izvajanje racionalne prostorske politike ni zastavljeno v skladu z naglo naraščajočimi družbenimi potrebami, je neenotno, nesistematično in pomanjkljivo. Primanjkuje nam splošno in specializirano znanje, ki bi omogočilo uspešnejše reševanje protislovij med družbenim razvojem in okoljem.

Pri nas sicer obstaja več kateder in študijskih smeri, ki pa niso povezani, in večji del ne vodijo h kompleksni in interdisciplinarni vzgoji urbanistov ter prostorskih planerjev. Tako lahko le registriramo, da imamo katedro za urbanizem na oddelku za arhitekturo, katedro za prostorsko planiranje na oddelku za geodezijo, komunalno smer na oddelku za geografijo, študij krajinske arhitekture in podiplomski študij krajinarstva na biotehniški fakulteti, usmeritve v regionalno ekonomiko na Ekonomski fakulteti in v sociologijo lokalnih skupnosti na FSPN ter interdisciplinarni podiplomski študij urbanizma in prostorskega planiranja na FAGG.

Posledice takšnega stanja se zrcalijo v delu upravnih in strokovnih dejavnikov, ki po svoji kadrovski strukturi in organiziranosti ne ustrezajo objektivnim družbenim potrebam in zahtevam glede izvajanja nalog. Strokovne službe v procesu planiranja in izvajanja so še vedno bolj pobudniki in predlagatelji rešitev, ne skrbijo pa dovolj za strokovne osnove v procesu delegatskega odločanja.

Na področju prostorskega in urbanističnega planiranja ter inventarizacije in valorizacije prostora je kljub nekaterim premikom v zadnjih letih ostalo raziskovalno delo premalo družbeno usmerjeno in razvito in ne sledi naraščajočim družbenim potrebam. Velik del raziskav na tem področju ni dovolj usklajen in usmerjen v reševanje problemov nacionalne rabe prostora, kar je med drugim tudi posledica pomanjkanja družbeno usmerjenih kompleksnih programov raziskovalnega dela ter usposobljenosti raziskovalnih institucij in števila kadrov. Zaostaja pa tudi ustrezno povezovanje znanja in kadrov.

Družbeno verificirana splošna stališča in priporočila o izobraževanju kadrov in raziskovalnem delu

Izobraževanje kadrov v okviru sistema družbenega planiranja naj dobi svoje jasno opredeljeno mesto v procesu preobrazbe izobraževalnega sistema kot organiziran, sistematičen in poglobljen pristop vseh zainteresiranih in odgovornih družbenih dejavnikov. Z učnimi programi in usposabljanjem pedagoških delavcev moramo zagotoviti pridobivanje sodobnega znanja o pomenu in posledicah pojavov v prostoru in o družbenih ukrepih za varstvo okolja. Visokošolske ustanove naj vključijo v programe izobraževanja vidike družbenega in prostorskega planiranja ter izvajanja in kontrole planov. V učne programe naj čimprej vnesejo zlasti tiste elemente, ki so nujno potrebni, da bi zgradili nov samoupravni sistem planiranja. Razvijati je treba permanentno izobraževanje strokovnih kadrov s tesnim medsebojnim povezovanjem različnih profilov in pogojevanjem specializacijskih usmeritev z raziskovalnim delom, predvsem pri reševanju konkretnih problemov v praksi.

Razvito in z družbenimi potrebami usklajeno raziskovalno delo mora čimprej postati podlaga planiranja vseh nosilcev za sprejemanje celovitih odločitev o nadaljnjem razvoju. Raziskovalno delo se mora vključevati v reševanje in preprečevanje nastajanja nasprotij, ki jih povzroča družbeni razvoj v naravi, znanstvenoraziskovalni delavci pa morajo prevzemati nase tudi odgovornost za odločitev prakse skupaj z drugimi predstavniki družbe.

Treba je zagotoviti pridobivanje in primerno usposabljanje kadrov za nadaljnji razvoj raziskovalnega dela, povezovanje raziskovalnega dela s socialnim oblikovanjem strokovnih kadrov pa je treba čimprej uresničiti.

C. DOSEDANJI RAZVOJ KATEDRE

Katedra za prostorsko planiranje, ustanovljena na geodetskem oddelku v letu 1970, nadaljuje delo in osnovni koncept pokojnega prof. Sedlarja s tem, da se v študij uvajajo nova spoznanja iz širšega okvira družbenega planiranja in v večji meri približuje profilu geodetskega strokovnjaka. Zaposluje 1 fakultetnega učitelja in 1 asistenta v rednem delovnem razmerju ter 4 honorarne predavatelje. V sedanji fazi izvaja katedra pedagoški proces na oddelku za geodezijo in komunalnem odseku oddelka za gradbeništvo. Delovna področja se ločijo po merilih planiranja, to je v smeri regionalnega in urbanističnega planiranja ter inventarizacije prostora. Katedra izvaja pedagoško delo na višješolskem in visokem študiju ter na podiplomskem študiju prostorskega planiranja, s ciklusi predavanj pa sodeluje tudi v predmetu "geodetski seminar". Katedra za prostorsko planiranje obsega predmete: urbanistično planiranje, regionalno planiranje, inventarizacija prostora, razvoj in asanacija naselij, osnove družbenega planiranja.

Katedra izvaja tudi raziskovalno delo na področjih prostorskega planiranja, ki so blizu naravi geodezije in gradbeništva. Pri tem se povezuje z raziskovalnimi inštituti in katedrami drugih fakultet ter s strokovnimi organizacijami in z nekaterimi inštituti v inozemstvu.

Katedra skrbi tudi za podiplomsko izobraževanje in usmerja Interdisciplinarni podiplomski študij kot obliko njenega delovanja. Katedra ni intenzivneje razvijala stikov z uporabniki, v manjši meri je sodelovala le z Zavodom SR Slovenije za družbeno planiranje.

D. SMERNICE ZA NADALJNI RAZVOJ

Z upoštevanjem širših izhodišč in dosežene stopnje razvoja katedra je treba opredeliti nadaljnjo vsebinsko usmeritev, kadrovsko politiko ter vključevanje v raziskovalno dejavnost.

Vsebinska usmeritev

V okviru novega razvojnega koncepta študija geodezije je treba glede na širše družbene naloge in značaj dela geodetskih strokovnjakov kot nadgradnjo splošnih (osnovnih) ter geodetskih (tehničnih) predmetov na katedri razvijati usmeritve v naslednja področja:

kompletna inventarizacija prostora kot osnovna usmeritev geodetskih strokovnjakov, s katero bi bili zajeti predvsem vsi fizični elementi prostora, organizirani v prostorskem informacijskem sistemu kot sestavini družbenega informacijskega sistema in v naslednjih učnih smereh.

- inventarizacija fizičnih elementov,
- valoriziranje fizičnih elementov,
- prostorski informacijski sistem,
- fotointerpretacija,
- tematska kartografija (vsebinski del);

prostorsko planiranje, v katerem naj bi se geodetski strokovnjaki uveljavljali kot sodelavci v procesu prostorskega planiranja in v naslednjih učnih smereh:

- osnove sistema družbenega planiranja,
- sistem prostorskega (regionalnega) planiranja,
- načrtovanje v naseljih (urbanistično načrtovanje),
- eksaktne planerske metode.

Glede na interdisciplinarni pomen te smeri naj bi se ta vidik v povezavi z drugimi oddelki Univerze in znanstvenimi organizacijami dopolnjeval s specialnimi usmeritvami, kot so sociologija naselij, krajinsko

planiranje, varstvo in razvoj okolja in podobno. Da pa bi lahko vzgojili znanstvenoraziskovalni kader za obe področji, je nujno uvesti tudi predmet metodologija znanstvenega dela.

Pripomba: Predmet politična ekonomija je uvrščen med splošne (osnovne) predmete, predmeti računalništvo, programiranje, avtomatska obdelava podatkov, statistika pa med geodetske (tehnične) predmete.

Na teh osnovah naj bi si katedra prizadevala tudi za medfakultetno in medoddelčno sodelovanje na področju vzgoje prostorskih planerjev in se povezala z usmeritvami arhitektov, gradbenikov, geografov, ekonomistov, sociologov, biotehnikov in drugih s perspektivo, da bi se v okviru Univerze razvila "matična" katedra za prostorsko planiranje, razvejena z usmeritvami po posameznih fakultetah.

Oblike študija ob delu, seminarskega dela in povezovanja z znanstvenoraziskovalnimi organizacijami pa je treba reševati vzporedno z ukrepi celotnega oddelka v prizadevanjih za reformo visokega šolstva in usmerjenega izobraževanja.

Kadri

Danes je zaposlenih v raziskovalnih inštitutih na področju inventarizacije in prostorskega planiranja 15-20 geodetskih strokovnjakov, v organizacijah na področju prostorskega (urbanističnega) planiranja pa 25-30 geodetskih strokovnjakov, od tega jih je slaba polovica vključena v teamsko delo pri izdelavi prostorskih (urbanističnih) planov. Po oceni iz razvojnega koncepta lahko ocenjujemo, da se bo v naslednjih desetih letih število geodetskih strokovnjakov na teh področjih povzpelo na 70-90. Upošteva se reprodukcijo kadrov, lahko računamo na realne potrebe po 100-130 geodetskih strokovnjakov, ki bi jih morali v naslednjih desetih letih izobraziti v smeri prostorskega planiranja in kompleksne inventarizacije ter valorizacije prostora.

Za takšno usmeritev je treba v naslednjem srednjeročnem obdobju zagotoviti naslednjo strukturo učnih delovnih moči:

5 rednih učiteljev in

5 rednih asistentov,

kar bi pomenilo 1 moč na 10 študentov. Poleg tega bi bilo treba vključiti v učni proces predavatelje iz drugih visokošolskih in raziskovalnih organizacij ter strokovnjake iz operative v seminarski način dela.

S takšno strukturo bo možno ustanoviti tudi lastno znanstvenoraziskovalno osnovo, kar bi omogočilo študentom vključitev v raziskovalno delo že ob študiju oziroma diplomi, katedri kot celoti pa potrebno sodelovanje z raziskovalnimi inštituti drugih specifičnih področij. Takšna kadrovska celota katedre izhaja tudi iz usmeritve v ustanovitev samostojne VTOZD za geodezijo v okviru FAGG ter v perspektivi tudi v oblikovanje temeljne izobraževalne skupnosti za geodezijo.

Opremo za šolanje bo treba načrtovati v okviru programa celotnega oddelka, upošteva se obstoječe kapacitete v znanstvenoraziskovalnih in planerskih organizacijah.

P.S. Morebitne pripombe in dopolnitve na Razvojni program katedre za prostorsko planiranje pošljite predlagatelju.

Gradiva:

- Stališča, sklepi in priporočila za reševanje problematike varstva dobrin splošnega pomena in vrednot človekovega okolja v SRS, Ljubljana, 1978
- Stališča, sklepi in priporočila za oblikovanje in izvajanje prostorske, urbanistične in zemljiške politike v SRS, Ljubljana 1978
- Razvojni koncept študija geodezije, Ljubljana 1978
- Interna gradiva katedre - A. Pogačnik, Ljubljana 1975-1977

DIPLOMANTI IN VPIS NA ODDELKU ZA GEODEZIJO FAKULTETE ZA ARHITEKTURO,
GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO V LJUBLJANI

Diplomanti v letu 1979

Višji študij - smer kartografija (izredni)

Liman GASHI

Višji študij - geodetska smer (redni)

Neva GVARDJANČIČ	Drago RABZELJ
Janez PUSTOTNIK	Anika OSTOJIČ
Vesna PAULIA	Jože Smrekar
Ivan LOJK	Andrej BERDAJS
Nevenka PEŽMAN	Darko MARUŠIČ
Ida ISKRA	Vida PENKO-NOVAK
Majda BUTALIN	Orieta MILOTIČ
Martina VRUNČ	Marjan KOTAR
Daniel BOLDIN	Janja PUŠNIK
Željko VARMUŽ	Zlata PERŠE
Janez AŽMAN	Dušan KOSMAČ
Vido GANTAR	Janez BALON
Darka TEKAVČIČ	

Visoki študij, geodetska smer, z naslovom diplomske naloge

Dragan JUREČKO	Določitev Gauss-Krügerjevih koordinat točkam triangulacijske mreže za grafično katastrsko izmero
Darko NOSE	Vodnogospodarske osnove in smernice v prostorskem planu občine Škofja Loka
Peter RAŠOVIČ	Uporaba aerofotogrametričnega snemanja kot osnova za določitev navezovalnih točk, namenjenih vzdrževanju temeljnih topografskih načrtov v merilih 1:500 do 1:2880
Janez URH	Ugotavljanje posestnega stanja pred komasacijo
Andrej KOVAČ	Preizkus uporabe nekaterih fotointerpretacijskih metod za potrebe prostorskega planiranja
Ferdinand DEŽELAK	Metode in natančnost določanja položaja plovkov
Bojana NOVAK	Analiza linearnih interpolacijskih metod za digitalni model reliefa
Rajko MLINARIČ	Analiza rezultatov komasacije z anketiranjem udeležencev
Andrej ČERNE	Izmera podmorskega profila in določitev natančnosti pri različnih metodah
Jerica MLINARIČ	Urbanistični načrt KS Bukovica, namenska raba površin
Darko TANKO	Avtomatska klasifikacija kmetijskih zemljišč
Miroslav LOGAR	Uporaba linearne interpolacije po metodi najmanjših kvadratov v kartografiji
Stašo VEŠLIGAJ	Izmera Severne triglavske stene z metodo terestrične fotogrametrije in izvrednotenja narisa
Roman NOVŠAK	Izmera Severne triglavske stene z metodo terestrične fotogrametrije in izvrednotenja tlora
Vojteh HOLC	Primerjava transformacij koordinat grafične izmere v GK

Rastko LOGAR	Postavitvev komparatorske baze v Mariboru
Janko MOVH	Izmera in ocena natančnosti poligona ob Večni poti
Janko ROZMAN	Izravnava programa za izravnavo proste mreže brez danih elementov
Miran FERLAN	Stroga izravnava merskih in opazovalnih točk na HC Formin
Smiljan Novak	Ocena natančnosti iteracijske metode izravnane trilateracije po posameznih točkah

Visoki študij - geodetsko-komunalna smer, z naslovom diplomske naloge

Stanislav KIŠ	Nekateri vidiki ravnanja z odpadki kot komunalne dejavnosti

Vspis za šolsko leto 1979/80 je bil takle:

Letnik	š t u d i j											
	visoki		višji		1979/80		1978/9		1977/78		1976/77	
	R	IZR	R	IZR	R	IZR	R	IZR	R	IZR	R	IZR
I.	47	-	42	-	89	-	82	1	98	-	94	1
II.	21	-	14	-	35	-	42	-	39	-	30	22
IIII.	12	-	-	-	12	-	9	-	14	11	19	1
IV.	10	1	-	-	10	1	11	-	20	-	11	-
Skupaj	90	1	56	-	146	1	144	1	171	11	154	24
Absol-					147		145		182		178	
venti	11		22		33		43		32		30	
Magistri					1		-		5		-	
Skupaj	101	1	78		181		188		219		208	

F. Vodopivec

SEMINAR O DRUŽBENEM PLANIRANJU, PORTOROŽ 22.-24.oktobra 1979

Višja upravna šola Univerze Edvarda Kardelja in Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje sta organizirala tridnevni seminar o družbenem planiranju za republiške in občinske upravne organe.

Seminar je bil namenjen nosilcem planiranja in strokovnim delavcem, ki bodo sodelovali kot posredovalci vsebin o družbenem planiranju drugim delavcem v delovnih skupnostih v skladu s programom izpopolnjevanja strokovne izobrazbe delavcev, ki delajo v organih državne uprave, kakor tudi vsem ostalim strokovnim delavcem, ki se v okviru občin in republiške uprave ukvarjajo s planiranjem.

V okviru seminarja so predavatelji z Zavoda SRS za družbeno planiranje in Višje upravne šole predavali o naslednjih temah:

Nosilci in postopek planiranja v SRS,
Razvojne možnosti SRS,
Modeli in strategija planiranja,
Planiranja v krajevni skupnosti,
Planiranje v občinah in republiki,
Planiranje družbenih dejavnosti,
Prostorsko planiranje,
Kazalci in informacijski sistem informiranja,
Priprava izobraževanja in potek učnega procesa pri izvajanju izpopolnjevanja strokovne izobrazbe.

V okviru vsake teme je bila organizirana razprava v delovnih skupinah, ki je bila najzanimivejši del seminarja, saj so se v razpravi oglašali neposredni nosilci planiranja s konkretnimi pripombami in predlogi.

Težišče vseh tem, razprav pa tudi neformalnih razgovorov je bilo na planiranju v občini in krajevni skupnosti. Seminar je zelo dobro prikazal postopke ter metodologije planiranja in dal celovit prerez družbenega planiranja, kot ga uvaja novi Zakon o sistemu družbenega planiranja, in o družbenem planu SR Slovenije, ki je še v fazi predloga.

Vsi, ki bi se podrobneje zanimali za vsebino seminarja, se lahko obrnejo na Geodetsko upravo SRS ali pa na planerje v občinah, ki so se udeležili seminarja, kolikor ne bodo ti sami organizirali predavanja o samoupravnem družbenem planiranju v okviru posebnega programa izpopolnjevanja strokovne izobrazbe delavcev v upravnih organih SR Slovenije.

A. Seliškar

SPREJEM PRI PODPREDSEDNICI IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE SR SLOVENIJE

Podpredsednica Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenija Mara Žlebnik je dne 24. decembra 1979 priredila sprejem za delavce v upravnih organih geodetske in statistične službe. Sprejem je bil posvečen vlogi in pomenu nove evidence - registru območij teritorialnih enot (ROTE) in evidenci hišnih števil (EHIŠ).

Sprejema so se udeležili še republiška sekretarka za urbanizem Marija Zupančič-Vičar, direktor Zavoda za statistiko SRS Franta Komel, direktor Geodetske uprave SRS Milan Naprudnik in namestnik direktorja Zavoda SRS za družbeno planiranje Tomaž Banovec.

Predstavniki neposrednih izvajalcev omenjenih evidenc pa so bili: iz občinskih geodetskih uprav (Zmago Čermelj, Janez Kobilica in Vinko Urbas), iz Geodetske uprave SRS (Peter Svetik in Mimi Žvan) in iz Zavoda za statistiko (Božena Mauri in Aleksander Milenkovič).

V daljšem sproščenem pogovoru so bila izmenjana številna mnenja o koristnosti te evidence, splošni problematiki geodetske upravne službe, kadrih, prihodnjem razvoju, organiziranosti itd. Tov. podpredsednica je poudarila prizadevnost in izrazila vse zaupanje v geodetsko upravno službo glede realizacije omenjenih evidenc.

Republiški sekretar za ljudsko obrambo Martin Košir pa je zaradi nujne zadržanosti dne 24.12.1979 posebej povabil na razgovor o omenjeni problematiki nekatere predstavnike izvajalcev dne 9.1.1980.

P. Svetik

35 LET STATISTIKE

Slovenski Zavod za statistiko je v petek, 14. decembra 1979, proslavil 35-letnico delovanja statistične službe v SFR Jugoslaviji, ki je bila ustanovljena leta 1944 na osvobojenem Visu.

Najprej so se slovenski statistiki zbrali na skupščini slovenskega statističnega društva. Nato je bila v dvorani kina Vič proslava s kulturnim programom ter podelitvijo priznanj in pohval najbolj prizadevnim delavcem statistične službe v SRS. Govorniki - predsednik delavskega sveta in direktor Zavoda SRS za statistiko ter predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje in informacijski sistem so dodobra osvetlili vlogo in pomen statistične službe v našem samoupravnem sistemu, opisali njeno razvojno pot in nakazali njen prihodnji razvoj. Proslave so se udeležili tudi številni predstavniki našega družbenopolitičnega življenja in predstavniki drugih organizacij.

Prav v tem času pa je v Ljubljano prispel tudi nov računalnik z veliko zmogljivostjo, ki bo omogočil še hitrejšo in eksaktnejšo obdelavo številnih statističnih podatkov. Omogočil bo znatno skrajšanje poti od zbiranja podatkov do njihove uporabe (posredovanja).

P. Svetik

PODELITEV ODLIKOVANJ

Na Geodetski upravi SR Slovenije je konec decembra 1979 članica Izvršnega sveta SR Slovenije, sekretarka za urbanizem tov. Marija Zupančič-Vičar, na skromni slovesnosti, predala dvema članoma Geodetske uprave SRS odlikovanja. Odlikovana sta bila: tov. Zorko UKMAR z Redom dela z zlatim vencem in tov. Minka ŠPERLING z Redom dela s srebrnim vencem. Odlikovana sta bila za dolgoletno delo v geodetski službi in za njuno pomoč pri razvoju te službe. Obema odlikovancema čestitamo!

J. Rotar

IZ DELA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE IN ZVEZE GIG JUGOSLAVIJE

SKUPŠČINA ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE

V okviru 12.geodetskega dne je bila 13.oktobra 1979 ob 8,00 uri v prostorih hotela Jelovica na Bledu redna skupščina Zveze geodetov Slovenije. Skladno s sprejetim dnevnim redom so bila prebrana poročila, ki jih v celoti objavljamo.

Poročilo o delu predsedstva in izvršnega odbora Zveze geodetov Slovenije je podal predsednik zveze Boris Kren.

Poročilo obsega čas od 10.decembra 1977, to je od skupščine v Murski Soboti, do današnje skupščine. Predsedstvo je imelo v tem času tri seje, izvršni odbor pa osem sej.

Predsedstvo je na sejah obravnavalo:

1. organizacijo geodetskega dne v Krškem,
2. sodelovanje Zveze geodetov Slovenije pri proslavah 35-letnice geodetske službe,
3. problematiko geodetskih kadrov in šolstva,
4. organizacijo geodetskega dne in skupščine ZGS na Bledu,
5. financiranje dejavnosti Zveze geodetov Slovenije,
6. organizacijo srečanja upokojencev.

Vsakoletna organizacija geodetskega dne postaja vse zahtevnejša naloga, ki hkrati spodbuja tudi aktivnost geodetskega društva, kjer se organizira ta manifestacija. Z izbiro tematike skušamo seznaniti članstvo z najaktualnejšimi problemi geodetske službe. Vse večja udeležba članstva nam kaže, da smo na pravi poti, vendar se ne bi smeli predajati samozadovoljstvu. Iskati moramo nove prijeme in načine, da se ne bomo ponavljali, skrbno moramo izbirati tematiko, ki jo obravnavamo, in vključevati moramo v aktivno sodelovanje vse več članov zveze.

Predsedstvo in izvršni odbor sta aktivno sodelovala pri organizaciji centralne proslave 35-letnice geodetske službe v SR Sloveniji ter pri proslavah v posameznih regijah, in sicer: v Slovenj Gradcu, Mariboru, Krškem, Lipici in Bledu.

Menimo, da so te proslave pripomogle k družbenemu uveljavljanju geodetske službe, saj nam je uspelo pritegniti družbenopolitične dejavnike in seznaniti širšo javnost z vlogo geodetske službe v naši družbi, njenimi dosežki in razvojnimi koncepti.

Perečemu vprašanju kadrov v geodetski službi je predsedstvo posvetilo vso pozornost. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da smo v tem obdobju dosegli pomemben uspeh. Lahko rečemo, da so skupni napor Geodetske uprave SRS, Skupnosti geodetskih organizacij združenega dela in naše zveze pripomogli, da imamo v Mariboru oddelek geodetske srednje šole. Ob tej priložnosti želim poudariti zavzetost naše komisije za šolstvo in kadre ter njenega predsednika tov. Mlakarja, ki je z izpeljavo anket ter zbranimi argumenti in dokumentacijo bistveno pripomogla, da so bila prizadevanja za otvoritev oddelka geodetske srednje šole v Mariboru uspešna.

O aktivnosti posameznih komisij ter o finančnem poslovanju ZGS boste poslušali še posebna poročila, zato teh aktivnosti ne bi podrobneje obravnaval.

Predsedstvo je v preteklem letu organiziralo srečanje geodetov upokojencev, ki je izredno uspelo. Dobili smo več pismenih zahval in želje, da bi še kdaj organizirali tako srečanje. Ob tej priložnosti izražam posebno zahvalo Geodetskemu zavodu SR Slovenije, ki je omogočil to srečanje, organizacijsko strokovno vodstvo in družabno srečanje, tako da nam bo vsem, ki smo se tega srečanja udeležili, ostalo v prijetnem spominu.

Uredniški odbor Geodetskega vestnika si je prizadeval, da je to naše glasilo redno izhajalo, pri tem pa doseglo zavidljivo raven vsebine in tudi oblike. Še vedno pa si moramo vsi prizadevati, da bi pritegnili k aktivnemu sodelovanju vse več naših članov, kajti le tako bo Geodetski vestnik odsev našega delovanja.

Predsedstvo je po svojih delegatih aktivno sodelovalo tudi pri delu predsedstva Zveze GIG Jugoslavije. Naši delegati so v tem času sodelovali na sejah predsedstva Zveze GIG Jugoslavije v Prištini, Mariboru in na Ohridu. Seje predsedstva v Nikšiću pa se ni udeležil noben delegat Zveze geodetov Slovenije, ker je bila ravno v času akcije Nič nas ne sme presenetiti. Predsedstvo Zveze GIG Jugoslavije je predvsem organiziralo zvezna strokovna posvetovanja, več sej je bilo posvečenih tudi izdaji večjezičnega geodetskega slovarja. Predsedstvo ZGS je pripravilo osnutek pravilnika o sofinanciranju aktivnosti Zveze GIG Jugoslavije, organiziralo sejo predsedstva Zveze GIG v Mariboru s sodelovanjem mariborskega geodetskega društva ter opravilo organizacijske priprave za zvezno posvetovanje o zemljiškem katastru v Portorožu.

Predsednik predsedstva ZGS je sodeloval tudi na sejah predsedstva Zveze IT Slovenije in na skupščini ZIT.

Izvršni odbor ZGS je operativno reševal vsakodnevne probleme, ki so se pojavljali. Pripravljaj je gradiva za seje predsedstva in skrbel za racionalno porabo sredstev ZGS. Izvršni odbor je operativno sodeloval v vseh akcijah pri organiziranju geodetskih dnevvov, proslavah ob 35-letnici geodetske službe v SR Sloveniji ter organiziranju srečanja upokojencev. Aktivno je sodeloval tudi pri pripravah za ustanovitev Primorskega geodetskega društva. Opravil je tudi obsežno administrativno delo, preskrbel štampljke zveze, značke ZGS in pripravil novo dopisno glavo.

Vsem članom izvršnega odbora, še zlasti pa predsedniku tov. Lesarju, želim ob tej priložnosti izraziti zahvalo za požrtvovalno in nesebično delo, za kar jim ni bilo nikdar žal žrtvovati prostega časa.

Iz poročil blagajnika je razvidno, da smo tudi finančno postavili ZGS na trdnejše temelje.

Seveda gre za to zahvala Geodetski upravi SRS, geodetskim delovnim organizacijam, Inštitutu za geodezijo in fotogrametrijo, Zavodu SR Slovenije za družbeno planiranje, Zavodu za družbeni razvoj Ljubljane - TOZD Urbanizem, ki so vedno pokazali pripravljenost finančno pomagati Zvezi geodetov Slovenije, da je mogla uresničiti svoj program. Za financiranje Geodetskega vestnika na tem mestu izražam posebno zahvalo Raziskovalni skupnosti Slovenije, ki s svojim prispevkom omogoča ohranjanje strokovno raven našega glasila.

Zveza geodetov Slovenije se bo s predlaganimi spremembami statuta še bolj približala bazi. Okrepila se bosta delegatska struktura predsedstva in kolektivno vodenje.

V zadnjem obdobju se je pospešil proces aktiviranja dejavnosti društev. Ustanovitev Dolenjskega in pred kratkim Primorskega geodetskega društva nam vzbuja prepričanje, da bo društvena dejavnost vse pestrejša in sodelovanje članov vse večje, saj sestavlja Zvezo geodetov Slovenije že pet društev.

Zahtevne naloge, ki so pred geodetsko službo in geodetsko stroko, bodo vsekakor spodbuda za društveno aktivnost, saj problemov ni mogoče reševati individualno, temveč le z aktivnim sodelovanjem, izmenjavo mnenj in izkušenj ter oblikovanjem stališč, ki jih je treba uveljaviti v našem samoupravnem sistemu.

Pred nami je sestava planov razvoja za obdobje 1981-1985, v razpravi so smernice srednjeročnega razvoja in dolgoročne usmeritve razvoja geodetske službe. Ob tako pomembnih problemih, ki zadevajo vse nas, nihče ne bi smel stati ob strani. Tudi geodetska društva in Zveza geodetov Slovenije se morajo vključiti v to razpravo in pomagati dokončno oblikovati stališča.

Izražam prepričanje, da bo na novo izvoljeno predsedstvo opravilo naloge, ki so pred nami, seveda z vašo pomočjo in pomočjo društev, ki jih kot delegati zastopate na tej skupščini.

BLAGAJNIŠKO POROČILO JE PODAL BLAGAJNIK ZMAGO ČERMELJ

Saldo 1.1.1978	79.997,15 din
=====	=====

Prihodki

1. Prihodki od raziskovalne skupnosti SRS	201.600,00 din
2. Prihodki od OZD	370.456,30 din
3. Prihodki od naročnin za GV	61.158,00 din
4. Presežek prihodkov iz leta 1977	79.997,15 din

Skupaj	713.211,45 din
	=====

Odhodki

1. Jugoslovanska avtorska agencija	34.726,05 din
2. Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo	201.509,90 din
3. Dnevnice za službena potovanja	11.841,80 din
4. Plačilo za storitve SDK	1.130,30 din
5. Materialni izdatki - razni	137.950,70 din

Skupaj	387.167,75 din
	=====

Saldo 1.10.1979	326.043,70 din
	=====

Opomba: Prihodki od naročnin za GV še niso upoštevani.

Devizni račun:

Saldo 1.10.1979	2.000 švic. fr.
	1.287 šved.kr.

POROČILO UREDNIŠKEGA ODBORA GEODETSKEGA VESTNIKA JE PODAL GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK TOV. VLADO KOLMAN

Geodetski vestnik kot znanstveno, strokovno in društveno informativno glasilo Zveze geodetov Slovenije, katerega osnovni namen je strokovno izpopolnjevanje in medsebojno obveščanje članov Zveze geodetov Slovenije, je v obdobju med obema skupščinama opravljal svoje poslanstvo. Če je bilo opravljanje tega poslanstva uspešno ali ne, boste ocenili vi, delegati, moja dolžnost je le, da vas seznanim z delom uredniškega odbora ter z rezultati in težavami, s katerimi smo se srečevali ob izdajanju Vestnika.

V skladu s pravilnikom o urejanju, izdajanju in upravljanju Geodetskega vestnika je bilo v tem mandatnem obdobju izdanih 6 števil, sedma številka je v lektoriranju, osma pa bo z ozirom na pomembnost tematike, obravnavane na Bledu, v celoti posvečena 12. geodetskemu dnevu.

Vsebina glasila se v celoti drži s pravilnikom začrtane vsebinske zasnove, pri tem pa smo želeli napraviti glasilo zanimivejše in ga popestriti s fotografijami. Prav tako smo odprli novo rubriko Iz upravne prakse, ki je zanimiva zlasti za delavce v upravni službi, saj je v njej najti marsikaj uporabnega za reševanje podobnih zapletenih upravnih problemov.

Prav tako kot vsebina je bil razširjen tudi obseg, saj ugotavljamo, da je za ca. 20 % večji od dogovorjenega in s pogodbo vezanega z Raziskovalno skupnostjo Slovenije, ki nam sofinancira izdajanje glasila.

Povečali smo tudi naklado od 650 na 700 izvodov, kar prav tako kaže, da je zanimanje med našimi člani za glasilo dokaj zadovoljivo.

Poleg tega pa moram še ugotoviti, da se je uredniški odbor močno trudil, da bi bilo sodelovanje med bralci in odborom boljše, pristnejše, bolj neposredno, kar naj bi se pokazalo v večjem številu prispevkov. To nam je le deloma uspevalo s poverjeniki posameznih geodetskih društev, vendar vseeno ne v taki meri, kot smo si želeli. Želeli smo si pridobiti več prispevkov iz dela društev, iz operativnega dela posameznikov ali organizacij, želeli smo informacije o raznih problemih službe, ki jih ni malo, pa je le malo tistih, ki si vzamejo čas, da o tem napišejo tudi nekaj vrstic za Vestnik.

Nekateri so nam očitali, da je Vestnik preveč znanstveno obarvan. Spomnil bi vas rad le na to, da so znanstveni članki pogoj za sofinanciranje Raziskovalne skupnosti SR Slovenije pri izdajanju našega glasila, popestritev vsebine s poljudnimi prispevki pa je odvisna prav od vsakega posameznika. Ni se še zgodilo, da kakega prispevka ne bi objavili, zato vas v imenu na novo izvoljenega uredniškega odbora prosim za še aktivnejše sodelovanje ter dobro voljo pri pisanju prispevkov.

POROČILO NADZORNEGA ODBORA JE PODAL TOV. IVAN GOLOREJ

Na skupščini ZGS 10.12.1977 v Murski Soboti so bili izvoljeni tovariši v organe ZGS (predsedstvo, izvršni odbor, nadzorni odbor, vodje strokovnih sekcij, komisije za šolstvo in kadre, uredniški odbor UG), ki danes polagajo račun o svojem delu in nedelu.

Na tej skupščini so bile dane pobude in program za nadaljnje delo:

- organizirati razpravo o dokumentih družbenega sistema planiranja in informacijskega sistema;
- sodelovanje ZGS pri sestavi dolgoročnega programa razvoja geodetske dejavnosti; odložitev posvetovanja o PIS;
- organiziranje posvetovanja o zemljiškem katastru v Portorožu (organizacija uspela, strokovna vrednost majhna).

Izdajanje Geodetskega vestnika je vsekakor najpomembnejša vez med člani, članki so na višini, kvaliteta in oprema prav tako; tovarišem, ki za to skrbijo, pohvala.

Organizacija geodetskih dni (kot tudi smučarskih srečanj) je pohvalna.

Še bolj bi bilo treba poživiti delo v strokovnih sekcijah, organizirati več predavanj, razprav itd.

Še izboljšati sodelovanje z geodetskimi društvi - sedaj jih je pet; menim, da števila strokovnih društev ni primerno večati.

Blagajniško poslovanje sem pregledal in je popolnoma v redu.

Delo v vseh organih je potekalo pohvalno, še prav posebno pa zaslužijo pohvalo nekateri člani odborov, ki so toliko in tako nesebično delovali tako na strokovnem kakor tudi na društvenem področju.

Predlagam, naj ta skupščina izglasuje razrešnico dosedanjim članom odborov.

IMENOVANJE ČASTNIH IN ZASLUŽNIH ČLANOV ZGS

Zveza geodetov imenuje na predlog predsedstva in po sklepu skupščine ZGS naslednje častne člane:

1. Franca Bratkoviča - za delo v geodetskem društvu in ZGS ter za uspešno pedagoško delo na GTŠ;
2. Franto Komela - za uspešno sodelovanje Zavoda SRS za statistiko na stičnih področjih geodetske in statistične službe, zlasti pri avtomatski obdelavi zemljiškega katastra in pri skupnem delu na prostorskih evidencah;
3. Branka Korošca - za izredno uspel in edinstven prikaz zgodovinskega razvoja zemljemerstva v Sloveniji v knjigi Naš prostor v času in projekciji;
4. Draga Lipiča - za uspešno sodelovanje z geodetsko službo na vseh njegovih dosedanjih delovnih področjih;
5. Iva Marenka - za tesno in uspešno sodelovanje z geodetsko službo, zlasti na stičnih področjih agronomije in geodezije pri planiranju in izvajanju politike glede komasacij;
6. Milana Naprudnika - za uspešno uveljavljanje geodetske službe v širšem družbenem dogajanju, planiranju in informiranju, za vodenje geodetske službe in za sodelovanje v geodetskih društvih in ZGS;
7. Marjana Oblaka - za uspešno sodelovanje z geodetsko službo, zlasti glede realizacije srednjeročnih programov geodetskih del;

8. Ivana Raua - za uspešno sodelovanje z geodetsko službo v republiki in občinah, posebno glede pogojev njene organizacije in delovanja;
9. Zorka Ukmarja - za izredno plodno sodelovanje pri pripravi vse novejšje geodetske zakonodaje in predpisov ter za uspešno vodenje področja zemljiškega katastra;
10. Ljubana Zadnika - za uspešno vodenje geodetske operative v težkem povojnem času in prenašanje delovnih izkušenj na mlade strokovnjake;
11. Karla Zupana - za obsežno strokovno in znanstveno delo in zlasti za uvedbo računalništva v geodetsko stroko na Slovenskem ter za uveljavitev sodobnega sistema avtomatske obdelave zemljiškega katastra.

Na predlog predsedstva in po sklepu skupščine ZGS se imenujejo za zaslužne člane ZGS tovariši, ki so delali ali še delajo, zavzeto, polni navdušenja, žrtvujoč tudi svoj prosti čas, v geodetskih društvih in ZGS, pri izdajanju Geodetskega vestnika, organiziranju proslav 35-letnice geodetske službe in drugih društvenih manifestacij, poleg tega pa vestno in uspešno opravljajo svoje delovne naloge na področju geodetske upravne službe, šolstva, operative in v stroki sploh. Ti tovariši so:

1. Avbelj Jože	12. Naraks Srečko
2. Brinovec Radko	13. Pucelj Alojz
3. Čermelj Zmago	14. Pušnik Vinko
4. Gaber Ivan	15. Robinšak Rihard
5. Jenič Franc	16. Samobor Bogdan
6. Kalač Ahmet	17. Smrekar Marjan
7. Kobilica Janez	18. Sraka Rozika
8. Kolman Vlado	19. Stres Marjan
9. Kren Boris	20. Šivic Peter
10. Lesar Anton	21. Vodopivec Florjan
11. Mrzlekar Dušan	22. Zupančič Pavel

Predsedstvo ZGS je seznanjeno tudi z delom ostalih članov ZGS, ki bi jim pripadalo priznanje zlasti za uspehe na delovnih področjih. Ti uspehi ne morejo in ne smejo ostali neopaženi, ZGS pa bo v skladu s spremembami v svojih pravilih poskrbela, da bodo ti tovariši ob naslednjih geodetskih dnevih zasluženo priznanje tudi prejeli.

Predsedstvo ZGS v imenu vsega članstva imenovanim za zaslužne in častne člane čestita in jim želi veliko uspehov še v prihodnje.

Na skupščini je bil sprejet tudi naslednji:

STATUTARNI SKLEP

o spremembah in dopolnitvah statuta Zveze geodetov Slovenije

5. čl. - zadnji odstavek:

... Za zagotavljanje javnosti dela ZGS in njenih organov je odgovoren predsednik predsedstva.

7. čl. - v celoti:

ZGS predstavlja in zastopa predsednik predsedstva, v njegovi odsotnosti pa njegov namestnik.

8. čl. - dodati stavek:

... Osnovo delovanja ZGS tvorijo njeni člani - geodetska društva.

24. čl. -v celoti:

Mandatna doba vseh organov ZGS je 4 leta.

25. čl. - črtati je treba zadnji stavek!

26. čl. - v celoti:

Najvišji organ ZGS je skupščina. Skupščine so redne in izredne.

Redna skupščina ZGS se skliče vsaka 4 leta, po potrebi pa se po določilih tega statuta skliče izredna skupščina.

Skupščina (redna) voli 5 članov predsedstva, celoten izvršni odbor in 3 člane nadzornega odbora; izredna skupščina pa lahko v celoti ali delno izvoli nove člane organov ZGS.

28. čl. - črtati je treba zadnji stavek.

29. čl. - v celoti:

Dnevni red skupščine sestavi predsedstvo ZGS in ga sporoči društvom najmanj 30 dni pred sklicem skupščine. Društva lahko predlagajo spremembo dnevnega reda najmanj 10 dni pred skupščino, vendar morajo pripraviti gradivo za predlagane spremembe.

31. čl. - sprememba alinej:

- 8. alineja: voli 5 članov predsedstva, celoten izvršni odbor in 3 člane nadzornega odbora
- 9. alineja: ustanavlja strokovne sekcije, odbore in komisije

33. čl. - v celoti:

Predsedstvo je najvišji organ med dvema skupščinama. Za svoje delo je odgovorno skupščini, ki ji pripravlja poročila.

Predsedstvo sestavljajo:

- 5 članov, ki jih izvoli skupščina na rednem ali izrednem zasedanju
- po 2 delegata, ki jih izvolijo društva, člani ZGS,
- predsedniki UO vsakega društva, člana ZGS,
- predsednik izvršnega odbora.

Predsedstvo vodi njegov predsednik, ki ga izvolijo člani predsedstva na svoji prvi seji. Do izvolitve predsednika vodi sejo najstarejši član. Na prvi seji izvolijo tudi namestnika in določijo zadolžitve posameznih članov predsedstva.

Delo predsedstva je kolektivno, prav tako tudi odgovornost: vsak član predsedstva ima enake pravice in dolžnosti. Predsednik le vodi seje in koordinira delovanje predsedstva.

Mandat predsednika traja eno leto. Predsednik ne more biti dvakrat zapored izvoljen za to dolžnost.

Vsako društvo mora po 2 člana predsedstva izvoliti najkasneje po 30 dneh od skupščine, na kateri so bili izvoljeni novi člani organov ZGS.

36. čl. - v celoti:

IO je operativni organ predsedstva ZGS in je za svoje delo odgovoren predsedstvu. Na sejah predsedstva poroča o delovanju IO njen predsednik.

IO ima 7 članov. Sestaja se po potrebi, pogosteje kot predsedstvo, saj operativno rešuje vso problematiko ZGS. Zaradi takih nalog, kontinuitete dela in stalne odgovornosti predsedstvu se člani IO izberejo iz bližnje okolice, da bi optimalizirali pogoje dela in porabo časa za seje.

IO vodi njen predsednik, ki ga člani izvolijo na 1. seji. Do izvolitve predsednika vodi sejo najstarejši član.

Mandatna doba predsednika IO je 1 leto in se menja skladno z menjavo predsednika predsedstva. Nihče ne more biti dvakrat zapored izvoljen za predsednika IO.

IO izvoli tudi tajnika in blagajnika društva. Njuna mandatna doba traja lahko vsa 4 leta, lahko pa je tudi krajša. Člani IO sprejemajo skladno s poslovníkom posamezne zadolžitve.

37. čl. - črtati zadnji stavek!

43. čl. - drugi stavek:

Podpisniki pri SDK so po en član predsedstva in IO ter blagajnik.

SPREJEM PRIMORSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA V ZVEZO GEODETOV SLOVENIJE

Po sklepu Skupščine ZGS je novo Primorsko geodetsko društvo sprejeto v članstvo Zveze geodetov Slovenije.

Tajnik ZGS
F.Vilfan

SESTANEK SEKCIJE ZA ZEMLJIŠKI KATASTER, Bled 13.X.1979 - 12.geodetski dan

Sestanka se je udeležilo 64 članov, zastopnikov občinskih geodetskih upravnih organov, GU SRS, GZ SRS, FAGG in drugih geodetskih institucij.

Vodil ga je Alojz Pucelj, dosednji vodja sekcije za zemljiški kataster, ki je v uvodnih besedah nakazal namen delovanja sekcije in opisal delovanje članov sekcije v preteklem obdobju. Čeprav se sekcija v celotni sestavi ni sestajala, so posamezne strokovne skupine in člani aktivno delovali na več področjih, npr.

- uvajanje nove geodetske zakonodaje v upravno prakso;
- priprava podzakonskih predpisov;
- izračun in uvedba novega katastrskega dohodka;
- organiziranje posvetovanja o zemljiškem katastru v Portorožu leta 1978.

Osnovne referate na tem posvetovanju so pripravili člani naše sekcije. Velik del aktivnosti na tem področju je nosila strokovna služba GU SRS. Z organiziranjem strokovnih posvetovanj po regijah je bilo v praksi potrjeno, da je to v naših razmerah zelo uspešna oblika našega delovanja.

Kljub vrsti novih nalog, ki jih danes prevzema geodetska služba, je zemljiški kataster še vedno temeljno področje delovanja občinskih geodetskih uprav, ki ga ne smemo zanemarjati.

Razprava je bila z nekaterimi uvodnimi obrazložitvami usmerjena na tale področja:

1. izvajanje parcelacij v postopkih razlaščenja zemljišč,
2. tekoče dostavljanje podatkov o spremembah v računalniški center,
3. problemi ob nastavljanju ROTE,
4. tekoča problematika.

Ad 1.)

Tov. Pristovnik, GU SRS, je obrazložil primer iz pravne prakse, ko se je stranka pritožila na odločbo o parcelaciji v postopku razlaščenja zemljišča. GU SRS je stranki pritožbo zavrnila, ustavno sodišče pa je odpravilo odločbo o zavrnitvi, ki jo je izdala GU SRS z obrazložitvijo, da ni pravne podlage za izdajo odločbe o parcelaciji. Odločba občinskega upravnega organa za premoženjskopravne zadeve o pripravi del ni osnova za izdajo odločbe o parcelaciji.

Prisotni so ugotavljali, da je obstoječa zakonodaja pomanjkljiva. Do dopolnitve zakonodaje se priporoča naslednji postopek:

- pristojni upravni organ izda odločbo o pripravljenih delih (dovoljuje meritve, ne zamejničenja);
- geodetska uprava izvede zakoličenje meje (brez mejnikov in izdela delilni izkaz;
- premoženjskoppravna služba prevzame podatke iz spremembnega izkaza in izvede postopek razlastitve;
- po pravnomočnosti razlastitvene odločbe geodetska uprava izvede zamejničenje in sestavi zapisnik; k zamejničenju in sestavi zapisnika je treba povabiti prizadete lastnike; odsotnost ali nesoglašanje lastnika ne zadrži postopka;
- geodetska uprava izda odločbo o parcelaciji, ki temelji na razlastitveni odločbi;
- sledi poočitev parcelacije v zemljiški knjigi in zemljiškem katastru;
- sprememba lastništva v zemljiškem katastru se vpiše na osnovi sklepa sodišča.

Po daljši razpravi so prisotni dali tele predloge:

- a) GU SRS naj prične postopek za uskladitev in dopolnitev predpisov o zemljiškem katastru.
- b) Po regijah naj se organizirajo posvetovanja, na katerih bi poleg vprašanj s področja zemljiškega katastra obravnavali tudi pravilnik o katastrski klasifikaciji.

Ad 2.)

Predstavniki GZ SRS tov. Jože Vovk je opozoril prisotne, da geodetske uprave ne pošiljajo podatkov za izpeljavo sprememb v zemljiškem katastru v rokih, ki jih je predpisala obvezna instrukcija GU SRS. Obstaja bojazen, da bo tudi letos obdelava kasnila.

Prisotni so dali nekaj pripomb o enostransko predpisanih rokih.

GZ SRS bo pisмено poročal vsem geodetskim upravam o dinamiki prejemanja podatkov.

Ad 3.)

Zaradi preobremenjenosti kadrov na nekaterih geodetskih upravah akcija ROTE ne teče po planu.

Večina prisotnih je bila mnenja, da ni več vprašanje, ali akcijo ROTE voditi ali ne. Zagotoviti je treba pogoje, da se akcija ROTE v roku izpelje. Pri tej akciji je nujno potreben načrt v merilu 1:5000 s topografsko in katastrsko vsebino.

PREDLOG: Reducirati je treba številne študije in predlagati najustrežnejšo rešitev za pridobitev načrta.

GU SRS naj iz zbranih predlogov in pripomb napiše priročno navodilo za nastavljanje ROTE.

Ad 4.)

Tov. Peter Šivic kot predstavnik FAGG poroča o organiziranju izrednega študija na višji stopnji. Dosedanji odziv je slab, zato nastopajo težave. Manj kot 20 kandidatov ne omogoča kritja nastalih stroškov. Težave so z učnim programom.

Zakon o državni upravi zahteva višjo šolsko izobrazbo za vodenje postopkov ZUP, kar še posebej potrjuje potrebo po organiziranju višjega študija. Organizator študija bo poslal ponoven razpis, na katerega je treba opozoriti vse kandidate.

Tov. Pristovnik opozarja, da je treba pospešiti akcijo za odpravo deljenih katastrskih občin. V pripravi je zakon o območjih občin, ki je vezan na podatke po katastrskih občinah.

Ob zaključku sestanka je bil dan tale predlog:

Zapisnik tega sestanka je treba poslati geodetskim upravam in drugim geodetskim institucijam.

A. Pucelj

SESTANEK KARTOGRAFSKE SEKCIJE ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE
Bled 13.X.1979 - 12.geodetski dan

Sestanek kartografske sekcije je bil 13.10.1979 ob 10.uri v hotelu Jelovica na Bledu. Žal je bil sestanek kartografske sekcije ob istem času kot sestanek sekcije za zemljiški kataster, zato se ga niso mogli udeležiti vsi predstavniki občinskih geodetskih uprav. Svoje predstavnike so lahko poslale le kadrovske močnejše uprave.

Sestanka sekcije se je udeležilo 28 geodetov, ki jih kartografija zanima ali se z njo ukvarjajo. Poleg predstavnikov občinskih in republiške geodetske uprave so se sestanka udeležili tudi predstavniki geodetskih delovnih organizacij, ki se ukvarjajo s kartografijo - Geodetskega zavoda SRS, Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo in Vojaškega geografskega inštituta.

Za sestanek ni bilo pripravljenega posebnega programa oziroma dnevnega reda. Kot je po pozdravnih besedah dejal predsednik sekcije tov. Smrekar, naj bi udeleženci sestanka v neformalni obliki izmenjali svoje izkušnje, mnenja in težave o kartografiji v SR Sloveniji.

Na prošnjo predsednika sekcije je načelnik VGI tov. Petrc najprej na kratko pojasnil vsebino razgovorov med predstavniki VGI in GU SRS.

- VGI je zainteresiran za sodelovanje s civilno geodetsko službo. Tako sodelovanje je potrebno iz več razlogov, predvsem pa zaradi gospodarnosti pri nekaterih delih in našega koncepta splošnega ljudskega odpora.
- Vsa sporna vprašanja v zvezi s TK-25/G bosta obe stranki reševali z dogovori in sporazumi. Večjih zapletov v zvezi z uporabo TK-25/G naj ne bi bilo.
- Za izdelavo PK-250 se bodo kot kartografski material uporabljale TK-200. Pod pogoji, ki bodo navedeni v pogodbi, daje VGI na razpolago 4 originale, in sicer po ceni 52.590 za en poln list karte.
- Načelnik VGI se je zahvalil za povabilo na geodetski dan in pohvalil obliko in vsebino takih srečanj.

V nadaljevanju so bila obravnavana predvsem področja - kadrovska problematika v kartografiji in

- karte v SR Sloveniji, kartografski sistem, tematske karte itd.,
- kartografija v jugoslovanskem prostoru.

Kadrovska problematika je še vedno, kot že nekaj let, na področju kartografije zelo pereča. Šolanje kadrov še vedno ni zadovoljivo rešeno. Na geodetskih oddelkih TGS in FAGG za kartografijo še vedno nimajo rednih predavateljev, temveč samo honorarne. Število ur, posebno za praktično kartografijo, je premajhno. Praktičnih vaj, predvsem s področja kartografske reprodukcije, skoraj ni.

Predvsem primanjkuje strokovnjakov kartografov s srednjo izobrazbo. Mor-da sta tega kriva tudi neustrezno nagrajevanje in cenitev dela kartografa?

Premajhna je tudi skrb za izobraževanje strokovnjakov, ki že delajo v kartografiji. Verjetno bo treba organizirati enodnevne ali večdnevne seminarje, na katerih bi se seznanjali z novostmi iz kartografije.

S kadrovsko problematiko v kartografiji pa je povezana tudi izdelava kart. Potrebe po najrazličnejših kartah so vedno večje. Posebno predstavniki občinskih geodetskih uprav so bili mnenja, da je vedno večja potreba po kartah, predvsem tematskih. Pri teh kartah pa je posebno pomembna hitrost izdelave. Še vedno nam primanjkujejo karte, predvsem v srednjih merilih (1:50.000, 1:100.000). Potrebne bodo še vedno začasne rešitve. Kljub nekaterim pesimističnim in marsikdaj preveč samokritičnim ugotovitvam pa se je, kot je poudaril tudi načelnik VGI, kartografija v SR Sloveniji zelo razvila, ne samo kvantitetno, temveč tudi kvalitetno.

Z razvojem kartografije v SR Sloveniji pa ne moremo biti zadovoljni, če se ne povežemo s kartografijo v Jugoslaviji. Slovenske izkušnje so in bodo dobrodošle in koristne vsem, ki se kakorkoli ukvarjajo s kartografijo v Jugoslaviji. Predvsem pa se moramo zavedati, da je Jugoslavija enoten prostor in da ga moramo tako obravnavati tudi v kartografiji.

Dogovoriti se bo treba za trajnejše in organizirane oblike sodelovanja vseh, ki se v Jugoslaviji ukvarjajo s kartografijo. Za tako sodelovanje pa je med drugim zainteresiran tudi VGI.

Predvsem pa se bo treba tako v Sloveniji kot tudi v Jugoslaviji čimprej dogovoriti za nekatere enotne standarde v kartografiji. Na področju osnovnih kart (topografskih in preglednih) se moramo dogovoriti o enotnih ali vsaj podobnih merilih, enotni projekciji in enotnih (podobnih) kartografskih znakih in drugih problemih.

Če hočemo, da se bo karta uveljavila med drugim tudi kot informacijsko sredstvo v delegatskem obveščanju, bomo morali še veliko storiti, predvsem pri določanju enotnih tematskih kartografskih znakov. Taka naloga pa seveda ni lahka in je ni mogoče hitro izvršiti. Seveda pa je treba to rešiti čim hitreje vsaj v Sloveniji. Določiti bo treba minimalno število tematskih kart za kartografske publikacije o občinah in zagotoviti enotne označbe. Enake zahteve in potrebe pa so tudi pri drugih različnih kartah. Obenem z reševanjem teh nalog v Sloveniji pa moramo najti povezavo tudi z drugimi republikami v Jugoslaviji.

Udeleženci sestanka so bili mnenja, naj bi bili sestanki večkrat na leto, in ne samo ob geodetskih dnevih. Lahko bi razmišljali tudi o bazenskih sestankih sekcije. Ob prihodnjem geodetskem dnevu bi bilo umestno razmisliti tudi o časovni razporeditvi sestankov sekcij. Sestanki naj ne bi bili ob istem času.

J. Rotar

OBČNI ZBOR DOLENJSKEGA GEODETSKEGA DRUŠTVA

Geodeti dolenskih in posavskih občin smo se 24. septembra 1979 zbrali v Novem mestu na drugem občnem zboru.

Otvoril ga je predsednik DGD Franc Jenič in o opravljenem delu organov društva podal naslednje poročilo:

"Tovarišice in tovariši!

Pretekli sta dve leti in za nami je dveletno obdobje življenja in dela našega DGD. Težko je primerjati delo naših članov z delom v preteklih letih, ko smo bili člani Ljubljanskega oziroma Celjskega geodetskega društva. Moj namen tudi ni dajati oceno dela, to prepuščam vam, delu občnega zbora in, kot vedno, času.

Naše delo, konkretnije delo izvršilnega odbora in nadzornega odbora, bi lahko prikazali, po mojem mnenju, po treh glavnih komponentah delovanja. To je spoznavanje in reševanje začetnih administrativnih težav, za naše mlado društvo zahtevna organizacija XI. geodetskega dneva v Krškem in manifestacij ob 35-letnici geodetske službe ter prizadevanja vseh nas za utrjevanje položaja geodeta v naši družbeni skupnosti.

Že na začetku in še precej časa smo se otepali s težavami, ki jih prinaša vsak začetek. Mnogo kilometrov in popisanega papirja je bilo treba, da smo napravili vse, kar zahteva postopek za registracijo, itd.

Število soglasij je postalo še večje, ker smo združeni v društvo, ki obsega dolensko in posavsko regijo.

Naša želja, da delamo v DGD, ki združuje geodetske delavce iz občin Trebnje, Kočevje, Ribnica, Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Brežice, Krško in Sevnica, je tudi pravno in administrativno izpolnjena.

Organiziranje in pripravo XI. geodetskega dneva oktobra lani v Krškem, manifestacija ob 35-letnici geodetske službe ter posvetovanje o fotointerpretaciji in njeni uporabi so bile naše osrednje organizacijske aktivnosti.

Geodetski dan je bil posvečen temi, ki ji naša družba posveča veliko pozornost - prostorskemu planiranju. Prostoru, organizaciji in urejanju le-tega je bilo posvečenih več prispevkov, v katerih so avtorji osvetlili področja, ki so povezana z delom geodetov na delovnem mestu oziroma v krajevni skupnosti. Obisk je presegel udeležbo na prejšnjih dnevih. Sprejem v gradu Kostanjevica in naslednji dan seznanitev z gradnjo jedrske elektrarne v Krškem sta vplivala na razveseljivo prisotnost tudi pri delu sekcije za inženirsko geodezijo, ki je bila drugi dan.

Geodetskega dneva so se udeležili tudi številni družbenopolitični delavci in med njimi tudi predsednik SO Krško, ki je ZGS podaril plaketu mesta Krško in zbornik Krško skozi čas.

Obdobje našega dela je razgibala manifestacija ob 35-letnici geodetske službe v SR Sloveniji. Ta akcija pomeni za našo stroko največje tako dejanje, kateremu smo se skušali v največji meri odzvati.

Po osrednji proslavi in razstavi v Ljubljani smo organizirali dve samostojni proslavi in razstavi junija letos v Krškem in Novem mestu.

Nepozabno je bilo sodelovanje ne samo naših članov, temveč tudi številnih predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti in organizacij in, kar nam je bilo še posebno drago, naših strokovnih in društvenih tovarišev iz ZGS, GU SRS in GZ SRS.

Lep odziv je doživela akcija društva pri organizaciji predavanja o fotointerpretaciji in njeni uporabi, ki so ga pripravili delavci Inštituta

GZ SRS iz Ljubljane. V naših vrstah smo lahko pozdravili tovariše iz drugih panog, ki so se tudi udeležili predavanja.

Tovarišice in tovariši !

Pri prehodu skozi minulo obdobje nisem navajal statističnih podatkov, ker sem prepričan, da so jih ali pa še bodo zajela ostala poročila. Trdim le, da smo z našim delom, med katerega štejem delo organov društva in našo skupno angažiranost, postavili temelje zgradbi, ki se imenuje DGD.

Ustaviti se želim ob spoznanju, da je naš človek vtkal sposobnost svojega duha in spretnost rok v delo, ki ga danes merimo z metri, hektarji, in, da je prav društvo poklicano, da vsem, ki to zaslužijo, da priznanje. Ne smemo pozabiti, da pomeni priznanje motivacijo za delo in uveljavljanje ne samo članov, temveč celotnega društva.

Prepričan sem, da bi morali nadaljevati z začetim delom, ki smo ga opravili ob 35-letnici geodetske službe, in še naprej iskati oblike kako delovno uspešnost, stalnost in pripadnost nagrajevati.

Tiskovna konferenca 1. junija 1979 v Krškem za predstavnike javnega obveščanja, številni članki in prispevki v časopisju in na radiju, sprejemi pri reprezentantih našega družbenega življenja in razne druge oblike našega uveljavljanja so nam odprle nove perspektive, obenem pa nam naložile nove obveznosti.

Med našimi najpomembnejšimi nalogami je prav gotovo srednjeročni in dolgoročni razvoj geodetske službe. Že v smernicah srednjeročnega razvoja vidimo cilje, ki so skupni ne le posameznim področjem, temveč široki družbenopolitični nalogi v prihodnje in ki jih bo možno uresničevati z medsebojnim dogovarjanjem. Menim, da je tudi društvo ena izmed oblik za začetek takega dogovarjanja.

Želim, da danes v razpravi zaokrožimo oceno našega dela. Vaše pripombe, mnenja in predlogi v razpravi bodo dobrodošli pri sestavljanju delovnega programa društva in seveda vodilo na novo izvoljenim organom pri nadaljnjem delu.

Tovarišice in tovariši !

Dovolite mi, da se ob koncu poročila zahvalim vsem članom izvršilnega in nadzornega odbora in predlagam, naj se vsem izvršnim svetom občin, ki so nas finančno ali kako drugače podprle, pri našem delu pismeno zahvalimo. Prav je, čeprav na koncu, da izrazim našo zahvalo in občudovanje vsem tistim, ki so s svojim delom in navdušenjem pripomogli, da so akcije uspele, a so, kot skoraj vedno, ostali anonimni.

Poročilu predsednika, blagajnika in predsednika nadzornega odbora je sledila razprava, iz katere lahko izluščimo bistvene težnje po še bolj programskem delu društva in skupnem reševanju vprašanj s področja zakonodaje, planiranja itd. Novim organom društva je bila naložena naloga, naj izpeljejo akcijo čim več Geodetskih vestnikov članom društva.

Občni zbor je razrešil dosedanje organe društva in izvolil:
za predsednika Alojza Puclja;
za člane izvršilnega odbora: Željka Gašparinčiča, Franca Konciljo, Marinko Vovko, Petra Gustina, Anico Bečaj, Greto Geč, Mirana Drekonjo in Vinka Rustjo;
v nadzorni odbor: Janeza Trebušaka, Bojana Slokarja, Jožeta Šetino;
v častno razsodišče: Ivana Hrovatiča, Miho Žbontarja, Iva Marinčka.

F. Jenič

ZAPISNIK 1. SEJE PREDSEDSTVA IN ODBOROV ZVEZE GEODETOV SLOVENIJE,
ki je bila ob 11. uri v sredo 5.12.1979 v prostorih Geodetske uprave
SR Slovenije, Kristanova 1

Sejo je vodil predsednik Boris Kren in predlagal na vabilu napisani
dnevni red; bil je soglasno sprejet.

1. Konstituiranje predsedstva, odborov in komisij ZGS ter imenovanje
predsednika predsedstva in izvršnega odbora
2. Okvirni delovni plan za leto 1980
3. Okvirni finančni plan za leto 1980
4. Razno

Ad 1)

Za predsednika predsedstva je bil soglasno izvoljen tov. Janez Kobilica,
za namestnika pa tov. Peter Šivic.

Člani predsedstva: Gojmir Mlakar, Boris Kren, Vlado Kolman

Zadolžitve: Vlado Kolman - predsednik uredniškega odbora Geodetskega
vestnika

Gojmir Mlakar - predsednik komisije za šolstvo in kadrovska
vprašanja

Boris Kren - ostale zadolžitve

Konstituiranje izvršnega odbora: soglasno je bil izvoljen predsednik
IO Jože Avbelj, za namestnika Anton Lesar.

Člani: Seliškar, Bilc, Demšar, Vilfan, Svetik Štefka, Lesar

Zadolžitve: Seliškar Aleš - blagajnik, Vilfan Franc - tajnik.

Nadzorni odbor: Stanko Majcen, Ivan Golorej, Zmago Čermelj.

Sekcije: Tov. Gaber je predlagal nekoliko drugačno sestavo komisij kot
doslej, ker so težko "zaživele". Sekcija naj ima svojega teh-
ničnega tajnika in obvezno za članico tovaršnico, ki je na
GU SRS zadolžena za resor s področja te se sije.

Sklep: Prvi sestanek posameznih sekcij skličejo za 7K Lesar Anton,
GU SRS, za KKN Drinovec Žiga, GU SRS, kartog afijo Rotar Jože,
GU SRS, inženirsko geodezijo Černe Franc, GZ SRS. Na prvem se-
stanku sekcije, na katerem morajo biti tudi predstavniki vseh
društev ZGS, se izvolita predsednik sekcije in strokovni taj-
nik ter sprejmejo program dela in ga pošljejo predsedstvu ZGS.

Predsedniki geodetskih društev so zadolženi, da do 15. februar-
ja sporočijo sklicateljem sekcij imena in naslove delegatov za
posamezne sekcije.

Ob predlogu tov. Senčarja o strokovni literaturi v slovenskem
jeziku je predsedstvo podprlo mnenje tov. Petra Šivica, naj bi
vse to reševali v okviru FAGG.

Geodetski vestnik

Uredniški odbor: predsednik Vlado Kolman, glavni in odgovorni urednik
Jože Rotar, urednik za znanstvene prispevke - dr. Florijan Vodopivec,
urednik za strokovne prispevke - Boris Bregant, urednik za splošne pri-
spevke, informacije in zanimivosti - Peter Svetik, član Božo Demšar.
tehnična urednica - Albina Pregl.

Izdajateljiski svet:

- delegati ljubljanskega geodetskega društva: Tomaž Banovec, Teobal

- Belec, Milan Naprudnik, Janez Obreza
- delegati mariborskega geodetskega društva: Ahmet Kalač
  - delegata celjskega geodetskega društva: Gojmir Mlakar, Srečko Naraks
  - delegat dolenjskega geodetskega društva: Franc Jenič
  - delegati uredniškega odbora: Vlado Kolman, Jože Rotar, Peter Svetik

Geodetsko društvo Maribor imenuje v izdajateljski svet novega delegata, ker se je Zlatko Lavrenčič odselil. Prav tako mora imenovati delegata v izdajateljski svet Primorsko geodetsko društvo.

Ad 2)

Okvirni delovni plan za leto 1980 - priloga

1. Organizacija geodetskega dneva
  - določitev kraja: Nova Gorica
  - tematika na geodetskem dnevu.
2. Sofinanciranje GV - izvršni odbor bo sestavil lestvico višine prispevkov, za katere bo zaprosil geodetske delovne organizacije oziroma organizacije, v katerih je zaposleno večje število geodetov.
3. Izvršni odbor se zadolži, naj izdela evidenco o dodeljenih priznanjih članom, ki so jih predlagala oziroma podelila geodetska društva in ZGS.
4. Predsedstvo predlaga predstavniku GZ SRS tov.Černetu, naj organizira geodetski smučarski dan na soboto.
5. Komisija za predloge imenovanj in priznanj ostane v dosedanji sestavi: Stanko Majcen, Boris Kren, Vaso Zlatnar.

Ad 3)

Finančni plan za leto 1980.

Ad 4)

Razno: Tov. Senčar je predlagal predsedstvu v premislek objavljane življenjskih jubilejev članov društva Zveze geodetov Slovenije v GV.

Predsedstvo pooblašča za podpisovanje računov in drugega prometa z denarnimi sredstvi naslednje tovariše: Janeza Kobilica, Jožeta Avblja, Aleša Seliškarja.

Tajnik ZGS
F. Vilfan

UDK 061.3(497)"1979":528:001.891=863 Referat
Geodezija, Jugoslavija, posvetovanje,
raziskovalna dejavnost, 1979 leta

SVETIK, Peter
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

POSVETOVANJE O ZNANSTVENORAZISKOVALNEM DELU IN IZOBRA-
ŽEVANJU KADROV V GEODETSKI STROKI S KRATKO VSEBINO RE-
FERATOV

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p.5

Posvetovanje je bilo v Jajcu od 25. do 26. oktobra 1979
Podani so kratki povzetki referatov posvetovanja.

GV - 117

Bregant

UDK 061.3(497)"1979":528:001.891=863 Referat
Geodezija, Jugoslavija, posvetovanje,
raziskovalna dejavnost, leto 1979

NAPRUDNIK, Milan
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

UVODNI REFERAT

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p.12

Na osnovi nekaterih referatov posvetovanja v Jajcu je prikazano današnje stanje raziskovalne dejavnosti v Jugoslaviji: področna organiziranost, teritorialna organiziranost na ravni občine, republike in medrepubliško (ne)sodelovanje. Nadalje je obravnavana vloga raziskovanja v procesu planiranja, zakonodajno področje, znanost in vzgojno-izobraževalni proces, klasifikacija raziskovalnih del in raznolikost predmetov sodobnih raziskav.

GV - 118

Bregant

UDK 528:001.891(497.12)"1972/1979" =863 Referat
Geodezija, raziskovalna dejavnost, Slovenija
od leta 1972 do 1979, bibliografija, program

ČRNIVEC, Miroslav
61000 Ljubljana, YU, FAGG-Geodetski oddelek

RAZISKOVALNO DELO V SR SLOVENIJI OD LETA 1972 DALJE
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 17

Za obdobje od leta 1972 do 1978 in delno 1979 je podan splošen zgodovinski pregled, bibliografija raziskav s podatki o letu izdelave, predmetu raziskave in nosilcu naloge. Zajete so raziskave Inštituta Geodetskega zavoda SRS, Inštituta za geodezijo in fotogrametrijo in Geodetskega oddelka FAGG.

Podan je tudi celotni srednjeročni program raziskav za obdobje od leta 1978 do 1985 po ožjih raziskovalnih področjih.

GV - 119

Bregant

UDK 528:001.891:007:168.4=863 Referat
Geodezija, informacijski sistem, raziskovalna
dejavnost

BANOVEC, Tomaž
61000 Ljubljana, YU, Zavod SRS za družbeno planiranje

INFORMACIJSKI SISTEMI, ZNANSTVENORAZISKOVALNO DELO,
GEODEZIJA

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980) 1, p. 23

Podana so pravila oblikovanja informacijskih sistemov. Predlogi se nanašajo na terminologijo in standardizacijo v zvezi z informacijskimi sistemi, na zajemanje podatkov (daljinsko zaznavanje), vlogo avtomatizirane kartografije in vlogo geodezije v družbenem sistemu informiranja.

GV - 120

Bregant

UDC 061.3(497)"1979":528:001.891 =863   Report
Research activity, surveying,
symposium, Yugoslavia, 1979

NAPRUDNIK, Milan
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

INTRODUCTIVE PAPER
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p.12

On the base of some papers given at the symposium in Jajce it is shown the nowadays status of research activity in Yugoslavia; the organization of fields of work, territorial organization on the level of community, republic and inter-republic (non) cooperation. Further it is dealt with the role of research in the process of planning, administration, science and education, classification of research work and differentiability of subjects of modern research.

GV - 118   Bregant

UDC 528:001.891:007:168.4 =863   Report
Information system, research activity,
surveying

BANOVEC, Tomaž
61000 Ljubljana, YU, Zavod SRS za družbeno planiranje

INFORMATION SYSTEMS, RESEARCH WORK, GEODESY
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 23

There are given the rules of modelling the information systems. The proposals are connected to the terminology and standardisation within the information systems, data acquisition (remote sensing), the role of computer cartography, and the role of geodesy in the system of the society informing.

GV - 120   Bregant

UDC 061.3(497)"1979":528:001.891 =863   Report
Research activity, surveying, symposium,
Yugoslavia, in the year 1979

SVETIK, Peter
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

THE SYMPOSIUM ABOUT SCIENCE-RESEARCH WORK AND EDUCATION OF PERSONNEL IN GEODETIC PROFESSION WITH SHORT CONTENT OF THE PAPERS

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 5

The symposium was in Jajce from 25th to 26 of Octobre 1979. There are given short abstracts about the presented papers.

GV - 117   Bregant

UDC 528:001.891(497.12)"1972/1979" =863   Report
Bibliography, programm, research activity,
Slovenia, surveying, 1972-1979

ČRNIVEC, Miroslav
61000 Ljubljana, YU, FAGG-Geodetski oddelek

RESEARCH WORK IN SLOVENIA FROM 1972
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 17

For the period between 1972-1978 and partially for 1979 the general historical overview is given; bibliography of research with the data about date of elaboration, subject of research and research carrier. The paper takes into account the research elaborated by Research Institute of GZ SRS, Institute for Geodesy and Photogrammetry and Geodetic department of FAGG.

It is also given the entire middle-term programm of research for the period 1978-1985 for different research fields.

GV - 119   Bregant

UDK 061.6 IGZ SRS (497.12)=863
Inštitut GZ SRS, Slovenija

Referat

BESENIČAR, Jure
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS

INŠTITUT GEODETSKEGA ZAVODA SR SLOVENIJE - PRIMER
GEODETSKE RAZISKOVALNE ORGANIZACIJE
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 29

Delovno področje inštituta predstavljajo raziskovalne
naloge in projekti iz srednjeročnega programa geodetskih
del, notranje raziskovalne naloge in operativne
naloge. Prikazana je še kadrovska problematika in fi-
nanciranje raziskovalnega dela.

GV - 121

Bregant

UDK 528:001.89

Referat

001.891:002:331.054.6:087.2 = 863
Dokumentacija, geodezija, raziskovalna dejavnost,
skupinsko delo, objavljjanje, samoupravni dogovor

ČUČEK, Ivan
61000 Ljubljana, YU, Inštitut za geodezijo in fotogra-
metrijo

ORGANIZACIJA GEODETSKE ZNANSTVENE DEJAVNOSTI NA PODLA-
GI SAMOUPRAVNIH DOGOVOROV
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p.34

Na osnovi samoupravnega dogovora bi bilo treba ustano-
viti in financirati INDOK center za vso državo. Obliko-
vati bi morali delovne skupine, v katerih bi bili tudi
delegirani sodelavci iz operative, za raziskave, ki bi
jih predlagali raziskovalci ali delovne organizacije.
Redno bi bilo treba objavljati izide raziskav.

GV - 123

Bregant

UDK 528:377 (497.12) =863
Geodezija, strovno izobraževanje

Izvirna študija

KOLMAN, Vlado
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

IZOBRAŽEVANJE GEODETSKIH KADROV ZA OPRAVLJANJE DEL IN
NALOG V OBČINSKIH GEODETSKIH UPRAVAH, VEZANIH NA UPRA-
VNI POSTOPEK
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 31

Izobraževanje geodetskih kadrov je še vedno tesno veza-
no na izobraževanje gradbeništva. Šolske ustanove in
učni načrti niso sledili spremembam zakonov in podza-
konskih predpisov ter se niso prilagodili potrebam u-
pravnih organov za izvajanje del iz njihovih pristoj-
nosti. Podani so predlogi za reševanje izobraževalne
problematike.

GV - 122

Bregant

UDK 528:001.89(497.12)=863

Referat

Geodezija, organizacija znanstvenega dela,
Slovenija

SVETIK, Pter
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

O ORGANIZIRANJU IN FINANCIRANJU RAZISKOVALNE DEJAVNOSTI
V SR SLOVENIJI S POUČENJEM NA GEODEZIJI
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 36

Podan je kratek pregled razvoja geodetske raziskovalne
dejavnosti (RD) v Sloveniji po drugi svetovni vojni.
Podrobno je prikazana organizacija raziskovalne dejav-
nosti v Sloveniji na osnovi zakona iz leta 1975, s po-
učarkom na geodetski RD. Razčlenjeno je financiranje
RD, zlasti financiranje geodetske RD v okviru področja
graditeljstva. Podana je ocena dosedanje RD. Navedene
so značilnosti osnutka novega zakona o raziskovalni de-
javnosti v Sloveniji.

GV - 124

Bregant

UDC 528:377 (497.12) =863 Original study
Professional education, surveying, Slovenia

KOLMAN, Vlado
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

EDUCATION OF GEODETIC PERSONNEL FOR WORK IN THE COMMUNITY
GEODETIC AUTHORITIES - CONNECTION TO THE ADMINISTRATIVE PROCESS

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 31

The education of geodetic personnel is still closely connected to the education of building-engineering. Educational institutions and educational plans did not follow the changes of laws and sub-law regulations; they are not adapted to the use of administrative authorities for the work from their competency. There are given the proposals for the solution of educational problematics.

GV - 122

Bregant

UDC 061.6 IGZ SRS (497.12) =863 Report
Research Institute of GZ SRS, Slovenia

BESENIČAR, Jure
61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS

RESEARCH INSTITUTE OF GZ SRS - EXAMPLE OF GEODETIC RESEARCH ORGANIZATION

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 29

The working field of the Institute represents the research and projects from the middle-term plan of geodetic works, further inner research and production work. Paper shows the problems with personnel and financing of research work.

GV - 121

Bregant

UDC 528:001.89(497.12) =863 Report
Organization, research activity, Slovenia, surveying

SVETIK, Peter
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

ABOUT ORGANIZATION AND FINANCING OF RESEARCH ACTIVITY IN SLOVENIA WITH EMPHASIS ON GEODESY

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 36

Paper gives the short overview of development of geodetic research activity in Slovenia after WW II. The organization of the research activity is shown into details (based on the law from 1975) with emphasise on the geodetic research activity. The financing is described, particularly the financing of geodetic research activity in the frame of building and civil engineering. The estimation of past period is given. Besides this also the characteristics of the general fundamentals of new law about research activity in Slovenia are given.

GV - 124

Bregant

UDC 528:001.89 Report
001.891:002:331.054.6:087.2 = 863

Documentation, publication, research, surveying self-government agreement, team labour

ČUČEK, Ivan
61000 Ljubljana, YU, Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo

ORGANIZATION OF GEODETIC RESEARCH ACTIVITY ON THE BASE OF SELF-GOVERNMENT AGREEMENT

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 34

On the base of self-government agreement it should be established and financed the documentation center (INDOK) for the entire state. The working groups should be determined in which the delegates from the surveying collectives should be incorporated for the research proposed by researchers or working organizations.

GV - 123

Bregant

UDC 347.235.11(497.12) =863
Cadastre, land register, Slovenia

Original study

PRISTOVNIK, Stanko
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

THE PROBLEMS OF COMPATIBILITY OF CADASTRE AND LAND
REGISTER DATA

Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p. 44

The difficulties in connection to the law of cadastre (1974) and instruction about identification and elaboration of cadastre property boundaries of parcels (1976) are present in the sense of compatibility the data between cadastre and land register; these difficulties are due to the non-unique use of regulations. Besides general description of problems there are given the answers to the questions arising from the practical work.

GV - 125

Bregant

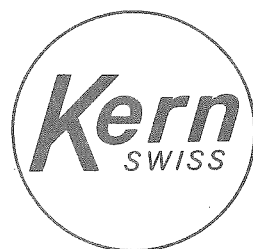
UDK 347.235.11(497.12) =863 Samostojna študija
Kataster, zemljiška knjiga, Slovenija

PRISTOVNIK, Stanko
61000 Ljubljana, YU, Geodetska uprava SRS

PROBLEMATIKA USKLAJEVANJA PODATKOV ZEMLJIŠKEGA KATASTRA
S PODATKI ZEMLJIŠKE KNJIGE
Geodetski vestnik, Ljubljana, 24(1980)1, p.44

V zvezi z izvajanjem zakona o zemljiškem katastru iz leta 1974 in navodila za ugotavljanje in zamejničenje posestnih meja parcel iz leta 1976 prihaja do težav pri usklajevanju podatkov med zemljiškim katastrom in zemljiško knjigo zaradi neenotne uporabe predpisov. Poleg splošne obravnave problematike so podani tudi odgovori na vprašanja iz prakse.

DM 501

kompakten

lahk

udoben

Novielektrooptični daljinomer DM 501 ima vse značilnosti, ki so napravile že njegovega predhodnika DM 500 tako uspešnega: kompaktnost, majhno težo, udobno uporabo, natakljivost na daljnogled Kernovih teodolitov DKM2-A in KI-S

NOVOSTI pa so:

- večji doseg (2000 m),
- samodejno naravnavanje svetlobne jakosti,
- obojestranska vrtljivost,
- ponavljanje meritve vsaki dve sekundi na gibljive cilje (npr. pri zakoličbah).

Kern et Co. AG, Werke für Präzisionsmechanik und Optik
5001 AARAU Švica

Zanimam se za novi DM 501:

*Pošljite mi barvni prospekt.

*Želim prikaz instrumenta.

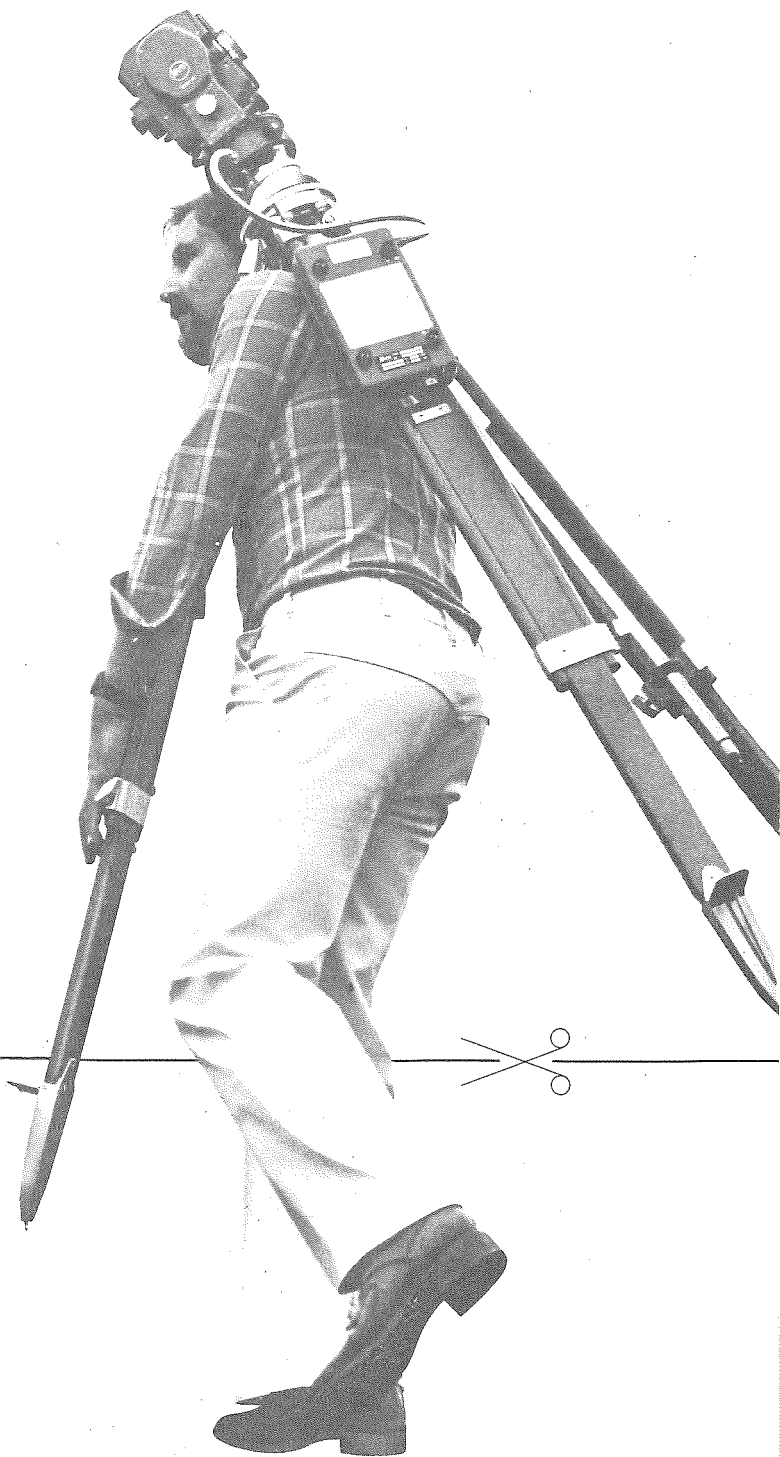
*Pošljite mi ponudbo.

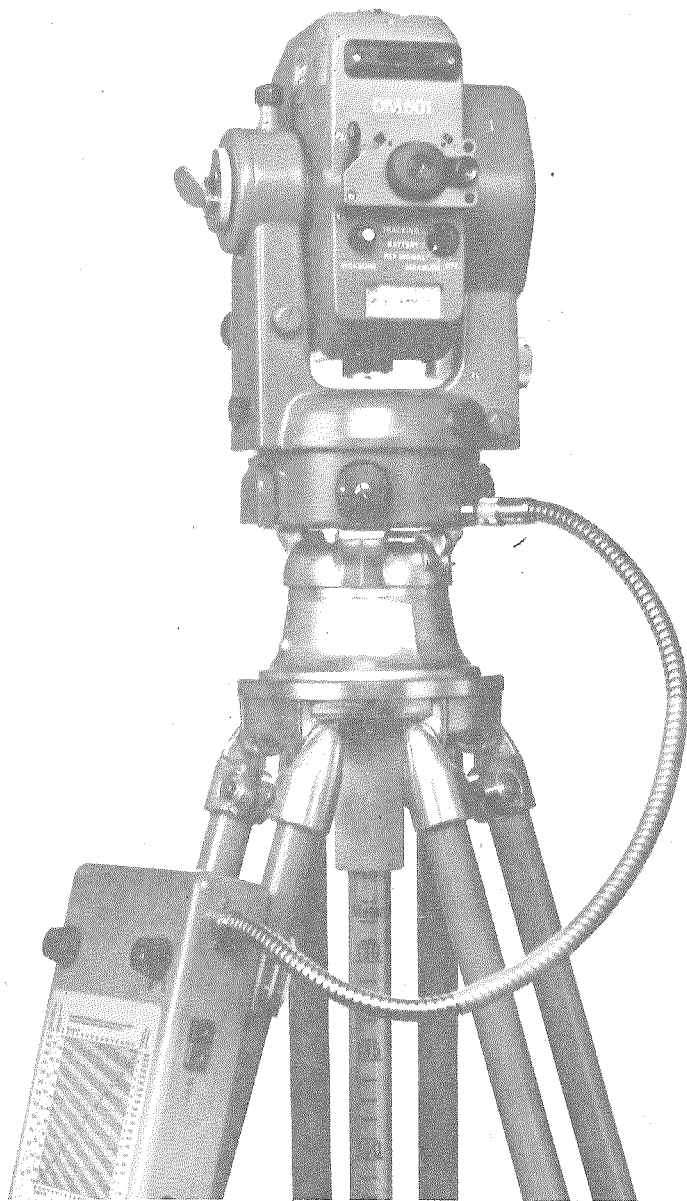
Name - ime:

Beruf - poklic:

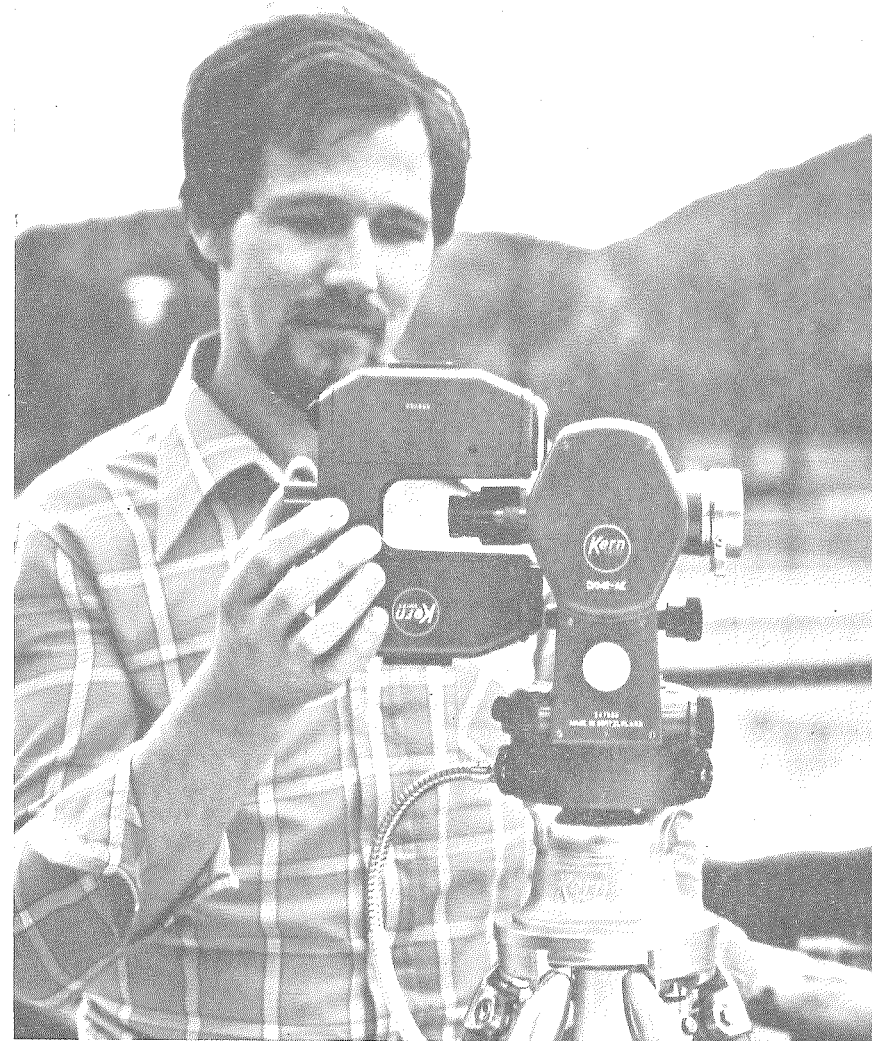
Adresse - naslov:

Uvozne in servisne storitve opravlja: MLADOST ZAGREB,
Predstavništvo Ljubljana
Celovška c. 143

Slika 1. Elektrooptični daljinomer DM 501, nasajen na daljnogled sekundnega teodolita DKM2-A. Na stojalu je pritrjen s polnilnikom. Napajalni kabel, ki je priključen na stabilni podstavek teodolita, ne ovira prostega gibanja instrumenta.

Slika 2. Z enostavno staknitvijo DM 501 z daljnogledom na teodolitu nastane priročen elektrooptični daljinomer.

OSNOVNA ORGANIZACIJA ZDRUŽENEGA DELA ZA NOTRANJI TRG

"PROSVETA"

vam kot prodajalec izdelkov firm: AGA, KERN, ZEISS, WILD, OPTON, HEWLETT, PACKARD, RICHTER, CORADI, BEETLE, SPL.FINOMEHANIKA ITD.

nudimo geodetske instrumente, pisarniško orodje, pribore in opremo za izvajanje geodetskih del.
Z vsemi izdelki boste pri nas hitro in poceni postreženi.

GEODETSKI INSTRUMENTI: teodoliti, nivelirji, takimetri, avtoreduktorji, elektronski daljinomeri itd.

PRIBORI: trakovi, podnožja, grezila, vse vrste lat, busole, libele, trasirke, trinožniki, postopično orodje, senčniki, talkie-walkie, prizme, padomeri itd.

PISARNIŠKA ORODJA: koordinatografi, planimetri, interpolatorji, ravnila, merila, pisalno in risalno orodje, elektronski računalniki, pantografi itd.

VSA TUJA IN DOMAČA STROKOVNA LITERATURA:

Za vse nakupe in dodatne informacije se obračajte na:

I.P. "PROSVETA" OOUR Unutrašnja trgovina

Pislovnica GEODEZIJA

11000 BEOGRAD, Rizvenska 6

tel.br.: 011-322-039